Rud. Drelicer.
V.D.M.

5. 6. 126

6

Digitized by Google

M. VALERII
MARTIALIS
EPIGRAMMATA

AD OPTIMAS EDITIONES
COLLATA

STUDIIS SOCIETATIS BIPONTINÆ

VOLUMEN SECUNDUM

BIPONTI
Ex Typographia Societatis
CIƆIƆCCLXXXIV

9

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATUM

LIBER VIII.

Imperatori Domitiano Cæſari Auguſto, Germanico, Dacico, Valerius Martialis ſalutem.

OMNES quidem libelli mei, domine, quibus tu famam, id eſt, vitam dediſti, tibi ſupplicant: & puto propter hoc leguntur. Hic tamen, qui operis noſtri octavus inſcribitur, occaſione pietatis frequentius fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cujus locum materia ſucceſſerat. quam quidem ſubinde aliqua jocorum mixtura variare tentavimus: ne cœleſti verecundiæ tuæ laudes ſuas, quæ facilius te fatigare poſſunt, quam nos ſatiare, omnis verſus ingereret. Quamvis autem epigrammata ſeveriſſimis quoque, & ſupremæ fortunæ viris ita ſcripta ſint, ut mimicam verborum licentiam affectaſſe videantur: ego tamen illis non permiſi tam laſcive loqui, quam ſolent. Cum pars libri & major

Digitized by Google

& melior ad majeſtatem ſacri nominis tui allegata ſit, meminerit non niſi religionis purificatione luſtratus accedere ad templa debere. Quod ut cuſtoditurum me lecturi ſciant, in ipſo libelli hujus limine profiteri breviſſimo placuit epigrammate.

I. *Ad librum ſuum.*

LAURIGEROS domini, liber, intrature Penates,
   Diſce verecundo ſanctius ore loqui.
Nuda recede Venus: non eſt tuus iſte libellus.
   Tu mihi, tu Pallas Cæſariana, veni.

II. *Ad Janum.*

FASTORUM genitor, parenſque Janus
Victorem modo cum videret Iſtri,
Tot vultus ſibi non ſatis putavit;
Optavitque oculos habere plures:
Et lingua pariter locutus omni,
Terrarum domino, Deoque rerum
Promiſit Pyliam quater ſenectam.
Addas, Jane pater, tuam rogamus.

III. *Ad Muſam.*

QUINQUE ſatis fuerant; nam ſex, ſeptemve libelli,
Eſt nimium: quid adhuc ludere, Muſa, juvat?
Sit pudor, & finis. jam plus nihil addere nobis
Fama poteſt: teritur noſter ubique liber.
Et cum ruptâ ſitu Meſſallæ ſaxa jacebunt,
Altaque cum Licinî marmora pulvis erunt:
Me tamen ora legent, & ſecum plurimus hoſpes
Ad patrias ſedes carmina noſtra feret.
Finieram, cum ſic reſpondit nona ſororum,
Cui coma, & unguento ſordida veſtis erat:
Tune potes dulces, ingrate, relinquere nugas?
Dic mihi, quid melius deſidioſus ages?
An juvat ad tragicos ſoccum transferre cothurnos?
Aſpera vel paribus bella tonare modis?
Prælegat ut tumidus rauca te voce magiſter,
Oderit & grandis virgo bonuſque puer?
Scribant iſta graves nimium, nimiumque ſeveri,
Quos media miſeros nocte lucerna videt.
At tu Romano lepidos ſale tinge libellos:
Agnoſcat mores vita legatque ſuos.
Anguſta cantare licet videaris avena,
Dum tua multorum vincat avena tubas.

IV. *Ad Cæſarem Domitianum, vel ut alii, Germanicum.*

Quantus, io, Latias mundi conventus ad aras
Suſcipit, & ſolvit pro duce vota ſuo!
Non ſunt hæc hominum, Germanice, gaudia tantum;
Sed faciunt ipſi nunc, puto, ſacra Dei.

V. *Ad Macrum.*

Dum donas, Macer, annulos puellis;
Deſiſti, Macer, annulos habere.

VI. *In Euctum.*

Archetypis vetuli nihil eſt odioſius Eucti.
Ficta Saguntino cymbia malo luto.
Argenti furioſa ſui cum ſtemmata narrat
Garrulus, & verbis mucida vina facit.
Laomedonteæ fuerant hæc pocula menſæ;
Ferret ut hæc, muros ſtruxit Apollo lyra.
Hoc cratere ferox commiſit prœlia Rhæcus
Cum Lapithis: pugna debile cernis opus.
Hi duo longævo cenſentur Neſtore fundi:
Pollice de Pylio trita columba nitet.
Hic ſcyphus eſt, in quo miſceri juſſit amicis
Largius Æacides vividiuſque merum.

Digitized by Google

Hac propinavit Bytiæ pulcherrima Dido
  In patera, Phrygio cum data cœna viro eſt.
Miratus fueris cum priſca toreumata multum,
  In Priami cyathis Aſtyanacta bibes.

VII. *In Cinnam.*

Hoc agere eſt cauſas, hoc dicere, Cinna, diſerte;
  Horis, Cinna, decem dicere verba novem?
Sed modo clepſydras ingenti voce petiſti
  Quatuor. o quantum, Cinna, tacere potes!

VIII. *Ad Janum de reditu Cæſaris.*

PRINCIPIUM des, Jane, licet velocibus annis;
  Et revoces vultu ſecula longa tuo:
Te primum pia tura rogent, te voce ſalutent;
  Purpura te felix, te colat omnis honos:
Tu tamen hoc mavis, Latiæ quod contigit urbi,
  Menſe tuo reducem, Jane, videre Deum.

IX. *Ad Quinctum de Hyla.*

SOLVERE dodrantem nuper tibi, Quincte, volebat
  Lippus Hylas: luſcus vult dare dimidum.
Accipe quamprimum: brevis eſt occaſio lucri.
  Si fuerit cæcus, nil tibi ſolvet Hylas.

X. *De Baſſo.*

EMIT lacernas millibus decem Baſſus
Tyrias coloris optimi. lucrifecit.
Adeo bene emit? inquis. immo non ſolvit.

XI. *Ad Cæſarem Domitianum.*

PERVENISSE tuam jam te ſcit Rhenus in urbem:
   Nam populi voces audit & ille tui.
Sarmaticas etiam gentes, Iſtrumque, Getaſque
   Lætitiæ clamor terruit ipſe novæ.
Dum te longa ſacro venerantur gaudia Circo,
   Nemo quater miſſos currere ſenſit equos.
Nullum Roma ducem, nec te ſic, Cæſar, amavit:
   Te quoque jam non plus, ut velit ipſa, poteſt.

XII. *Ad Priſcum.*

UXOREM quare locupletem ducere nolim,
   Quæritis? uxori nubere nolo meæ.
Inferior matrona ſuo ſit, Priſce, marito:
   Non aliter fuerint femina virque pares.

XIII. *Ad Gargilianum.*

MORIO dictus erat: viginti millibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane: ſapit.

XIV. *In crudelem amicum.*

PALLIDA ne Cilicum timeant pomaria brumam;
Mordeat & tenerum fortior aura nemus:
Hibernis objecta notis ſpecularia puros
Admittunt ſoles, & ſine fæce diem.
At mihi cella datur, non tota clauſa feneſtra;
In qua nec Boreas ipſe manere velit.
Sic habitare jubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuæ tutior hoſpes ero.

XV. *Ad Domitianum.*

DUM nova Pannonici narratur gloria belli;
Omnis & ad reducem dum litat ara Jovem;
Dat populus, dat gratus eques, dat tura ſenatus,
Et ditant Latias tertia dona tribus.
Hos quoque ſecretos memorabit Roma triumphos,
Nec minor iſta tuæ laurea pacis erit:
Quod tibi de ſancta credis pietate tuorum.
Principis eſt virtus maxima, noſſe ſuos.

XVI. *In Ciperum.*

PISTOR qui fueras diu, Cipere,
Nunc cauſas agis, & ducena quæris:
Sed conſumis, & uſque mutuaris.
A piſtore, Cipere, non recedis,
Et panem facis, & facis farinam.

XVII. *Ad Sextum.*

EGI, Sexte, tuam, pactus duo millia, cauſam.
Miſiſti nummos quot mihi? mille. quid eſt?
Narraſti nihil, inquis, & a te prodita cauſa eſt:
Tanto plus debes, Sexte, quod erubui.

XVIII. *Ad Cirinium.*

SI tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
Vel mecum poſſis, vel prior ipſe legi:
Sed tibi tantus ineſt veteris reſpectus amici,
Carior ut mea ſit, quam tua fama tibi.
Sic Maro nec Calabri tentavit carmina Flacci,
Pindaricos noſſet cum ſuperare modos:
Et Vario ceſſit Romani laude cothurni,
Cum poſſet tragico fortius ore loqui.
Aurum, & opes, & rura frequens donabit amicus:
Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

XIX. *De Cinna.*

PAUPER videri vult Cinna; & eſt pauper.

XX. *Ad Varum.*

CUM facias verſus nulla non luce ducenos,
Vare, nihil recitas: non ſapis, atque ſapis.

XXI. *Ad Luciferum, vel in adventum Cæſaris.*

PHOSPHORE, redde diem. quid gaudia noſtra moraris?
Cæſare venturo, Phoſphore, redde diem.
Roma rogat. placidi numquid te pigra Bootæ
Plauſtra vehunt, lento quod nimis igne venis?
Ledæo poteras abducere Cyllaron aſtro:
Ipſe ſuo cedet nunc tibi Caſtor equo.
Quid cupidum Titana tenes? jam Xanthus, & Æthon
Frena volunt: vigilat Memnonis alma parens.
Tarda tamen nitidæ non cedunt ſidera luci,
Et cupit Auſonium Luna videre ducem.
Jam, Cæſar, vel nocte veni: ſtent aſtra licebit,
Non deerit populo te veniente dies.

XXII. *In Gallicum.*

INVITAS ad aprum; ponis mihi, Gallice, porcum.
Hybrida ſum, ſi das, Gallice, verba mihi.

XXIII. *Ad Ruſticum.*

ESSE tibi videor ſævus, nimiumque guloſus;
Qui propter cœnam, Ruſtice, cædo cocum?
Si levis iſta tibi flagrorum cauſa videtur,
Ex qua vis cauſa vapulet ergo cocus?

XXIV. *Ad Cæſarem Domitianum.*

SI quid forte petam timido gracilique libello,
Improba non fuerit ſi mea charta; dato.
Et ſi non dederis, Cæſar, permitte rogari:
Offendunt nunquam tura, preceſque Jovem.
Qui fingit ſacros auro, vel marmore vultus,
Non facit ille Deos: qui rogat, ille facit.

XXV. *In Oppianum.*

VIDISTI ſemel, Oppiane, tantum
Ægrum me male: ſæpe te videbo.

XXVI. *Ad Cæſarem Domitianum.*

NON tot in Eois timuit Gangeticus arvis
Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo:
Quot tua Roma novas vidit, Germanice, tigres;
Delicias potuit nec numerare ſuas.
Vincit Erythræos tua, Cæſar, arena triumphos,
Et victoris opes, divitiaſque Dei.
Nam cum captivos ageret ſub curribus Indos,
Contentus gemina tigride Bacchus erat.

XXVII. *Ad Gaurum.*

MUNERA qui tibi dat locupleti, Gaure, ſenique;
Si ſapis, & ſentis, hic tibi ait: Morere.

Digitized by Google

XXVIII. *De Partheniana toga.*

Dic toga facundi gratum mihi munus amici,
Eſſe velis cujus fama decuſque gregis?
Apula Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
Qua ſaturat Calabris culta Galeſus aquis?
An Tarteſſiacus ſtabuli nutritor Iberi
Bætis in Heſperia te quoque lavit ove?
An tua multifidum numeravit lana Timavum,
Quem prius aſtrifero Cyllarus ore bibit?
Te nec Amyclæo decuit livere veneno:
Nec Miletus erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc delapſa liguſtra,
Et Tiburtino monte quod albet ebur.
Spartanus tibi cedet olor, Paphiæque columbæ;
Cedet Erythræis eruta gemma vadis.
Sed licet hæc primis nivibus ſint æmula dona,
Non ſunt Parthenio candidiora ſuo.
Non ego prætulerim Babylonica picta ſuperbe
Texta, Semiramia quæ variantur acu.
Non Athamanteo potius me mirer in auro;
Æolium dones ſi mihi, Phryxe, pecus.
O quantos riſus pariter ſpectata movebit
Trita Palatina noſtra lacerna toga!

XXIX. *De diſtichis.*

DISTICHA qui ſcribit, puto, vult brevitate placere.
Quid prodeſt brevitas, dic mihi, ſi liber eſt?

XXX. *De ſpectaculo Scævolæ.*

QUI nunc Cæſareæ luſus ſpectatur arenæ:
Temporibus Bruti gloria ſumma fuit.
Adſpicis, ut teneat flammas, pœnaque fruatur
Fortis, & attonito regnet in igne manus!
Ipſe ſui ſpectator adeſt, & nobile dextræ
Funus amat: totis paſcitur illa ſacris.
Quod niſi rapta foret nolenti pœna, parabat
Sævior in laſſos ire ſiniſtra focos.
Scire piget poſt tale decus, quid fecerit ante:
Quam vidi, ſatis eſt hanc mihi noſſe manum.

XXXI. *In Dentonem.*

NESCIO quid de te non belle, Dento, fateris;
Conjuge qui ducta jura paterna petis.
Sed jam ſupplicibus dominum laſſare libellis
Deſine, & in patriam ſerus ab urbe redi.
Nam dum tu longe deſerta uxore, diuque
Tres quæris natos, quatuor invenies.

XXXII. *De columba Aretullæ.*

Aera per tacitum delapſa ſedentis in ipſos
Fluxit Aretullæ blanda columba ſinus.
Luſerat hoc caſus, niſi inobſervata maneret,
Permiſſaque diu nollet abire fuga.
Si meliora piæ fas eſt ſperare ſorori,
Et dominum mundi flectere vota valent:
Hæc a Sardois tibi forſitan exſulis oris,
Fratre reverſuro, nuntia venit avis.

XXXIII. *Ad Paullum, de phiala.*

De prætoricia folium mihi, Paulle, corona
Mittis, & hoc phialæ nomen habere jubes.
Hac fuerat nuper nebula tibi pegma perunctum,
Pallida quam rubri diluit unda croci.
An magis aſtuti deraſa eſt ungue miniſtri
Bractea, de fulcro (quod reor eſſe) tuo?
Illa poteſt culicem longe ſentire volantem,
Et minimi penna papilionis agi.
Exiguæ volitat ſuſpenſa vapore lucernæ,
Et leviter fuſo rumpitur icta mero.
Hoc linitur ſputo Jani caryota Kalendis,
Quam fert cum parvo ſordidus aſſe cliens.
Lenta minus gracili creſcunt colocaſia filo:
Plena magis nimio lilia Sole cadunt:

Nec vaga tam tenui diſcurſat aranea tela:
  Tam leve nec bombyx pendulus urget opus.
Craſſior in facie vetulæ ſtat creta Fabullæ:
  Craſſior offenſæ bulla tumeſcit aquæ.
Fortior & tortos ſervat veſica capillos,
  Et mutat Latias ſpuma Batava comas.
Hac cute Ledæo veſtitur pullus in ovo:
  Talia lunata ſplenia fronte ſedent.
Quid tibi cum phiala, ſigulam cum mittere poſſes:
  Mittere cum poſſes vel cochleare mihi?
Magna nimis loquimur, cochleam cum mittere poſſes:
  Denique cum poſſes mittere, Paulle, nihil.

XXXIV. *In jactatorem.*

ARCHETYPUM Myos argentum te dicis habere.
  Quod ſine te factum eſt, hoc magis archetypum eſt.

XXXV. *In peſſimos conjuges.*

CUM ſitis ſimiles, pareſque vita,
Uxor peſſima, peſſimus maritus;
Miror, non bene convenire vobis.

Digitized by Google

XXXVI. *Ad Cæſarem Domitianum.*

REGIA pyramidum, Cæſar, miracula ride:
  Jam tacet Eoum barbara Memphis opus.
Pars quota Parrhaſiæ ſabor eſt Mareoticus aulæ?
  Clarius in toto nil videt orbe dies.
Septenos pariter credas aſſurgere montes:
  Theſſalicum brevior Pelion Oſſa tulit.
Æthera ſic intrat, nitidis ut conditus aſtris
  Inferiore tonet nube ſerenus apex.
Et prius arcano ſatietur lumine Phœbi,
  Naſcentis Circe quam videt ora patris.
Hæc, Auguſte, tamen, quæ vertice ſidera pulſat,
  Par domus eſt cœlo: ſed minor eſt domino.

XXXVII. *Ad Polycarmum.*

QUOD Cajetano reddis, Polycarme, tabellas,
  Millia te centum num tribuiſſe putas?
Debuit hæc, inquis. tibi habe, Polycarme, tabellas,
  Et Cajetano millia crede duo.

Digitized by Google

XXXVIII. *Ad Meliorem.*

Qui præſtat pietate pertinaci
Senſuro bona liberalitatis,
Captet forſitan, aut vicem repoſcat.
At ſi quis dare nomini relicto
Poſt Manes, tumulumque perſeverat,
Quærit quid, niſi parcius dolere?
Refert ſis bonus, an velis videri.
Præſtas hoc, Melior, ſciente fama:
Qui ſollemnibus anxius ſepulti
Nomen non ſinis interire Blæſi;
Et de munifica profuſus arca
Ad nataliтium diem colendum
Scribarum memori piæque turbæ
Quod donas, facis ipſe Blæſianum.
Hoc longum tibi, vita dum manebit;
Hoc & poſt cineres erit tributum.

XXXIX. *Ad Domitianum.*

Qui Palatinæ caperet convivia menſæ,
Ambroſiaſque dapes, non erat ante locus.
Hic haurire decet ſacrum, Germanice, nectar,
Et Ganymedea pocula mixta manu.
Eſſe velis, oro, ferus conviva Tonantis.
At tu ſi properas, Juppiter; ipſe veni.

XL. *Ad Priapum.*

Non horti, neque palmitis beati,
Sed rari nemoris, Priape, cuſtos,
Ex quo natus es, & potes renaſci,
Furaces, moneo, manus repellas,
Et ſilvam domini focis reſerves.
Si defecerit hæc, & ipſe lignum es.

XLI. *Ad Fauſtinum.*

Tristis Athenagoras non miſit munera nobis,
Quæ medio brumæ mittere menſe ſolet.
An ſit Athenagoras triſtis, Fauſtine, videbo:
Me certe triſtem fecit Athenagoras.

XLII. *Ad Mathonem.*

Si te ſportula major ad beatos
Non corruperit, ut ſolet: licebit
De noſtro, Matho, centies laveris.

XLIII. *In Fabium & Chreſtillam.*

EFFERT uxores Fabius, Chreſtilla maritos;
Funereamque toris quaſſat uterque facem.
Victores committe, Venus: quos iſte manebit
Exitus, una duos ut Libitina ferat.

XLIV. *Ad Titullum.*

TITULLE, moneo, vive ſemper; hoc ſerum eſt:
Sub pædagogo cœperis licet, ſerum eſt.
At tu, miſer Titulle, nec ſenex vivis:
Sed omne limen conteris ſalutator,
Et mane ſudas urbis oſculis udus,
Foroque triplici ſparſus ante equos omnes,
Ædemque Martis, & coloſſon Auguſti
Curris per omnes tertiaſque, quintaſque.
Rape, congere, aufer, poſſide: relinquendum eſt.
Superba denſis arca palleat nummis,
Centum explicentur paginæ Kalendarum:
Jurabit heres, te nihil reliquiſſe,
Supraque pluteum te jacente, vel ſaxum;
Fartus papyro dum tibi torus creſcit,
Flentes ſuperbus baſiabit eunuchos;
Tuoque triſtis filius, velis nolis,
Cum concubino nocte dormiet prima.

XLV. *Ad Flaccum de reditu P. Terentii.*

PRISCUS ab Ætnæis mihi, Flacce, Terentius oris
Redditur: hanc lucem lactea gemma notet.
Defluat, & lento ſplendeſcat turbida lino
Amphora centeno conſule facta minor.
Continget nox quando meis tam candida menſis?
Tam juſto dabitur quando calere mero?
Cum te, Flacce, mihi reddet Cythereïa Cypros,
Luxuriæ fiet tam bona cauſa meæ.

XLVI. *Ad Ceſtum puerum.*

QUANTA tua eſt probitas, quanta eſt infantia formæ,
Ceſte puer, puero caſtior Hippolyto!
Te ſecum Diana velit, Doriſque natare:
Te Cybele totum mallet habere Phryga.
Tu Ganymedeo poteras ſuccedere lecto,
Sed durus domino baſia ſola dares.
Felix quæ tenerum vexabit ſponſa maritum,
Et quæ te faciet prima puella virum!

XLVII. *In varie ſe tondentem.*

PARS maxillarum tonſa eſt tibi, pars tibi raſa eſt;
Pars vulſa eſt: unum quis putet eſſe caput?

XLVIII. *De abolla Criſpini.*

NESCIT cui dederit Tyriam Criſpinus abollam,
Dum mutat cultus, induiturque togam.
Quiſquis habes, humeris ſua munera redde, precamur:
Non hoc Criſpinus, te ſed abolla rogat.
Non quicunque capit ſaturatas murice veſtes:
Nec niſi deliciis convenit iſte color.
Si te præda juvat fœdique inſania lucri,
Qua poſſis melius fallere, ſume togam.

XLIX. *De Aſpro.*

FORMOSAM plane, ſed cæcus diligit Aſper.
Plus ergo, ut res eſt, quam videt Aſper, amat.

L. *Ad Cæſarem Domitianum.*

Quanta Gigantei memoratur menſa triumphi,
Quantaque nox ſuperis omnibus illa fuit,
Qua bonus accubuit genitor cum plebe Deorum,
Et licuit Faunis poſcere vina Jovem:
Tanta tuas, Cæſar, celebrant convivia laurus:
Exhilarant ipſos gaudia noſtra Deos.
Veſcitur omnis eques tecum, populuſque, patreſque,
Et capit ambroſias cum duce Roma dapes.
Grandia pollicitus, quanto majora dediſti!
Promiſſa eſt nobis ſportula, recta data eſt.

LI. *De phiala Inſtantii Rufi.*

Quis labor in phiala? docti Myos, anne Myronis?
Mentoris hæc manus eſt, an, Polyclete, tua?
Liveſcit nulla caligine fuſca, nec odit
Exploratores nubila maſſa focos.
Vera minus flavo radiant electra metallo,
Et niveum felix puſtula vincit ebur.
Materiæ non cedit opus: ſic alligat orbem,
Plurima cum tota lampade Luna nitet.
Stat caper Æolio Thebani vellere Phryxi
Cultus: ab hoc mallet vecta fuiſſe ſoror.
Hunc nec Cinyphius tonſor violaverit, & tu
Ipſe tua paſci vite, Lyæe, velis.

Terga premit pecoris geminis Amor aureus alis:
Palladius tenero lotos ab ore ſonat.
Sic Methymnæo gaviſus Arione delphin
Languida non tacitum per freta vexit onus.
Imbuat egregium digno mihi nectare munus
Non grege de domini, ſed tua, Ceſte, manus.
Ceſte, decus menſæ, miſce Setina: videtur
Ipſe puer nobis, ipſe ſitire caper.
Det numerum cyathis Inſtanti litera Rufi:
Auctor enim tanti muneris ille mihi.
Si Telethuſa venit, promiſſaque gaudia portat:
Servabor dominæ, Rufe, triente tuo.
Si dubia eſt, ſeptunce trahar: ſi fallit amantem,
Ut jugulem curas, nomen utrumque bibam.

LII. *Ad Ceditianum.*

TONSOREM puerum, ſed arte talem,
Qualis nec Thalamus fuit Neronis,
Druſorum cui contigere barbæ,
Æquandas ſemel in genas rogatus,
Rufo, Ceditiane, commodavi.
Dum juſſus repetit pilos eoſdem,
Cenſura ſpeculi manum regente,
Expingitque cutem, facitque longam
Detonſis epaphæreſim capillis;
Barbatus mihi tonſor eſt reverſus.

Digitized by Google

LIII. *In Catullam.*

FORMOSISSIMA quæ fuere, vel ſunt,
Sed viliſſima quæ fuere, vel ſunt,
O quam te fieri, Catulla, vellem
Formoſam minus, aut magis pudicam!

LIV. *Ad Cæſarem Domitianum.*

MAGNA licet toties tribuas, majora daturus
Dona, ducum victor, victor & ipſe tui:
Diligeris populo non propter præmia, Cæſar,
Propter te populus præmia, Cæſar, amat.

LV. *Ad eundem, de leone.*

AUDITUR quantum Maſſyla per avia murmur,
Innumero qeoties ſilva leone furit,
Pallidus attonitos ad Pœna mapalia paſtor
Cum revocat tauros, & ſine mente pecus:
Tantus in Auſonia fremuit modo terror arena.
Quis non eſſe gregem crederet? unus erat:
Sed cujus tremerent ipſi quoque jura leones,
Cui diadema daret marmore picta Nomas.
O quantum per colla decus, quem ſparſit honorem,
Aurea lunatæ cum ſtetit umbra jubæ!

Grandia quam decuit latum venabula pectus,
Quantaque de magna gaudia morte tulit!
Unde tuis, Libye, tam felix gloria ſilvis?
A Cybeles numquid venerat ille jugis?
An magis Herculeo, Germanice, miſit ab aſtro
Hanc tibi vel frater, vel pater ipſe feram?

LVI. *Ad Flaccum.*

Temporibus noſtris ætas cum cedat avorum,
Creverit & major cum duce Roma ſuo:
Ingenium ſacri miraris abeſſe Maronis,
Nec quemquam tanta bella ſonare tuba.
Sint Mæcenates, non deerunt, Flacce, Marones,
Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.
Jugera perdiderat miſeræ vicina Cremonæ,
Flebat & abductas Tityrus æger oves.
Riſit Tuſcus eques, paupertatemque malignam
Reppulit, & celeri juſſit abire fuga.
Accipe divitias, & vatum maximus eſto:
Tu licet & noſtrum, dixit, Alexin ames.
Adſtabat domini menſis pulcherrimus ille,
Marmorea fundens nigra Falerna manu;
Et libata dabat roſeis carcheſia labris,
Quæ poterant ipſum ſollicitare Jovem.
Excidit attonito pinguis Galatea poetæ,
Theſtylis & rubras meſſibus uſta genas:
Protinus Italiam concepit, & arma virumque,
Qui modo vix Culicem fleverat ore rudi.

Quid Varos, Marſoſque loquar, ditataque vatum
  Nomina, magnus erit quos numerare labor?
Ergo ero Virgilius, ſi munera Mæcenatis
  Des mihi? Virgilius non ero, Marſus ero.

LVII. *De Picente.*

TRES habuit dentes, pariter quos exſpuit omnes,
  Ad tumulum Picens dum ſedet ipſe ſuum;
Collegitque ſinu fragmenta noviſſima laxi
  Oris, & aggeſta contumulavit humo.
Oſſa licet quondam defuncti non legat heres:
  Hoc ſibi jam Picens præſtitit officium.

LVIII. *In Artemidorum.*

CUM tibi tam craſſæ ſint, Artemidore, lacernæ;
  Poſſim te Sagarum jure vocare meo.

LIX. *In luſcum furem.*

ADSPICIS hunc uno contentum lumine, cujus
  Lippa ſub attrita fronte lacuna patet?
Ne contemne caput, nihil eſt furacius illo:
  Non fuit Autolyci tam piperata manus.
Hunc tu convivam cautus ſervare memento:
  Tunc furit, atque oculo luſcus utroque videt.

Pocula ſolliciti perdunt ligulaſque miniſtri,
  Et latet in tepido plurima mappa ſinu.
Lapſa nec a cubito ſubducere pallia neſcit,
  Et tectus lænis ſæpe duabus abit.
Nec dormitantem vernam fraudare lucerna
  Erubuit fallax, ardeat illa licet.
Si nihil invaſit, puerum tunc arte doloſa
  Circuit, & ſoleas ſurripit ipſe ſuas.

LX. *In Claudiam.*

SUMMA Palatini poteras æquare Coloſſi,
  Si fieres brevior, Claudia, ſeſquipedem.

LXI. *Ad Severum, de Carino.*

LIVET Carinus, rumpitur, furit, plorat,
Et quærit altos, unde pendeat, ramos:
Non jam quod orbe cantor & legor toto;
Nec umbilicis quod decorus & cedro
Spargor per omnes, Roma quas tenet, gentes:
Sed quod ſub urbe rus habemus æſtivum,
Vehimurque mulis non, ut ante, conductis.
Quid imprecabor, o Severe, liventi?
Hoc opto: mulas habeat, & ſuburbanum.

Digitized by Google

LXII. *De Picente.*

Scribit in averſa Picens epigrammata charta;
Et dolet, averſo quod facit illa Deo.

LXIII. *De Aulo.*

Thestylon Aulus amat, ſed nec minus ardet Alexin:
Forſitan & noſtrum ſic Hyacinthon amat.
I nunc & dubita, vates an diligat ipſos,
Delicias vatum cum meus Aulus amet.

LXIV. *In Clytum.*

Ut poſcas, Clyte, munus, exigaſque,
Uno naſceris octies in anno,
Et ſolas, puto, treſve, quatuorve
Non natalitias habes Kalendas.
Sit vultus tibi lævior licebit
Tritis litoris aridi lapillis;
Sit moro coma nigrior caduco;
Vincas mollitie tremente plumas;
Aut maſſam modo lactis alligati;
Et talis tumor excitet papillas,
Quales cruda viro puella ſervat:
Tu nobis, Clyte, jam ſenex videris.
Tam multos quis enim fuiſſe credat

Natales Priamive, Neſtoriſve?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Qnod ſi ludis adhuc, ſemelque naſci
Uno jam tibi non ſat eſt in anno;
Natum te, Clyte, nec ſemel putabo.

LXV. *Ad Domitianum.*

Hic ubi Fortunæ Reducis fulgentia late
Templa nitent, felix area nuper erat:
Hic ſtetit Arctoi formoſus pulvere belli
Purpureum fundens Cæſar ab ore jubar:
Hic lauro redimita comas, & candida cultu
Roma ſalutavit voce manuque ducem.
Grande loci meritum teſtantur & altera dona:
Stat ſacer edomitis gentibus arcus ovans.
Hic gemini currus numerant elephanta frequentem:
Sufficit immenſis aureus ipſe jugis.
Hæc eſt digna tuis, Germanice, porta triumphis:
Hos aditus urbem Martis habere decet.

LXVI. *De conſulatu Silii.*

Augusto pia tura, victimaſque
Pro noſtro date Silio, Camœnæ.
Bis ſenos jubet en redire faſces
Nato conſule, nobilique virga
Vatis Caſtaliam domum ſonare.

Rerum prima ſalus & una Cæſar,
Gaudenti ſupereſt adhuc quod optet
Felix purpura, tertiuſque conſul.
Pompejo dederit licet ſenatus,
Et Cæſar genero ſacros honores,
Quorum pacificus ter ampliavit
Janus nomina: Silius frequentes
Mavult ſic numerare conſulatus.

LXVII. *In Cæcilianum.*

HORAS quinque puer nondum tibi nuntiat, & tu
 Jam conviva mihi, Cæciliane, venis:
Cum modo diſtulerint raucæ vadimonia quartæ,
 Et Floralicias laſſet arena feras.
Curre, age, & illotos revoca, Calliſte, miniſtros:
 Sternantur lecti: Cæciliane, ſede.
Caldam poſcis aquam; ſed nondum frigida venit:
 Alget adhuc nudo clauſa culina foco.
Mane veni potius. nam cur te quinta moretur?
 Ut jentes, ſero, Cæciliane, venis.

LXVIII. *Ad Entellum.*

QUI Corcyræi vidit pomaria regis,
 Rus, Entelle, tuæ præferat ille domus.
Invida purpureos urat ne bruma racemos,
 Et gelidum Bacchi munera frigus edat;

Condita perſpicua vivit vindemia gemma,
  Et tegitur felix, nec tamen uva latet.
Femineum lucet ſic per bombycina corpus:
  Calculus in nitida ſic numeratur aqua.
Quid non ingenio voluit natura licere?
  Autumnum ſterilis ferre jubetur hiems.

LXIX. *In Vacerram.*

Miraris veteres, Vacerra, ſolos,
Nec laudas niſi mortuos poetas.
Ignoſcas petimus, Vacerra: tanti
Non eſt, ut placeam tibi, perire.

LXX. *De Nerva.*

Quanta quies placidi, tanta eſt facundia Nervæ:
  Sed cohibet vires ingeniumque pudor.
Cum ſiccare ſacram largo Permeſſida poſſet
  Ore, verecundam maluit eſſe ſitim:
Pieriam tenui frontem redimire corona
  Contentus, famæ nec dare vela ſuæ.
Sed tamen hunc noſtri ſcit temporis eſſe Tibullum,
  Carmina qui docti nota Neronis habet.

LXXI. *In Poſtumianum.*

QUATUOR argenti libras mihi tempore brumæ
 Miſiſti ante annos, Poſtumiane, decem.
Speranti plures (nam ſtare, aut creſcere debent
 Munera) venerunt pluſve, minuſve duæ.
Tertius, & quartus multo inferiora tulerunt.
 Libra fuit quinto Septitiana. quid eſt?
Beſſalem ad ſcutulam ſexto pervenimus anno:
 Poſt hunc in cotula raſa ſelibra data eſt.
Octavus ligulam miſit ſextante minorem:
 Nonus acu levius vix cochleare tulit.
Quod mittat nobis, decimus jam non habet annus:
 Quatuor ad libras, Poſtumiane, redi.

LXXII. *Ad librum ſuum.*

NONDUM murice cultus, aſperoque
Morſu pumicis aridi politus,
Artanum properas ſequi, libelle:
Quem pulcherrima jam redire Narbo,
Docti Narbo Paterna Votieni
Ad leges jubet annuoſque faſces:
Votis quod paribus tibi petendum eſt,
Continget locus ille, & hic amicus.
Quam vellem fieri meus libellus!

LXXIII. *Ad Inſtantium.*

INSTANTI, quo nec ſincerior alter habetur
  Pectore, nec nivea ſimplicitate prior:
Si dare vis noſtræ vires animoſque Thaliæ,
  Et victura petis carmina; da, quod amem.
Cynthia te vatem fecit, laſcive Properti:
  Ingenium Galli pulchra Lycoris erat.
Fama eſt arguti Nemeſis formoſa Tibulli:
  Lesbia dictavit, docte Catulle, tibi.
Non me Pelignus, nec ſpernet Mantua vatem,
  Si qua Corinna mihi, ſi quis Alexis erit.

LXXIV. *In malum medicum.*

HOPLOMACHUS nunc es, fueras ophthalmicus ante:
  Feciſti medicus, quod facis hoplomachus.

LXXV. *De Gallo Lingono.*

DUM repetit ſera conductos nocte Penates
  Lingonus a Tecta Flaminiaque recens:
Expulit offenſo vitiatum pollice talum,
  Et jacuit toto corpore fuſus humi.
Quid faceret Gallus, qua ſe ratione moveret?
  Ingenti domino ſervulus unus erat,

Tam macer, ut minimam poſſet vix ferre lucernam:
Succurrit miſero caſus, opemque tulit.
Quatuor inſcripti portabant vile cadaver,
Accipit infelix qualia mille rogus.
Hos comes invalidus ſubmiſſa voce precatur,
Ut quocunque velint, corpus inane ferant.
Permutatur onus, ſtipataque tollitur alte
Grandis in anguſta ſarcina ſandapila.
Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur:
Cui merito dici, mortue Galle, poteſt.

LXXVI. *In Gallicum.*

Dic verum mihi, Marce, dic amabo:
Nil eſt, quod magis audiam libenter:
Sic & cum recitas tuos libellos,
Et cauſam quoties agis clientis,
Oras, Gallice, me rogaſque ſemper.
Durum eſt me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid ſit, audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

LXXVII. *Ad Liberum amicum.*

Liber, amicorum dulciſſima cura tuorum,
Liber, in æterna vivere digne roſa:
Si ſapis, Aſſyrio ſemper tibi crinis amomo
Splendeat, & cingant florea ſerta caput.

Candida nigreſcant vetulo cryſtalla Falerno,
Et caleat blando mollis amore torus.
Qui ſic vel medio finitus vixit in ævo,
Longior huic facta eſt, quam data vita fuit.

LXXVIII. *De ludis Stellæ.*

Quos cuperet Phlegræa ſuos victoria ludos,
Indica quos cuperet pompa, Lyæe, tuos,
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi:
O pudor! o pietas! & putat eſſe parum.
Non illi ſatis eſt turbato ſordidus auro
Hermus, & Heſperio qui ſonat orbe Tagus.
Omnis habet ſua dona dies, nec linea dives
Ceſſat; & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt ſubitis laſciva numiſmata nimbis:
Nunc dat ſpectatas teſſera larga feras.
Nunc implere ſinus ſecuros gaudet, & abſens
Sortitur dominos, ne laceretur, avis.
Quid numerem currus, ter denaque præmia palmæ,
Quæ dare non ſemper conſul uterque ſolet?
Omnia ſed, Cæſar, tanto ſuperantur honore,
Quod ſpectatorem te tua laurus habet.

LXXIX. *In Fabullam.*

OMNES aut vetulas habes amicas,
Aut turpes, vetuliſque fœdiores:
Has ducis comites, trahiſque tecum
Per convivia, porticus, theatra.
Sic formoſa, Fabulla, ſic puella es.

LXXX. *Ad Domitianum.*

SANCTORUM nobis miracula reddis avorum,
Nec pateris, Cæſar, ſecula cana mori:
Cum veteres Latiæ ritus renovantur arenæ,
Et pugnat virtus ſimpliciore manu.
Sic priſcis ſervatur honos te præſide templis,
Et caſa tam cultu ſub Jove numen habet.
Sic nova dum condis, revocas, Auguſte, priora:
Debentur quæ ſunt, quæque fuere, tibi.

LXXXI. *De Gellia.*

NON per myſtica ſacra Dindymenes,
Nec per Niliacæ bovem juvencæ,
Nullos denique per Deos, Deaſque
Jurat Gellia: ſed per uniones.
Hos ampleſtitur, hos deoſculatur:
Hos fratres vocat, hos vocat ſorores:

Digitized by Google

Hos natis amat acrius duobus.
His ſi quo careat miſella caſu,
Victuram negat eſſe ſe nec horam.
Eheu quam bene nunc, Papiriane,
Annæi faceret manus Sereni!

LXXXII. *Ad Domitianum.*

DANTE tibi turba querulos, Auguſte, libellos,
Nos quoque, qui domino carmina parva damus,
Poſſe Deum rebus pariter, Muſiſque vacare
Scimus; & hæc etiam ſerta placere tibi.
Fer vates, Auguſte, tuos: nos gloria dulcis,
Nos tua cura prior, deliciæque ſumus.
Non quercus te ſola decet, nec laurea Phœbi:
Fiat & ex edera civica noſtra tibi.

Digitized by Google

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER IX.

I. *Ad Avitum.*

Note, licet nolis, ſublimi pectore vates,
  Cui referet ſerus præmia digna cinis,
Hoc tibi ſub noſtra breve carmen imagine vivat,
  Quam non obſcuris jungis, Avite, viris.
Ille ego ſum nulli nugarum laude ſecundus:
  Quem non miraris, ſed puto, lector, amas.
Majores majora ſonent: mihi parva locuto
  Sufficit in veſtras ſæpe redire manus.

Martialis Turanio ſuo S.

Ave, mi Turani, frater cariſſime. Epigramma, quod extra ordinem paginarum eſt, ad Stertinium clariſſimum virum ſcripſimus, qui imaginem meam

Digitized by Google

ponere in bibliotheca ſua voluit. De quo ſcribendum tibi putavi, ne ignorares, Avitus iſte quis vocaretur. Vale, & para hoſpitium.

II. *De templo Flaviæ gentis.*

Dum Janus hiemes, Domitianus autumnos,
Auguſtus annis commodabit æſtates:
Dum grande famuli nomen afferet Rheni
Germanicarum magna lux Kalendarum:
Tarpeja ſummi ſaxa dum patris ſtabunt:
Dum voce ſupplex, dumque ture placabit
Matrona dives dulce Juliæ numen:
Manebit altum Flaviæ decus gentis,
Cum ſole, & aſtris, cumque luce Romana.
Invicta quidquid condidit manus, cœlum eſt.

III. *In Lupum.*

Pauper amicitiæ cum ſis, Lupe, non es amicæ;
  Et queritur de te mentula ſola nihil.
Illa ſiligineis pingueſcit adultera cunnis;
  Convivam paſcit nigra farina tuum.
Incenſura nives dominæ Setina liquantur;
  Nos bibimus Corſi pulla venena cadi.
Emta tibi nox eſt fundis non tota paternis;
  Haud ſua deſertus rura ſodalis arat.

Splendet Erythræis pellucida mœcha lapillis;
Ducitur addictus, te futuente, cliens.
Octo Syris ſuffulta datur lectica puellæ;
Nudum ſandapilæ pondus amicus erit.
I nunc, & miſeros, Cybele, præcide cinædos:
Hæc erat, hæc cultris mentula digna tuis.

IV. *Ad Domitianum.*

QUANTUM jam ſuperis, Cæſar, cœloque dediſti,
Si repetas, & ſi creditor eſſe velis;
Grandis in æthereo licet auctio fiat Olympo,
Coganturque Dei vendere quidquid habent:
Conturbabit Atlas, & non erit uncia tota,
Decidat tecum qua pater ipſe Deûm.
Pro Capitolinis quid enim tibi ſolvere templis,
Quid pro Tarpejæ frondis honore poteſt?
Quid pro culminibus geminis matrona Tonantis?
Pallada prætereo: res agit illa tuas.
Quid loquar Alciden, Phœbumque, pioſque Laconas?
Addita quid Latio Flavia templa polo?
Exſpectes, & ſuſtineas, Auguſte, neceſſe eſt:
Nam tibi quod ſolvat, non habet arca Jovis.

V. *In Æſchylum.*

Aureolis futui cum poſſit Galla duobus,
Et plus quam futui, ſi totidem addideris:
Aureolos a te cur accipit, Æſchyle, denos?
Non fellat tanti Galla. quid ergo? tacet.

VI. *In Paullam.*

Nubere vis Priſco, non miror, Paulla: ſapiſti.
Ducere te non vult Priſcus: & ille ſapit.

VII. *Ad Domitianum.*

Tibi, ſumme Rheni domitor, & parens orbis,
Pudice princeps, gratias agunt urbes;
Populos habebunt: parere jam ſcelus non eſt.
Non puer avari ſectus arte mangonis
Virilitatis damna mœret ereptæ:
Nec quam ſuperbus computet ſtipem leno,
Dat proſtituto miſera mater infanti.
Qui nec cubili fuerat ante te quondam
Pudor, eſſe per te cœpit & lupanari.

Digitized by Google

VIII. *In Afrum.*

Dicere de Libycis reduci tibi gentibus, Afer,
Continuis volui quinque diebus Ave.
Non vacat, aut dormit, dictum bis terque reverſo:
Jam ſatis eſt: non vis, Afer, avere: Vale.

IX. *Ad Domitianum.*

Tanquam parva foret ſexus injuria noſtri
Fœdandos populo proſtituiſſe mares:
Jam cunæ lenonis erant, ut ab ubere raptus
Sordida vagitu poſceret æra puer.
Immatura dabant infandas corpora pœnas.
Non tulit Auſonius talia monſtra pater:
Idem qui teneris nuper ſuccurrit ephebis,
Ne faceret ſteriles ſæva libido viros.
Dilexere prius pueri, juveneſque, ſeneſque:
At nunc infantes te quoque, Cæſar, amant.

X. *Ad Bithynicum.*

Nil tibi legavit Fabius, Bithynice, cui tu
Annua, ſi memini, millia ſena dabas.
Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli:
Annua legavit millia ſena tibi.

Digitized by Google

XI. *In Cantharum.*

Cœnes, Canthare, cum foris libenter:
Clamas, & maledicis, & minaris.
Deponas animos truces, monemus:
Liber non potes, & guloſus eſſe.

XII. *De Earino Domitiani.*

Nomen cum violis, roſiſque natum,
Quo pars optima nuncupatur anni;
Hyblam quod ſapit, Atticoſque flores,
Quod nidos olet alitis ſuperbæ:
Nomen nectare dulcius beato,
Quo mallet Cybeles puer vocari,
Et qui pocula temperat Tonanti:
Quod ſi Parrhaſia ſones in aula,
Reſpondent Veneres, Cupidineſque:
Nomen nobile, molle, delicatum
Verſu dicere non rudi volebam:
Sed tu ſyllaba contumax repugnas.
Dicunt Earinon tamen poetæ,
Sed Græci, quibus eſt nihil negatum;
Et quos ἆρες ἄρες decet ſonare:
Nobis non licet eſſe tam diſertis,
Qui Muſas colimus ſeveriores.

XIII. *De eodem.*

Si daret autumnus mihi nomen, ὀπώρινος eſſem:
Horrida ſi brumæ ſidera, χειμέρινος.
Dictus ab æſtivo θέρινος tibi menſe vocarer:
Tempora cui nomen verna dedere, quis eſt?

XIV. *De eodem.*

Nomen habes, teneri quod tempora nuncupat anni;
Cum breve Cecropiæ ver populantur apes:
Nomen, Acidalia meruit quod arundine pingi;
Quod Cytherea ſua ſcribere gaudet acu:
Nomen, Erythræis quod litera facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trita notet:
Quod penna ſcribente grues ad ſidera tollant;
Quod decet in ſola Cæſaris eſſe domo.

XV. *In amicum cœnipetam.*

Hunc, quem cœna tibi, quem menſa paravit amicum,
Eſſe putas fidæ pectus amicitiæ?
Aprum amat, & mullos, & ſumen, & oſtrea, non te.
Tam bene ſi cœnem, noſter amicus erit.

XVI. *De Chloe.*

INSCRIPSIT tumulo ſeptem celebrata virorum
Se feciſſe Chloe. quid pote ſimplicius?

XVII. *De coma Earini.*

CONSILIUM formæ ſpeculum dulceſque capillos
Pergameo poſuit dona ſacrata Deo,
Ille puer tota domino gratiſſimus aula,
Nomine qui ſignat tempora verna ſuo.
Felix, quæ tali cenſetur munere tellus!
Nec Ganymedeas mallet habere comas.

XVIII. *De eadem ad Æſculapium.*

LATONÆ venerande nepos, qui mitibus herbis
Parcarum exoras penſa, breveſque colos:
Hos tibi laudatos domino ſuo vota capillos
Ille tuus Latia miſit ab urbe puer.
Addidit & nitidum ſacratis crinibus orbem,
Quo felix facies judice tota fuit.
Tu juvenile decus ſerva, ne pulchrior ille
In longa fuerit quam breviore coma.

XIX. *Ad Cæſarem Domitianum.*

EST mihi, ſitque precor longum te præſide, Cæſar,
Rus minimum: parvi ſunt & in urbe Lares.
Sed de valle brevi, quas det ſitientibus hortis,
Curva laboratas antlia tollit aquas.
Sicca domus queritur nullo ſe rore foveri,
Cum mihi vicino Martia fonte ſonet.
Quam dederis noſtris, Auguſte, Penatibus undam,
Caſtalis hæc nobis, aut Jovis imber erit.

XX. *In Sabellum.*

LAUDAS balnea verſibus trecentis
Cœnantis bene Pontici, Sabelle,
Vis cœnare, Sabelle, non lavari.

XXI. *Ad Domitianum.*

HÆC, quæ tota patet, tegiturque & marmore, & auro,
Infantis domini conſcia terra fuit.
Felix, quæ tantis ſonuit vagitibus, & quæ
Vidit reptantes, ſuſtinuitque manus!
Hic ſteterat veneranda domus, quæ præſtitit orbi,
Quod Rhodos, aſtrifero quod pia Creta polo.
Curetes texere Jovem crepitantibus armis,
Semiviri poterant qualia ferre Phryges.

At te protexit Superûm pater, & tibi, Cæſar,
Pro jaculo & parma, fulmen & ægis erat.

XXII. *Ad Auctum.*

ARTEMIDORUS habet puerum: ſed vendidit agrum:
Agrum pro puero Calliodorus habet.
Dic, uter ex iſtis melius rem geſſerit, Aucte?
Artemidorus amat, Calliodorus arat.

XXIII. *Ad paſtorem.*

CREDIS ob hoc me, paſtor, opes fortaſſe rogare,
Propter quod vulgus, craſſaque turba rogat:
Ut Setina meos conſumat gleba ligones,
Et ſonet innumera compede Tuſcus ager:
Ut Mauri Libycis centum ſtent dentibus orbes,
Et crepet in noſtris aurea lamna toris:
Nec labris niſi magna meis cryſtalla terantur,
Et faciant nigras noſtra Falerna nives:
Ut Canuſinatus noſtro Syrus aſſere ſudet,
Et mea ſit culto ſella cliente frequens:
Æſtuet ut noſtro madidus conviva miniſtro,
Quem permutatum nec Ganymede velim:
Ut lutulenta linat Tyrias mihi mula lacernas,
Et Maſſyleum virga gubernet equum.
Eſt nihil ex iſtis: ſuperos, ac ſidera teſtor.
Ergo quid? ut donem, paſtor, & ædificem.

XXIV. *Ad Carum.*

O cui virgineo flaveſcere contigit auro,
Dic ubi Palladium ſit tibi, Care, decus?
Adspicis en domini fulgentes marmore vultus,
Venit ad has ultro noſtra corona comas.
Albanæ livere poteſt pia quercus olivæ,
Cinxerit invictum quod prior illa caput.

XXV. *Ad eundem.*

Quis Pallatinos imitatus imagine vultus
Phidiacum Latio marmore vicit ebur?
Hæc mundi facies; hæc ſunt Jovis ora ſereni:
Sic tonat ille Deus, cum ſine nube tonat.
Non ſolam tribuit Pallas tibi, Care, coronam:
Effigiem domini, quam colis, illa dedit.

XXVI. *In Afrum.*

Dantem vina tuum quoties aſpeximus Hyllum,
Lumine nos, Afer, turbidiore notas.
Quod rogo, quod ſcelus eſt, mollem ſpectare miniſtrum?
Aſpicimus ſolem, ſidera, templa, Deos.
Avertam vultus, tanquam mihi pocula Gorgon
Porrigat, atque oculos oraque noſtra tegam?
Trux erat Alcides: ſed Hylam ſpectare licebat.
Ludere Mercurio cum Ganymede licet.

Digitized by Google

Si non vis teneros ſpectet conviva miniſtros:
Phineas invites, Afer, & Œdipodas.

XXVII. *De Nerva.*

Audet facundo qui carmina mittere Nervæ,
Pallida donabit glaucia, Coſme, tibi.
Pæſtano violas, & cana liguſtra colono,
Hyblæis apibus Corſica mella dabit.
Sed tamen & parvæ nonnulla eſt gratia Muſæ:
Appetitur poſito vilis oliva lupo.
Nec tibi ſit mirum, modici quod conſcia vatis
Judicium metuat noſtra Thalia tuum.
Ipſe tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
Laſcivum juvenis cum tibi luſit opus.

XXVIII. *In Chreſtum.*

Cum depilatos, Chreſte, coleos portes,
Et vulturino mentulam parem collo,
Et proſtitutis lævius caput culis,
Nec vivat ullus in tuo pilus crure;
Purgentque crebræ cana labra volſellæ;
Curios, Camillos, Quinctios, Numas, Ancos,
Et quidquid uſquam legimus piloſorum
Loqueris, ſonaſque grandibus minax verbis;
Et cum theatris ſeculoque rixaris.
Occurrit aliquis inter iſta ſi draucus,

Jam pædagogo liberatus, & cujus
Reſibulavit turgidum faber penem:
Nutu vocatum ducis, & pudet fari,
Catoniana, Chreſte, quod facis lingua.

XXIX. *Epitaphium Latini.*

DULCE decus ſcenæ, ludorum fama, Latinus
Ille ego ſum, plauſus, deliciæque tuæ:
Qui ſpectatorem potui feciſſe Catonem,
Solvere qui Curios, Fabricioſque graves.
Sed nihil a noſtro ſumſit mea vita theatro,
Et ſola tantum ſcenicus arte feror:
Nec poteram gratus domino ſine moribus eſſe:
Interius mentes inſpicit ille Deus.
Vos me laurigeri paraſitum dicite Phœbi,
Roma ſui famulum dum ſciat eſſe Jovis.

XXX. *Epitaphium Philænis.*

SECULA Neſtoreæ permenſa, Philæni, ſenectæ,
Rapta es ad infernas tam cito Ditis aquas?
Euboicæ nondum numerabas longa Sibyllæ
Tempora: major erat menſibus illa tribus.
Heu quæ lingua ſilet! non illam mihi cataſtæ
Vincebant, nec quæ turba Serapin amat:
Nec matutini cirrata caterva magiſtri,
Nec quæ Strymonio de grege ripa ſonat.

Quæ nunc Theſſalico Lunam deducere rhombo,
  Quæ ſciet hos illos vendere lena toros?
Sit tibi terra levis, mollique tegaris arena,
  Ne tua non poſſint eruere oſſa canes.

XXXI. *In pietatem Nigrinæ.*

Cappadocum ſævis Antiſtius occidit oris
  Ruſticus. o triſti crimine terra nocens!
Rettulit oſſa ſinu cari Nigrina mariti,
  Et queſta eſt longas non ſatis eſſe vias:
Cumque daret ſanctam tumulis, quibus invidet, urnam,
  Viſa ſibi eſt rapto bis viduata viro.

XXXII. *De Velii voto.*

Dum comes Arctois hæreret Cæſaris armis
  Velius, hanc Marti pro duce vovit avem.
Luna quater binos non tota peregerat orbes,
  Debita poſcebat jam ſibi vota Deus.
Ipſe ſuas anſer properavit lætus ad aras,
  Et cecidit ſanctis hoſtia parva focis.
Octo vides patulo pendere numiſmata roſtro
  Alitis? hæc extis condita nuper erant.
Quæ litat argento pro te, non ſanguine, cæſa
  Victima, jam ferro non opus eſſe docet.

XXXIII. *Qualem velit amicam.*

Hanc volo, quæ facilis, quæ palliolata vagatur:
Hanc volo, quæ puero jam dedit ante meo:
Hanc volo, quam redimit totam denarius alter:
Hanc volo, quæ pariter ſufficit una tribus.
Poſcentem nummos, & grandia verba ſonantem,
Poſſideat craſſi mentula Burdigali.

XXXIV. *Ad Flaccum.*

Audieris in quo, Flacce, balneo plauſum;
Morionis illic eſſe mentulam ſcito.

XXXV. *De templo gentis Flaviæ.*

Jupiter Idæi riſit mendacia buſti,
Dum videt Auguſti Flavia templa poli:
Atque inter menſas largo jam nectare fuſus,
Pocula cum Marti traderet ipſe ſuo;
Reſpiciens Phœbum pariter Phœbique ſororem,
Cum quibus Alcides, & pius Arcas erat:
Cnoſſia vos, inquit, nobis monumenta dediſtis:
Cernite, quam plus ſit, Cæſaris eſſe patrem.

XXXVI. *In Philomuſum.*

ARTIBUS his ſemper cœnam, Philomuſe, mereris;
Plurima dum fingis, ſed quaſi vera refers.
Scis, quid in Arſacia Pacorus deliberet aula,
Rhenanam numeras, Sarmaticamque manum.
Verba ducis Daci chartis mandata reſignas;
Victricem laurum, quam venit, ante vides.
Scis, quoties Phario madeat Jove fuſca Syene:
Scis, quota de Libyco litore puppis eat:
Cujus Iuleæ capiti naſcantur olivæ;
Deſtinet æthereus cui ſua ſerta pater.
Tolle tuas artes, hodie cœnabis apud me;
Hac lege, ut narres nil, Philomuſe, novi.

XXXVII. *Colloquium Ganymedis & Jovis ſuper Earino & aliis Domitiani pueris.*

VIDERAT Auſonium poſito modo crine miniſtrum
Phryx puer, alterius gaudia nota Jovis:
Quod tuus, ecce, ſuo Cæſar permiſit ephebo,
Tu permitte tuo, maxime rector, ait.
Jam mihi prima latet longis lanugo capillis:
Jam tua me ridet Juno, vocatque virum.
Cui pater æthereus, puer o dulciſſime, dixit:
Non ego quod poſcis, res negat ipſa tibi.
Cæſar habet noſter ſimiles tibi mille miniſtros,
Tantaque ſidereos vix capit aula mares.

At tibi ſi dederit vultus coma tonſa viriles,
   Quis mihi, qui nectar miſceat, alter erit?

XXXVIII. *In Gallam.*

Cum ſis ipſa domi, mediaque ornere Subura,
   Fiant abſentes & tibi, Galla, comæ:
Nec dentes aliter, quam Serica nocte reponas,
   Et jaceas centum condita pyxidibus:
Nec tecum facies tua dormiat, innuis illo,
   Quod tibi prolatum eſt mane, ſupercilio.
Et te nulla movet cani reverentia cunni,
   Quem potes inter avos jam numerare tuos.
Promittis ſexcenta tamen: ſed mentula ſurda eſt,
   Et ſit luſca licet, te tamen illa videt.

XXXIX. *Ad Agathinum.*

Summa licet velox, Agathine, pericula ludas;
   Non tamen efficies, ut tibi parma cadat.
Nolentem ſequitur, tenueſque reverſa per auras,
   Vel pede, vel tergo, clune, vel ungue ſedet.
Lubrica Corycio quamvis ſint pulpita nimbo,
   Et rapiant celeres vela negata Noti:
Securos pueri neglecta perambulat artus,
   Et nocet artifici ventus, & unda nihil.
Ut peccare velis, cum feceris omnia, falli
   Non potes: arte opus eſt, ut tibi parma cadat.

XL. *De natali Cæſoniæ.*

PRIMA Palatino lux eſt hæc orta Tonanti,
  Optaſſet Cybele qua peperiſſe Jovem.
Hac & ſancta mei genita eſt Cæſonia Rufi:
  Plus debet matri nulla puella ſuæ.
Lætatur gemina votorum ſorte maritus,
  Contigit hunc illi quod bis amare diem.

XLI. *De Diodoro & voto Philænis uxoris.*

TARPEJAS Diodorus ad coronas
Romam cum peteret Pharo relicta;
Vovit pro reditu viri Philænis,
Illam lingeret ut puella ſimplex,
Quam caſtæ quoque diligunt Sabinæ:
Diſperſa rate triſtibus procellis
Merſus fluctibus, obrutuſque ponto
Ad votum Diodorus enatavit.
O tardus nimis & piger maritus!
Hoc a litore ſi puella votum
Feciſſet mea, protinus rediſſem.

XLII. *In Ponticum.*

Pontice, quod nunquam futuis, ſed pellice læva
Uteris, & Veneri ſervit amica manus,
Hoc nihil eſſe putas? ſcelus eſt, mihi crede, ſed ingens,
Quantum vix animo concipis ipſe tuo.
Nempe ſemel futuit, generaret Horatius ut tres;
Mars ſemel, ut geminos Ilia caſta daret.
Omnia perdiderat, ſi maſturbatus uterque
Mandaſſet manibus gaudia fœda ſuis.
Ipſam crede tibi naturam dicere rerum:
Iſtud quod digitis, Pontice, perdis, homo eſt.

XLIII. *Ad Apollinem pro Stella ſuo.*

Campis dives, Apollo, ſic marinis,
Sic ſemper ſenibus fruare cygnis;
Doctæ ſic tibi ſerviant ſorores;
Nec Delphis tua mentiatur ulli;
Sic Pallatia te colant, amentque:
Bis ſenos cito me rogante faſces
Det Stellæ bonus annuatque Cæſar.
Felix tunc ego, debitorqne voti
Caſurum tibi ruſticas ad aras
Ducam cornibus aureis juvencum.
Nata eſt hoſtia, Phœbe, quid moraris?

XLIV. *De ſtatua Herculis.*

Hic, qui dura ſedens porrecto ſaxa leone
  Mitigat exiguo magnus in ære Deus,
Quæque tulit, ſpectat reſupino ſidera vultu,
  Cujus læva calet robore, dextra mero:
Non eſt fama recens, nec noſtri gloria cœli:
  Nobile Lyſippi munus opuſque vides.
Hoc habuit numen Pellæi menſa tyranni,
  Qui cito perdomito victor in orbe jacet.
Hunc puer ad Libycas juraverat Hannibal aras:
  Juſſerat hic Sullam ponere regna trucem.
Offenſus variæ tumidis terroribus aulæ,
  Privatos gaudet nunc habitare Lares.
Utque fuit quondam placidi conviva Molorchi,
  Sic voluit docti Vindicis eſſe Deus.

XLV. *De eadem ſtatua.*

Alciden modo Vindicis rogabam,
Eſſet cujus opus laborque felix.
Riſit (nam ſolet hoc) levique nutu,
Græce numquid, ait, poeta, neſcis?
Inſcripta eſt baſis, indicatque nomen.
Λυσίππου lego, Phidiæ putavi.

XLVI. *Ad Marcellinum.*

Miles Hyperboreos modo, Marcelline, Triones,
Et Getici tuleris ſidera pigra poli,
Ecce Prometheæ rupes, & fabula montis,
Quam prope ſunt oculis nunc adeunda tuis.
Videris immenſis cum conclamata querelis
Saxa ſenis, dices, Durior ille fuit.
Et licet hoc addas: Potuit qui talia ferre,
Humanum merito finxerat ille genus.

XLVII. *In Gellium.*

Gellius ædificat ſemper: modo limina ponit;
Nunc foribus claves aptat, emitque ſeras:
Nunc has, nunc illas mutat, reficitque feneſtras.
Dum tamen ædificet, quidlibet ille facit.
Oranti nummos ut dicere poſſit amico,
Unum illud verbum Gellius, Ædifico.

XLVIII. *In Pannicum.*

Democritos, Zenonas, inexplicitoſque Platonas,
Quidquid & hirſutis ſqualet imaginibus,
Sic quaſi Pythagoræ loqueris ſucceſſor, & heres:
Præpendet mento nec tibi barba minor.

Sed, quod & hircoſis ſerum eſt, & turpe piloſis,
In molli rigidum clune libenter habes.
Tu, qui ſectarum cauſas & pondera noſti,
Dic mihi, percidi, Pannice, dogma facit?

XLIX. *In Gallicum.*

HEREDEM cum me partis tibi, Gallice, quartæ
Per tua jurares ſacra, caputque tuum;
Credidimus, (quis enim damnet ſua vota libenter?)
Et ſpem muneribus fovimus uſque datis:
Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum
Miſimus, Ætola de Calydone putes.
At tu continuo populumque, patreſque vocaſti:
Ructat adhuc aprum callida Roma meum.
Ipſe ego (quis credat?) conviva nec ultimus hæſi:
Sed nec coſta data eſt, caudave miſſa mihi.
De quadrante tuo quid ſperem, Gallice? nulla
De noſtro nobis uncia venit apro.

L. *De toga a Parthenio ſibi donata.*

HÆC eſt illa meis multum cantata libellis,
Quam meus edidicit lector amatque togam.
Partheniana fuit, quondam memorabile vatis
Munus: in hac ibam conſpiciendus eques:
Dum nova, dum nitida fulgebat ſplendida lana,
Dumque erat auctoris nomine digna ſui:

Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli,
  Quam poſſis niveam dicere jure tuo.
Quid non longa dies, quid non conſumitis anni?
  Hæc toga jam non eſt Partheniana: mea eſt.

LI. *In Gaurum.*

INGENIUM mihi, Gaure, probas ſic eſſe puſillum;
  Carmina quod faciam, quæ brevitate placent.
Confiteor: ſed tu bis denis grandia libris
  Qui ſcribis Priami prœlia, magnus homo es.
Nos facimus Bruti puerum, nos Lagona vivum:
  Tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.

LII. *De Lucano & Tullo.*

QUOD ſemper ſuperos invito fratre rogaſti,
  Hoc, Lucane, tibi contigit, ante mori.
Invidet ille tibi: Stygias nam Tullus ad undas
  Optabat, quamvis ſit minor, ire prior.
Tu colis Elyſios, nemoriſque habitator amœni
  Eſſe tuo primum nunc ſine fratre cupis.
Et ſi jam nitidis alternus venit ab aſtris;
  Pro Polluce mones Caſtora, ne redeat.

LIII. *Ad Quinctum Ovidium.*

Si credis mihi, Quincte, (quod mereris)
Natales, Ovidi, tuos Apriles,
Ut noſtras amo Martias Kalendas.
Felix utraque lux, dieſque nobis
Signandi melioribus lapillis!
Hic vitam tribuit, ſed hic amicum.
Plus dant, Quincte, mihi tuæ Kalendæ.

LIV. *Ad eundem.*

Natali tibi, Quincte, tuo dare parva volebam
Munera. tu prohibes: imperioſus homo es.
Parendum eſt monitis. fiat quod uterque jubemus;
Et quod utrumque juvat, tu mihi, Quincte, dato.

LV. *Ad cognatum.*

Si mihi Picena turdus palleret oliva,
Tenderet aut noſtras ſilva Sabina plagas;
Aut creſcente levis traheretur arundine præda,
Pinguis & implicitas virga teneret aves:
Cara daret ſollemne tibi cognatio munus,
Nec frater nobis, nec prior eſſet avus.
Nunc ſturnos inopes, fringillarumque querelas
Audit, & arguto paſſere vernat ager.

Inde ſalutatus picæ reſpondet arator:
Hinc prope ſumma rapax milvus in aſtra volat.
Mittimus ergo tibi parvæ munuſcula cortis,
Qualia ſi recipis, ſæpe propinquus eris.

LVI. *Ad Flaccum.*

Luce propinquorum, qua plurima mittitur ales,
Dum Stellæ turdos, dum tibi, Flacce, paro:
Succurrit nobis ingens oneroſaque turba;
In qua ſe primum quiſque meumque putat.
Demeruiſſe duos, votum eſt: offendere plures,
Vix tutum: multis mittere dona, grave eſt.
Qua poſſum ſola veniam ratione merebor:
Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

LVII. *De Spendophoro.*

Spendophorus Libycas domini petit armiger urbes:
Quæ puero dones, tela, Cupido, para:
Illa quibus juvenes figis, molleſque puellas:
Sit tamen in tenera levis & haſta manu.
Loricam clypeumque tibi galeamque remitto,
Tutus ut invadat prœlia, nudus eat.
Non jaculo, non enſe fuit, læſuſve ſagitta,
Caſſide dum liber Parthenopæus erat.
Quiſquis ab hoc fuerit fixus, morietur amore.
O felix, ſi quem tam bona fata manent!

Dum puer es, redeas, dum vultus lubricus; & te
 Non Libye faciat, ſed tua Roma virum.

LVIII. *In Hedylum.*

Nil eſt tritius Hedyli lacernis,
Non anſæ veterum Corinthiorum,
Nec crus compede lubricum decenni,
Non ruptæ recutita colla mulæ,
Nec quæ Flaminiam ſecant ſalebræ,
Nec qui litoribus nitent lapilli,
Nec Tuſca ligo vinea politus,
Nec pallens toga mortui tribulis,
Nec pigri rota quaſſa mulionis,
Nec raſum cavea latus biſontis,
Nec dens jam ſenior ferocis apri:
Res una eſt tamen, ipſe non negabit,
Culus tritior Hedyli lacernis.

LIX. *Ad Nympham Sabini.*

Nympha ſacri regina lacus, cui grata Sabinus,
 Et manſura pio munere templa dedit:
Sic montana tuos ſemper colat Umbria fontes,
 Nec tua Bajanas Sarſina malit aquas:
Excipe ſollicitos placide, mea dona, libellos:
 Tu fueris Muſis Pegaſis unda meis.
Nympharum templis quiſquis ſua carmina donat,
 Quid fieri libris debeat, ipſe monet.

Digitized by Google

LX. *In Mamurram.*

IN ſeptis Mamurra diu multumque vagatus,
  Hic ubi Roma ſuas aurea vexat opes,
Inſpexit molles pueros, oculiſque comedit:
  Non hos, quos primæ proſtituere caſæ;
Sed quos arcanæ ſervant tabulata cataſtæ,
  Et quos non populus, nec mea turba videt.
Inde ſatur, menſas, & opertos exuit orbes,
  Expoſitumque alte pingue popoſcit ebur:
Et teſtudineum menſus quater hexaclinon,
  Ingemuit citro non ſatis eſſe ſuo.
Conſuluit nares, an olerent æra Corinthon:
  Culpavit ſtatuas &, Polyclete, tuas.
Et turbata brevi queſtus cryſtallina vitro,
  Myrrhina ſignavit, ſepoſuitque decem.
Expendit veteres calathos, & ſi qua fuerunt
  Pocula Mentorea nobilitata manu:
Et virides picto gemmas numeravit in auro,
  Quidquid & a nivea grandius aure ſonat.
Sardonychas veros menſa quæſivit in omni,
  Et pretium magnis fecit iaſpidibus.
Undecima laſſus cum jam diſcederet hora,
  Aſſe duos calices emit, & ipſe tulit.

Digitized by Google

LXI. *Sabino mittit coronam roſeam.*

Seu tu Pæſtanis genita es, ſeu Tiburis arvis,
  Seu rubuit tellus Tuſcula flore tuo:
Seu Præneſtino te villica legit in horto;
  Seu modo Campani gloria ruris eras:
Pulchrior ut noſtro videare corona Sabino,
  De Nomentano te putet eſſe meo.

LXII. *De platano Cæſaris.*

In Tarteſſiacis domus eſt notiſſima terris,
  Qua dives placidum Corduba Bætin amat;
Vellera nativo pallent ubi flava metallo,
  Et linit Heſperium bractea viva pecus:
Ædibus in mediis totos amplexa Penates
  Stat platanus denſis Cæſariana comis:
Hoſpitis invicti poſuit quam dextera felix,
  Cœpit & ex illa creſcere virga manu.
Auctorem, dominumque nemus ſentire videtur:
  Sic viret, & ramis ſidera celſa petit.
Sæpe ſub hac madidi luſerunt arbore Fauni,
  Terruit & tacitam fiſtula ſera domum:
Dumque fugit ſolos nocturnum Pana per agros,
  Sæpe ſub hac latuit ruſtica fronde Dryas.
Atque oluere lares commiſſatore Lyæo,
  Crevit & effuſo lætior umbra mero:

Heſterniſque rubens dejecta eſt herba coronis,
  Atque ſuas potuit dicere nemo roſas.
O dilecta Deis, o magni Cæſaris arbor,
  Ne metuas ferrum, ſacrilegoſque focos.
Perpetuos ſperare licet tibi frondis honores:
  Non Pompejanæ te poſuere manus.

LXIII. *De Philæni.*

TINCTIS murice veſtibus quod omni
Et nocte utitur, & die Philænis,
Non eſt ambitioſa, nec ſuperba:
Delectatur odore, non colore.

LXIV. *In Phœbum.*

AD cœnam invitant omnes te, Phœbe, cinædi.
  Mentula quem paſcit, non puto purus homo eſt.

LXV. *De ſtatua Cæſaris Domitiani.*

HERCULIS in magni vultus deſcendere, Cæſar
  Dignatus Latiæ dat nova templa viæ,
Qua Triviæ nemoroſa petit dum regna viator,
  Octavum domina marmor ab urbe legit.
Ante colebatur votis, & ſanguine largo:
  Majorem Alciden, nunc minor ipſe colit.

Hunc magnas rogat alter opes, rogat alter honores:
Illi ſecurus vota minora facit.

LXVI. *Ad Herculem, de eadem ſtatua.*

ALCIDE, Latio nunc agnoſcende Tonanti,
Poſtquam pulchra Dei Cæſaris ora geris,
Si tibi tunc iſti vultus habituſque fuiſſent,
Ceſſerunt manibus cum fera monſtra tuis;
Argolico famulum non te ſervire tyranno
Vidiſſent gentes, ſævaque regna pati:
Sed tu juſſiſſes Euryſthea; nec tibi fallax
Portaſſet Neſſi perfida dona Lichas.
Œtæi ſine lege rogi ſecurus adiſſes
Aſtra patris ſummi, quæ tibi pœna dedit:
Lydia nec dominæ traxiſſes penſa ſuperbæ:
Nec Styga vidiſſes Tartareumque canem.
Nunc tibi Juno favet, nunc te tua diligit Hebe:
Nunc te ſi videat nympha, remittet Hylan.

LXVII. *Ad Fabullum.*

UXOR cum tibi ſit formoſa, pudica, puella,
Quo tibi natorum jura, Fabulle, trium?
Quod petis a noſtro ſupplex Dominoque Deoque,
Tu dabis ipſe tibi, ſi potes arrigere.

LXVIII. *In Æſchylum.*

Lascivam tota poſſedi nocte puellam,
Cujus nequitias vincere nemo poteſt.
Feſſus mille modis, illud puerile popoſci:
Ante preces totas, primaque verba dedit.
Improbius quiddam ridenſque rubenſque rogavi:
Pollicita eſt nulla luxurioſa mora.
Sed mihi pura fuit; tibi non erit, Æſchyle: ſi vis,
Accipe & hoc munus conditione mala.

LXIX. *In magiſtrum ludi.*

Quid tibi nobiſcum eſt, ludi ſcelerate magiſter,
Inviſum pueris virginibuſque caput?
Nondum criſtati rupere ſilentia galli:
Murmure jam ſævo verberibuſque tonas.
Tam grave percuſſis incudibus æra reſultant,
Cauſidicum medio cum faber aptat equo.
Mitior in magno clamor furit amphitheatro,
Vincenti parmæ cum ſua turba favet.
Vicini ſomnum non tota nocte rogamus:
Nam vigilare leve eſt, pervigilare grave.
Diſcipulos dimitte tuos. vis, garrule, quantum
Accipis ut clames, accipere ut taceas?

LXX. *In Polycarmum.*

Cum futuis, Polycarme, ſoles in fine cacare.
Cum pædicaris, quid, Polycarme, facis?

LXXI. *In Cæcilianum.*

Dixerat, o mores! o tempora! Tullius olim;
Sacrilegum ſtrueret cum Catilina nefas:
Cum gener atque ſocer diris concurreret armis,
Mœſtaque civili cæde maderet humus.
Cur nunc, o mores! cur nunc, o tempora! dicis?
Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid eſt?
Nulla ducum feritas, nulla eſt inſania ferri:
Pace frui certa, lætitiaque licet.
Non noſtri faciunt, tua quod tibi tempora ſordent:
Sed faciunt mores, Cæciliane, tui.

LXXII. *De leone & ariete.*

Massyli leo fama jugi, pecoriſque maritus
Lanigeri, mirum, qua coiere fide.
Ipſe licet videas, cavea ſtabulantur in una,
E pariter ſocias carpit uterque dapes.
Nec fœtu nemorum gaudent, nec mitibus herbis:
Concordem ſatiat ſed rudis agna famem.
Quid meruit terror Nemees, quid proditor Helles,
Ut niteant celſi lucida ſigna poli?

Sidera ſi poſſent pecudeſque feræque mereri;
   Hic aries aſtris, hic leo dignus erat.

LXXIII. *Ad Liberum.*

LIBER, Amyclæa frontem vittate corona;
   Qui quatis Auſonia verbera Graja manu,
Clauſa mihi texto cum prandia vimine mittas;
   Cur comitata dapes nulla lagena venit?
Atqui digna tuo ſi nomine munera ferres,
   Scis, puto, debuerint quæ mihi dona dari.

LXXIV. *In ſutorem.*

DENTIBUS antiquas ſolitus producere pelles,
   Et mordere luto putre vetuſque ſolum,
Præneſtina tenes decepti regna patroni,
   In quibus indignor ſi tibi cella fuit.
Rumpis & ardenti madidus cryſtalla Falerno,
   Et pruris domini cum Ganymede tui.
At me literulas ſtulti docuere parentes.
   Quid cum grammaticis rhetoribuſque mihi?
Frange leves calamos, & ſcinde, Thalia, libellos;
   Si dare ſutori calceus iſta poteſt.

LXXV. *De effigie Camoni.*

Effigiem tantum pueri pictura Camoni
  Servat, & infantis prima figura manet.
Florentes nulla ſignavit imagine vultus,
  Dum timet ora pius muta videre pater.

LXXVI. *De balneo Tuccæ.*

Non ſilice duro, ſtructilive cæmento,
Nec latere cocto, quo Semiramis longam
Babylona cinxit, Tucca balneum fecit:
Sed ſtrage nemorum, pineaque compage,
Ut navigare Tucca balneo poſſit.
Idem beatas lautus exſtruit thermas
De marmore omni, quod Caryſtos invenit;
Quod Phrygia Synnas, Afra quod Nomas mittit,
Et quod virenti fonte lavit Eurotas.
Sed ligna deſunt: ſubice balneum thermis.

LXXVII. *De effigie Camoni.*

Hæc ſunt illa mei, quæ cernitis, ora Camoni:
  Hæc pueri facies primaque forma fuit.
Creverat hic vultus bis denis fortior annis;
  Gaudebatque ſuas pingere barba genas:
Et libata ſemel ſummos modo purpura cultros
  Sparſerat. invidit de tribus una ſoror.

Et feſtinatis incidit ſtamina penſis;
Abſentemque patri retulit urna rogum.
Sed ne ſola tamen puerum pictura loquatur,
Hæc erit in chartis major imago meis.

LXXVIII. *De convivio Priſci.*

Quod optimum ſit diſputat convivium
Facunda Priſci pagina:
Et multa dulci, multa ſublimi refert,
Sed cuncta docto pectore.
Quod optimum ſit quæritis convivium?
In quod choraules non venit.

LXXIX. *Ad Picentinum.*

Funera poſt ſeptem nupſit tibi Galla virorum,
Picentine: ſequi vult puto Galla viros.

LXXX. *Ad Domitianum.*

Oderat ante ducum famulos turbamque priorem,
Et Pallatinum Roma ſupercilium:
At nunc tantus amor cunctis, Auguſte, tuorum,
Ut ſit cuique ſuæ cura ſecunda domus.
Tam placidæ mentes, tanta eſt reverentia veſtri,
Tam pacata quies, tantus in ore pudor.

Nemo ſuos (hæc eſt aulæ natura potentis)
Sed domini mores Cæſarianus habet.

LXXXI. *De Gellio.*

DUXERAT efuriens locupletem pauper anumque
Uxorem: paſcit Gellius, & futuit.

LXXXII. *Ad Auctum.*

LECTOR & auditor noſtros probat, Aucte, libellos:
Sed quidam exactos eſſe poeta negat.
Non nimium curo: nam cœnæ fercula noſtræ
Malim convivis, quam placuiſſe cocis.

LXXXIII. *In Munnam.*

DIXERAT aſtrologus periturum te cito, Munna:
Nec, puto, mentitus dixerat ille tibi:
Nam tu dum metuis, ne quid poſt fata relinquas,
Hauſiſti patrias luxurioſus opes.
Biſque tuum decies non toto tabuit anno:
Dic mihi, non hoc eſt, Munna, perire cito?

LXXXIV. *Ad Cæſarem Domitianum.*

INTER tanta tuæ miracula, Cæſar, arenæ,
Quæ vincit veterum munera clara ducum,
Multum oculi, ſed plus aures debere fatentur
Se tibi, quod ſpectant, qui recitare ſolent.

LXXXV. *Ad Norbanum.*

CUM tua ſacrilegos contra, Norbane, furores
Staret pro domino Cæſare ſancta fides:
Hæc ego Pieria ludebam tutus in umbra,
Ille tuæ cultor notus amicitiæ.
Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris,
Neſcia nec noſtri nominis Arctos erat.
O quoties veterem non inficiatus amicum
Dixiſti, Meus eſt iſte poeta, meus!
Omne tibi noſtrum, quod bis trieteride juncta
Ante dabat lector, nunc dabit auctor opus.

LXXXVI. *De Paullo.*

LANGUIDIOR noſter ſi quando eſt Paullus, Atilî,
Non ſe, convivas abſtinet ille ſuos.
Tu languore quidem ſubito, fictoque laboras,
Sed mea porrexit ſportula, Paulle, pedes.

Digitized by Google

LXXXVII. *In obitum Severi Silii.*

FESTINATA ſui gemeret cum fata Severi
Silius, Auſonio non ſemel ore potens:
Cum grege Pierio mœſtus Phœboque querebar;
Ipſe meum flevi, dixit Apollo, Linon.
Reſpexitque ſuam, quæ ſtabat proxima fratri,
Calliopen, & ait: Tu quoque vulnus habes.
Adſpice Tarpejum, Pallatinumque Tonantem:
Auſa nefas Lacheſis læſit utrumque Jovem.
Numina cum videas duris obnoxia fatis,
Invidia poſſis exonerare Deos.

LXXXVIII. *Ad Lupercum.*

SEPTEM poſt calices Opimiani
Denſo cum jaceam triente blæſus,
Affers neſcio quas mihi tabellas,
Et dicis, Modo liberum eſſe juſſi
Naſtam; (ſervulus eſt mihi paternus)
Signa. cras melius, Luperce, fiet.
Nunc ſignat meus annulus lagenam.

LXXXIX. *Ad Ruſum.*

Dum me captares, mittebas munera nobis:
Poſtquam cepiſti, das mihi, Ruſe, nihil.
Ut captum teneas, capto quoque munera mitte;
De cavea fugiat ne male paſtus aper.

XC. *Ad Stellam.*

Lege nimis dura convivam ſcribere verſus
Cogis, Stella: licet ſcribere, nempe malos.

XCI. *Ad Flaccum.*

Sic in gramine floreo reclinis,
Qua gemmantibus hinc & inde rivis
Curva calculus excitatur unda,
Excluſis procul omnibus moleſtis,
Perfundas glaciem triente nigro,
Frontem ſutilibus ruber coronis:
Sic uni tibi ſit puer cinædus,
Et caſtiſſima pruriat puella:
Infamem nimio calore Cypron
Obſerves, moneo precorque, Flacce;
Meſſes area cum teret crepantes,
Et fulvi juba ſæviet leonis.
At tu, diva Paphi, remitte, noſtris

Illæſum juvenem remitte votis.
Sic Martis tibi ſerviant Kalendæ,
Et cum ture, meroque, victimaque
Libetur tibi candidas ad aras
Secta plurima quadra de placenta.

XCII. *Adulatur Domitiano.*

AD cœnam ſi me diverſa vocaret in aſtra
  Hinc invitator Cæſaris, inde Jovis:
Aſtra licet propius, Pallatia longius eſſent,
  Reſponſa ad ſuperos hæc referenda darem:
Quærite, qui malit fieri conviva Tonantis;
  Me meus in terris Jupiter, ecce, tenet.

XCIII. *Ad Condylum.*

QUÆ mala ſint domini, quæ ſervi commoda neſcis,
  Condyle, qui ſervum te gemis eſſe diu.
Dat tibi ſecuros vilis tegeticula ſomnos:
  Pervigil in pluma Caïus, ecce, jacet.
Caïus a prima tremebundus luce ſalutat
  Tot dominos: at tu, Condyle, nec dominum.
Quod debes, Caï, redde, inquit Phœbus, & illinc
  Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
Tortorem metuis? podagra, cheragraque ſecatur
  Caïus; & mallet verbera mille pati.
Quod nec mane vomis, nec cunnum, Condyle, lingis,
  Non mavis, quam ter Caïus eſſe tuus?

XCIV. *Ad Calociſſum.*

ADDERE quid ceſſas, puer, immortale Falernum?
Quadrantem duplica de ſeniore cado.
Nunc mihi dic, quis erit, cui te, Calociſſe, Deorum
Sex jubeo cyathos fundere? Cæſar erit.
Sutilis aptetur decies roſa crinibus, ut ſit
Qui poſuit ſacræ nobile gentis opus.
Nunc bis quina mihi da baſia, fiat ut illud
Nomen, ab Odryſio quod Deus orbe tulit.

XCV. *De Hippocrate.*

SANTONICA medicata dedit mihi pocula virga:
Os hominis! mulſum me rogat Hippocrates.
Tam ſtupidus nunquam nec tu, puto, Glauce, fuiſti,
Chalcea donanti Chryſea qui dederas.
Dulce aliquis munus pro munere poſcit amaro?
Accipiat, ſed ſi potat in elleboro.

XCVI. *De Athenagora.*

ALPHICUS ante fuit; cœpit nunc Olficus eſſe,
Uxorem poſtquam duxit Athenagoras.
Nomen Athenagoræ credis, Calliſtrate, verum?
Si ſcio, diſpeream, quis ſit Athenagoras.
Sed puto me verum, Calliſtrate, dicere nomen:
Non ego, ſed veſter peccat Athenagoras.

XCVII. *De Herode.*

CLINICUS Herodes trullam ſubduxerat ægro:
Deprenſus dixit, Stulte, quid ergo bibis?

XCVIII. *Ad Julium.*

RUMPITUR invidia quidam, cariſſime Juli,
Quod me Roma legit, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod turba ſemper in omni
Monſtramur digito, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, tribuit quod Cæſar uterque
Jus mihi natorum, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod rus mihi dulce ſub urbe eſt,
Parvaque in urbe domus, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod ſum jucundus amicis,
Quod conviva frequens, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod amamur, quodque probamur:
Rumpatur, quiſquis rumpitur invidia.

XCIX. *Ad Q. Ovidium.*

VINDEMIARUM non ubique proventus
Ceſſavit, Ovidi: pluvia profuit grandis.
Centum Coranus amphoras aquæ fecit.

C. *Ad Atticum de M. Antonio.*

Marcus amat noſtras Antonius, Attice, Muſas,
  Charta ſalutatrix ſi modo vera refert:
Marcus Palladiæ non inficianda Toloſæ
  Gloria, quem genuit pacis alumna quies.
Tu qui longa potes diſpendia ferre viarum,
  I liber abſentis pignus amicitiæ.
Vilis eras, fateor, ſi te nunc mitteret emtor.
  Grande tui pretium muneris auctor erit.
Multum, crede mihi, refert, a fonte bibatur
  Quæ fluit, an pigro quæ ſtupet unda lacu.

CI. *In Baſſum.*

Denariis tribus invitas, & mane togatum
  Obſervare jubes atria, Baſſe, tua:
Deinde hærere tuo lateri, præcedere ſellam,
  Ad viduas tecum plus minus ire decem.
Trita quidem nobis togula eſt, viliſque, putriſque:
  Denariis tamen hanc non emo, Baſſe, tribus.

CII. *Adulatur Domitiano.*

Appia, quam ſimili venerandus in Hercule Cæſar
  Conſecrat, Auſoniæ maxima fama viæ,
Si cupis Alcidæ cognoſcere facta prioris,
  Diſce: Libyn domuit: aurea poma tulit:

Peltatam Scythico diſcinxit Amazona nodo:
  Addidit Arcadio terga leonis apro.
Æripedem ſilvis cervam, Stymphalidas aſtris
  Abſtulit: a Stygia cum cane venit aqua.
Fœcundam vetuit reparari mortibus Hydram:
  Heſperias Tuſco lavit in amne boves.
Hæc minor Alcides, major quæ geſſerit, audi,
  Sextus ab Albana quem colit arce lapis.
Aſſeruit poſſeſſa malis Pallatia regnis:
  Prima ſuo geſſit pro Jove bella puer.
Solus Iuleas cum jam retineret habenas;
  Tradidit, inque ſuo tertius orbe fuit.
Cornua Sarmatici ter perfida contudit Iſtri:
  Sudantem Getica ter nive lavit equum.
Sæpe recuſatos parcus duxiſſe triumphos
  Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.
Templa Deo, mores populis dedit, otia ferro,
  Aſtra ſuis, cœlo ſidera, ferta Jovi.
Herculeum tantis numen non ſufficit actis:
  Tarpejo Deus hic commodet ora patri.

CIII. *Ad Phœbum.*

QUADRINGENTORUM reddis mihi, Phœbe, tabellas:
  Centum da potius mutua, Phœbe, mihi.
Quære alium, cui te tam vano munere jactes:
  Quod tibi non poſſum ſolvere, Phœbe, meum eſt.

CIV. *De geminis fratribus.*

Quæ nova tam ſimiles genuit tibi, Leda, miniſtros?
Quæ capta eſt alio nuda Lacæna cygno?
Dat faciem Pollux Hiero, dat Caſtor Aſillo:
Atque in utroque nitet Tyndaris ore ſoror.
Iſta Therapnæis ſi forma fuiſſet Amyclis,
Cum vicere duas dona minora Deas;
Manſiſſes, Helene, Phrygiamque rediſſet in Idam
Dardanius gemino cum Ganymede Paris.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER X.

I. *Liber ad lectorem.*

Si nimius videor, ſeraque coronide longus
   Eſſe liber: legito pauca, libellus ero.
Terque, quaterque mihi finitur carmine parvo
   Pagina. fac tibi me quam cupis eſſe brevem.

II. *Ad eundem.*

FESTINATA prior decimi mihi cura libelli
   Elapſum manibus nunc revocavit opus.
Nota leges quædam, ſed lima raſa recenti:
   Pars nova major erit: lector, utrique fave.
Lector, opes noſtræ, quem cum mihi Roma dediſſet,
   Nil tibi quod demus majus habemus, ait.
Pigra per hunc fugies ingratæ flumina Lethes,
   Et meliore tui parte ſuperſtes eris.

Marmora Meſſalæ findit caprificus, & audax
  Dimidios Criſpi mulio ridet equos.
At chartis nec furta nocent, nec ſecula proſunt;
  Solaque non norunt hæc monumenta mori.

III. *Ad Priſcum.*

VERNACULORUM dicta, ſordidum dentem,
Et fœda linguæ probra circulatricis,
Quæ ſulfurato nolit emta ramento
Vatiniorum proxeneta fractorum,
Poeta quidam clancularius ſpargit;
Et vult videri noſtra. credis hoc, Priſce,
Voce ut loquatur pſittacus coturnicis,
Et concupiſcat eſſe Canus aſcaules?
Procul a libellis nigra ſit meis fama,
Quos rumor alba gemmeus vehit penna.
Cur ego laborem notus eſſe tam prave,
Conſtare gratis cum ſilentium poſſit?

IV. *Ad Mamurram.*

QUI legis Œdipodem, caligantemque Thyeſten,
  Colchidas, & Scyllas; quid niſi monſtra legis?
Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopæus, & Atys?
  Quid tibi dormitor proderit Endymion?
Exutuſve puer pennis labentibus? aut qui
  Odit amatrices Hermaphroditus aquas?

Google

Quid te vana juvant miſeræ ludibria chartæ?
  Hoc lege, quod poſſit dicere vita, meum eſt.
Non hic Centauros, non Gorgonas, Harpyiaſque
  Invenies: hominem pagina noſtra ſapit.
Sed non vis, Mamurra, tuos cognoſcere mores,
  Nec te ſcire: legas *αἴτια* Callimachi.

V. *In maledicum poetam.*

Quisquis ſtolæve purpuræve contemtor,
Quos colere debet, læſit impio verſu:
Erret per urbem pontis exſul & clivi,
Interque raucos ultimus rogatores
Oret caninas panis improbi buccas.
Illi December longus, & madens bruma,
Clauſuſque fornix triſte frigus extendat.
Vocet beatos clamitetque felices,
Orciniana qui feruntur in ſponda:
Et, cum ſupremæ fila venerint horæ,
Dieſque tardus, ſentiat canum litem,
Abigatque moto noxias aves panno;
Nec finiantur morte ſimplices pœnæ:
Sed modo ſeveri ſectus Æaci loris,
Nunc inquieti monte Siſyphi preſſus,
Nunc inter undas garruli ſenis ſiccus,
Delaſſet omnes fabulas poetarum:
Et, cum fateri Furia juſſerit verum,
Prodente clamet conſcientia, Scripſi.

VI. *De adventu Cæſaris Trajani.*

FELICES, quibus urna dedit ſpectare coruſcum
Solibus Arctois ſideribuſque ducem.
Quando erit ille dies, quo campus, & arbor, & omnis
Lucebit Laıia culta feneſtra nuru?
Quando moræ dulces, longuſque a Cæſare pulvis;
Totaque Flaminia Roma videnda via?
Quando eques, & picti tunica Nilotide Mauri
Ibitis? & populi vox erit una, Venit?

VII. *Ad Rhenum, de eodem.*

NYMPHARUM pater amniumque, Rhene,
Quicunque Odryſias bibunt pruinas,
Sic ſemper liquidis fruaris undis,
Nec te barbara contumelioſi
Calcatum rota conterat bubulci;
Sic & cornibus aureus receptis,
Et Romanus eas utraque ripa:
Trajanum populis ſuis, & urbi,
Tibris te dominus rogat, remittas.

VIII. *De Paulla.*

Nubere Paulla cupit nobis; ego ducere Paullam
Nolo: anus eſt. vellem, ſi magis eſſet anus.

IX. *De ſe.*

Undenis pedibuſque, ſyllabiſque,
Et multo ſale, nec tamen protervo,
Notus gentibus ille Martialis,
Et notus populis; quid invidetis?
Non ſum Andræmone notior Caballo.

X. *In Paullum.*

Cum tu, laurigeris annum qui faſcibus intras,
Mane ſalutator limina mille teras:
Hic ego quid faciam? quid nobis, Paulle, relinquis;
Qui de plebe Numæ, denſaque turba ſumus?
Qui me reſpiciet, dominum, regemque vocabo?
Hoc tu (ſed quanto blandius!) ipſe facis.
Lecticam, ſellamve ſequar? nec ferre recuſas:
Per medium pugnas & prior ire lutum.
Sæpius aſſurgam recitanti carmina? tu ſtas,
Et pariter geminas tendis in ora manus.
Quid faciet pauper, cui non licet eſſe clienti?
Dimiſit noſtras purpura veſtra togas.

Digitized by Google

XI. *In Calliodorum.*

Nil aliud loqueris, quam Theſea, Perithoumque,
Teque putas Pyladi, Calliodore, parem.
Diſpeream, ſi tu Pyladi præſtare matellam
Dignus es, aut porcos paſcere Perithoi.
Donavi tamen, inquis, amico millia quinque,
Et lotam (ut multum) terque quaterque togam.
Quid, quod nil unquam Pyladi donavit Oreſtes?
Qui donat, quamvis plurima, plura negat.

XII. *Ad Domitium.*

Æmiliæ gentes, & Apollineas Vercellas,
Et Phaethontei qui petis arva Padi;
Ne vivam, niſi te, Domiti, permitto libenter,
Grata licet ſine te ſit mihi nulla dies.
Sed deſiderium tanti eſt, ut meſſe vel una
Urbano releves colla peruſta jugo.
I precor, & totos avida cute combibe ſoles.
Quam formoſus eris, dum peregrinus eris!
Et venies albis non cognoſcendus amicis,
Livebitque tuis pallida turba genis!
Sed via quem dederit, rapiet cito Roma colorem,
Niliaco redeas tu licet ore niger.

XIII. *Ad Tuccam.*

Cum cathedralicios portet tibi rheda miniſtros,
Et Libys in longo pulvere ſudet eques;
Strataque non unas cingant triclinia Bajas,
Et Thetis unguento palleat uncta tuo;
Candida Setini rumpant cryſtalla trientes,
Dormiat in pluma nec meliore Venus:
Ad nocturna jaces faſtoſæ limina mœchæ,
Et madet (heu) lacrimis janua ſurda tuis;
Urere nec miſerum ceſſant ſuſpiria pectus.
Vis dicam, male ſit cur tibi, Tucca? bene eſt.

XIV. *Ad Criſpum.*

Cedere de noſtris nulli te dicis amicis.
Sed, ſit ut hoc verum, quid, rogo, Criſpe, facis?
Mutua cum peterem ſeſtertia quinque, negaſti:
Non caperet nummos cum gravis arca tuos.
Quando fabæ nobis modium farriſque dediſti,
Cum tua Niliacus rura colonus aret?
Quando brevis gelidæ miſſa eſt toga tempore brumæ?
Argenti venit quando ſelibra mihi?
Nil aliud video, quo te credamus amicum,
Quam quod me coram pedere, Criſpe, ſoles.

XV. *De Apro.*

Dotatæ uxori cor arundine fixit acuta:
Sed dum ludit Aper, ludere novit Aper.

XVI. *In Cajum.*

Si donare vocas promittere, nec dare, Cai:
Vincam te donis, muneribuſque meis.
Accipe Callaicis quidquid fodit Aſtur in arvis;
Aurea quidquid habet divitis unda Tagi;
Quidquid Erythræa niger invenit Indus in alga;
Quidquid & in nidis unica ſervat avis:
Quidquid Agenoreo Tyros improba cogit aeno:
Quidquid habent omnes, accipe, quomodo das.

XVII. *De Macro ad Muſam.*

Saturnalitio Macrum fraudare tributo,
Fruſtra, Muſa, cupis: non licet, ipſe petit:
Sollemneſque jocos, nec triſtia carmina poſcit;
Et queritur nugas obticuiſſe meas.
Menſorum longis ſed nunc vacat ille libellis.
Appia, quid facies, ſi leget iſta Macer?

XVIII. *De Mario.*

NEC vocat ad cœnam Marius, nec munera mittit;
Nec ſpondet, nec vult credere: ſed nec habet.
Turba tamen non deeſt, ſterilem quæ curet amicum.
Eheu quam fatuæ ſunt tibi, Roma, togæ!

XIX. *Mittit librum ſuum ad Plinium (Cæcilium Secundum.)*

NEC doctum ſatis, & parum ſeverum,
Sed non ruſticulum nimis libellum,
Facundo mea Plinio Thalia
I perfer: brevis eſt labor, peractæ
Altum vincere tramitem Suburæ.
Illic Orphea protinus videbis
Udi vertice lubricum theatri,
Miranteſque feras, avemque regis;
Raptum quæ Phryga pertulit Tonanti.
Illic parva tui domus Pedonis
Cælata eſt aquilæ minore penna.
Sed ne tempore non tuo diſertam
Pulſes ebria januam, videto.
Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum ſtudet auribus virorum,
Hoc, quod ſecula, poſterique poſſint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas.

Hæc hora eſt tua, cum furit Lyæus,
Cum regnat roſa, cum madent capilli:
Tunc me vel rigidi legant Catones.

XX. *Ad Manium.*

Ducit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras,
  Pendula quod patriæ viſere tecta libet;
Tu mihi ſimplicibus, Mani, dilectus ab annis,
  Et prætextata cultus amicitia,
Tu facis; in terris, quo non eſt alter Iberis
  Dulcior, & vero dignus amore magis.
Tecum ego vel ſicci Gætula mapalia Pœni,
  Et poteram Scythicas hoſpes amare caſas.
Si tibi mens eadem, ſi noſtri mutua cura eſt,
  In quocunque loco Roma duobus erit.

XXI. *Ad Sextum.*

Scribere te, quæ vix intelligat ipſe Modeſtus,
  Et vix Claranus, quid rogo, Sexte, juvat?
Non lectore tuis opus eſt, ſed Apolline, libris:
  Judice te major Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur: ſane mea carmina, Sexte,
  Grammaticis placeant, & ſine Grammaticis.

XXII. *In Philænim.*

Cur ſpleniato ſæpe prodeam mento,
Albave pictus ſana labra ceruſſa,
Philæni, quæris? baſiare te nolo.

XXIII. *De M. Antonio.*

Jam numerat placido felix Antonius ævo
Quindecies actas Primus Olympiadas:
Præteritoſque dies, & tutos reſpicit annos,
Nec metuit Lethes jam propioris aquas.
Nulla recordanti lux eſt ingrata, graviſque:
Nulla ſubit, cujus non meminiſſe velit.
Ampliat ætatis ſpatium ſibi vir bonus: hoc eſt
Vivere bis, vita poſſe priore frui.

XXIV. *Ad Kalend. Martias.*

Natales mihi Martiæ Kalendæ,
(Lux formoſior omnibus Kalendis,
Qua mittunt mihi munus & puellæ,)
Quinquageſima liba, ſeptimamque
Veſtris addimus hanc focis acerram.
His vos (ſi tamen expedit roganti)
Annos addite bis precor novenos,
Ut nondum nimia piger ſenecta,

Sed vitæ tribus areis peractis
Lucos Elyſiæ petam puellæ.
Poſt hunc Neſtora, nec diem rogabo.

XXV. *De Mucio.*

In matutina nuper ſpectatus arena
  Mucius, impoſuit qui ſua membra focis,
Si patiens fortiſque tibi duruſque videtur,
  Abderitanæ pectora plebis habes.
Nam cum dicatur tunica præſente moleſta,
  Ure manum: plus eſt dicere, Non facio.

XXVI. *De morte Vari.*

Vare, Parætonias Latia modo vite per urbes
  Nobilis, & centum dux memorande viris;
At nunc Auſonio fruſtra promiſſe Quirino
  Hoſpita Lagæi litoris umbra jaces.
Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
  Pinguia nec mœſtis addere tura rogis.
Sed datur æterno victurum carmine nomen.
  Numquid & hoc, fallax Nile, negare potes?

XXVII. *Ad Diodorum.*

NATALI, Diodore, tuo conviva ſenatus
Accubat, & rarus non adhibetur eques;
Et tua tricenos largitur ſportula nummos:
Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

XXVIII. *Ad Janum.*

ANNORUM, nitidique ſator pulcherrime mundi;
Publica quem primum vota preceſque vocant,
Pervius exiguos habitabas ante Penates,
Plurima qua medium Roma terebat iter.
Nunc tua Cæſareis cinguntur limina donis;
Et fora tot numeras, Jane, quot ora geris.
At tu, ſancte pater, tanto pro munere gratus,
Ferrea perpetua clauſtra tuere ſera.

XXIX. *Ad Sextilianum.*

QUAM mihi mittebas Saturni tempore lancem;
Miſiſti dominæ, Sextiliane, tuæ:
Et quam donabas dictis a Marte Kalendis,
De noſtra praſina eſt ſyntheſis emta toga.
Jam conſtare tibi gratis cœpere puellæ:
Muneribus futuis, Sextiliane, meis.

XXX. *De Apollinaris litore Formiano.*

O TEMPERATÆ dulce Formiæ litus,
Vos, cum ſeveri fugit oppidum Martis,
Et inquietas feſſus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis præfert.
Non ille ſanctæ dulce Tibur uxoris,
Nec Tuſculanos, Algidoſve ſeceſſus,
Præneſte nec ſic, Antiumve miratur.
Non blanda Circe, Dardaniſve Cajeta
Deſiderantur, nec Marica, nec Liris,
Nec in Lucrina lota Salmacis vena.
Hic ſumma leni ſtringitur Thetis vento;
Nec languet æquor: viva ſed quies Ponti
Pictam phaſelon adjuvante fert aura;
Sicut puellæ non amantis æſtatem
Mota ſalubre purpura venit frigus.
Nec ſeta longo quærit in mari prædam,
Sed a cubili lectuloque jactatam
Spectatus alte lineam trahit piſcis.
Si quando Nereus ſentit Æoli regnum,
Ridet procellas tuta de ſuo menſa.
Piſcina rhombum paſcit, & lupos vernas;
Natat ad magiſtrum delicata muræna.
Nomenculator mugilem citat notum,
Et adeſſe juſſi prodeunt ſenes mulli.
Frui ſed iſtis quando Roma permittit?
Quot Formianos imputat dies annus

Negotioſis rebus urbis hærenti?
O janitores, villicique felices!
Dominis parantur iſta; ſerviunt vobis.

XXXI. *In Calliodorum.*

ADDIXTI ſervum nummis here mille trecentis,
  Ut bene cœnares, Calliodore, ſemel:
Nec bene cœnaſti. mullus tibi quatuor emtus
  Librarum, cœnæ pompa caputque fuit.
Exclamare libet, non eſt hic improbe, non eſt
  Piſcis: homo eſt. hominem, Calliodore, voras.

XXXII. *De imagine M. Antonii, ad Cæditianum.*

HÆC mihi quæ colitur violis pictura, roſiſque,
  Quos referat vultus, Cæditiane, rogas?
Talis erat Marcus mediis Antonius annis
  Primus: in hoc juvenem ſe videt ore ſenex.
Ars utinam mores, animumque effingere poſſet!
  Pulchrior in terris nulla tabella foret.

XXXIII. *Ad Munatium Gallum.*

Simplicior priſcis, Munati Galle, Sabinis,
Cecropium ſuperas qui bonitate ſenem;
Sic tibi conſoceri claros retinere Penates
Perpetua natæ det face caſta Venus:
Ut tu, ſi viridi tinctos ærugine verſus
Forte malus livor dixerit eſſe meos,
Ut facis, a nobis abigas: nec ſcribere quemquam
Talia contendas carmina, qui legitur.
Hunc ſervare modum noſtri novere libelli,
Parcere perſonis, dicere de vitiis.

XXXIV. *Ad Cæſarem Trajanum.*

Di tibi dent quidquid, princeps Trajane, mereris;
Et rata perpetuo, quæ tribuere, velint:
Qui ſua reſtituis ſpoliato jura patrono;
Libertis exſul non erit ille ſuis.
Dignus es, ut poſſis totum ſervare clientem:
Ut liceat tantum; vera probare potes.

XXXV. *De Sulpicia.*

OMNES Sulpiciam legant puellæ,
Uni quæ cupiunt viro placere.
Omnes Sulpiciam legant mariti,
Uni qui cupiunt placere nuptæ.
Non hæc Colchidos aſſerit furorem;
Diri prandia nec refert Thyeſtæ;
Scyllam, Byblida nec fuiſſe credit:
Sed caſtos docet, & pios amores,
Luſus, delicias, facetiaſque.
Cujus carmina qui bene æſtimarit,
Nullam dixerit eſſe nequiorem,
Nullam dixerit eſſe ſanctiorem.
Tales Egeriæ jocos fuiſſe
Udo crediderim Numæ ſub antro.
Hac condiſcipula, vel hac magiſtra
Eſſes doctior & pudica, Sappho.
Sed tecum pariter ſimulque viſam
Durus Sulpiciam Phaôn amaret.
Fruſtra: namque ea nec Tonantis uxor,
Nec Bacchi, nec Apollinis puella
Erepto ſibi viveret Caleno.

XXXVI. *In Munnam.*

Improba Maſſiliæ quidquid fumaria cogunt,
Accipit ætatem quiſquis ab igne cadus,
A te, Munna, venit: miſeris tu mittis amicis
Per freta, per longas toxica ſæva vias:
Nec facili pretio, ſed quo contenta Falerni
Teſta ſit, aut cellis Setia cara ſuis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc puto cauſa tibi eſt, ne tua vina bibas.

XXXVII. *Ad Maternum.*

Juris, & æquarum cultor ſanctiſſime legum,
Veridico Latium qui regis ore forum,
Municipi, Materne, tuo, veterique ſodali
Callaïcum mandas ſi quid ad Oceanum;
An Laurentino turpes in litore ranas,
Et ſatius tenues ducere credis acos?
Ad ſua captivum quam ſaxa remittere mullum,
Viſus erit libris qui minor eſſe tribus?
Et fatuam ſumma cœnare pelorida menſa,
Quoſque tegit levi cortice concha brevis?
Oſtrea Bajanis quam non liventia teſtis,
Quæ pueri domino non prohibente vorent?
Hic olidam clamoſus ages in retia vulpem,
Mordebitque tuos ſordida præda canes.

Illic piſcoſo modo vix educta profundo
  Impedient lepores humida lina meos.
Dum loquor, ecce redit ſporta piſcator inani:
  Venator capta mele ſuperbus adeſt.
Omnis ab urbano venit ad mare cœna macello:
  Callaïcum mandas ſi quid ad Oceanum.

XXXVIII. *Ad Calenum.*

O MOLLES tibi quindecim, Calene,
Quos cum Sulpicia tua jugales
Indulſit Deus & peregit annos:
O nox omnis & hora, quæ notata eſt
Caris litoris Indici lapillis!
O quæ prœlia, quas utrinque pugnas
Felix lectulus, & lucerna vidit
Nimbis ebria Nicerotianis!
Vixiſti tribus, o Calene, luſtris:
Ætas hæc tibi tota computatur,
Et ſolos numeras dies mariti.
Ex illis tibi ſi diu rogatam
Lucem redderet Atropos vel unam;
Malles, quam Pyliam quater ſenectam.

XXXIX. *In Lesbiam.*

Consule te Bruto quid juras, Lesbia, natam?
Mentiris: nata es, Lesbia, rege Numa.
Sic quoque mentiris. namque, ut tua ſecula narrant,
Ficta Prometheo diceris eſſe luto.

XL. *Ad Lupum de Polla.*

Semper cum mihi diceretur eſſe
Secreto mea Polla cum cinædo:
Irrupi, Lupe: non erat cinædus.

XLI. *In Proculejam.*

Mense novo Jani veterem, Proculeja, maritum
Deſeris, atque jubes res ſibi habere ſuas.
Quid. rogo, quid factum eſt? ſubiti quæ cauſa doloris?
Nil mihi reſpondes? dicam ego, Prætor erat.
Conſtatura fuit Megalenſis purpura centum
Millibus, ut nimium munera parca dares:
Et populare ſacrum bis millia dena tuliſſet.
Diſcidium non eſt hoc, Proculeja: lucrum eſt.

XLII. *Ad Dindymum.*

TAM dubia eſt lanugo tibi, tam mollis, ut illam
  Halitus, & ſoles, & levis aura terat.
Celantur ſimili ventura Cydonia lana,
  Pollice virgineo quæ ſpoliata nitent.
Fortius impreſſi quoties tibi baſia quinque;
  Barbatus labris, Dindyme, fio tuis.

XLIII. *Ad Philerotem.*

SEPTIMA jam, Phileros, tibi conditur uxor in agro.
  Plus nulli, Phileros, quam tibi, reddit ager.

XLIV. *Ad Q. Ovidium.*

QUINCTE Caledonios Ovidi viſure Britannos;
  Et viridem Tethyn, Oceanumque patrem:
Ergo Numæ colles, & Nomentana relinques
  Otia? nec retinet ruſque focuſque ſenem?
Gaudia tu differs: at non & ſtamina differt
  Atropos, atque omnis ſcribitur hora tibi.
Præſtiteris caro (quis non hoc laudet?) amico;
  Ut potior vita ſit tibi ſancta fides.
Sed reddare tuis tandem manſure Sabinis;
  Teque tuas numeres inter amicitias.

XLV. *In delicatum lectorem.*

Si quid lene mei dicunt & dulce libelli,
Si quid honorificum pagina blanda ſonat:
Hoc tu pingue putas, & coſtam rodere mavis,
Ilia Laurentis cum tibi demus apri.
Vaticana bibas, ſi delectaris aceto:
Non facit ad ſtomachum noſtra lagena tuum.

XLVI. *In Mathonem.*

Omnia vis belle, Matho, dicere: dic aliquando
Et bene: dic neutrum: dic aliquando male.

LXVII. *Ad Julium Martialem.*

Vitam quæ faciunt beatiorem,
Jucundiſſime Martialis, hæc ſunt:
Res non parta labore, ſed relicta;
Non ingratus ager; focus perennis;
Lis nunquam; toga rara; mens quieta;
Vires ingenuæ; ſalubre corpus;
Prudens ſimplicitas; pares amici;
Convictus facilis; ſine arte menſa;
Nox non ebria, ſed ſoluta curis;
Non triſtis torus, & tamen pudicus;
Somnus, qui faciat breves tenebras:

Quod ſis, eſſe velis, nihilque malis;
Summum nec metuas diem, nec optes.

XLVIII. *Parat poeta convivium.*

NUNTIAT octavam Phariæ ſua turba juvencæ,
Et pilata redit, jamque ſubitque cohors.
Temperat hæc thermas, nimios prior hora vapores
Halat, & immodico ſexta Nerone calet.
Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce, venitis?
Septem ſigma capit, ſex ſumus, adde Lupum.
Exoneraturas ventrem mihi villica malvas
Attulit, & varias, quas habet hortus, opes.
In quibus eſt lactuca ſedens, & ſectile porrum:
Nec deeſt ructatrix mentha, nec herba ſalax.
Secta coronabunt rutatos ova lacertos,
Et madidum thynni de ſale ſumen erit.
Guſtus in his. una ponetur cœnula menſa,
Hœdus, inhumani raptus ab ore lupi.
Et, quæ non egeant ferro ſtructoris, ofellæ,
Et faba fabrorum, prototomique rudes.
Pullus ad hæc, cœniſque tribus jam perna ſuperſtes
Addetur: ſaturis mitia poma dabo.
De Nomentana vinum ſine fæce lagena,
Quæ bis Frontino conſule plena fuit.
Accedent ſine felle joci, nec mane timenda
Libertas, & nil, quod tacuiſſe velis.
De Praſino conviva meus, Venetoque loquatur:
Nec facient quemquam pocula noſtra reum.

XLIX. *In Cottam.*

CUM potes amethyſtinos trientes,
Et nigro madeas Opimiano:
Propinas modo conditum Sabinum,
Et dicis mihi, Cotta, Vis in auro?
Quiſquam plumbea vina vult in auro?

L. *De Scorpo.*

FRANGAT Idumæas triſtis Victoria palmas:
Plange, Favor, ſæva pectora nuda manu.
Mutet Honor cultus, & iniquis munera flammis:
Mitte coronatas, Gloria mœſta, comas.
Heu facinus! prima fraudatus, Scorpe, juventa
Occidis, & nigros tam cito jungis equos.
Curribus illa tuis ſemper properata, breviſque,
Cur fuit & vitæ tam prope meta tuæ?

LI. *Ad Fauſtinum.*

SIDERA jam Tyrius Phryxei reſpicit agni
Taurus, & alternum Caſtora fugit hiems.
Ridet ager, veſtitur humus, veſtitur & arbos:
Iſmarium pellex Attica plorat Ityn.
Quos, Fauſtine, dies, qualem tibi Roma Ravennam
Abſtulit? o ſoles, o tunicata quies!

O nemus, o fontes, ſolidumque madentis arenæ
Litus, & æquoreis ſplendidus Anxur aquis:
Et non unius ſpectator lectulus undæ,
Qui videt hinc puppes fluminis, inde maris!
Sed nec Marcelli, Pompejanumque, nec illic
Sunt triplices thermæ, nec fora juncta quater:
Nec Capitolini ſummum penetrale Tonantis,
Quæque nitent cœlo proxima templa ſuo.
Dicere te laſſum quoties ego credo Quirino:
Quæ tua ſunt, tibi habe: quæ mea, redde mihi.

LII. *De ſpadone.*

THELIN viderat in toga ſpadonem,
Damnatam Numa dixit eſſe mœcham.

LIII. *Epitaphium Scorpi.*

ILLE ego ſum Scorpus, clamoſi gloria Circi,
Plauſus, Roma, tui, deliciæque breves:
Invida quem Lacheſis raptum trieteride nona,
Dum numerat palmas, credidit eſſe ſenem.

Digitized by Google

LIV. *In Olum.*

MENSAS, Ole, bonas ponis: ſed ponis opertas.
Ridiculum eſt: poſſum ſic ego habere bonas.

LV. *In Marullam.*

ARRECTUM quoties Marulla penem
Penſavit digitis, diuque menſa eſt:
Libras, ſcriptula, ſextulaſque dicit.
Idem poſt opus, & ſuas palæſtras,
Loro cum ſimilis jacet remiſſo:
Quanto ſit levior Marulla dicit.
Non ergo eſt manus iſta, ſed ſtatera.

LVI. *In Gallum.*

TOTIS, Galle, jubes tibi me ſervire diebus,
Et per Aventinum ter quater ire tuum.
Eximit, aut reficit dentem Caſcellius ægrum:
Infeſtos oculis uris, Higine, pilos.
Non ſecat & tollit ſtillantem Fannius uvam:
Triſtia ſervorum ſtigmata delet Eros.
Enterocelarum fertur Podalirius Hermes:
Qui ſanet ruptos, dic mihi, Galle, quis eſt?

LVII. *Ad Sextum.*

ARGENTI libram mittebas: ſacta ſelibra eſt,
Sed piperis. tanti uon emo, Sexie, piper.

LVIII. *Ad Frontinum.*

ANXURIS æquorei placidos, Frontine, receſſus,
Et propius Bajas, litoreamque domum,
Et quod inhumanæ Cancro fervente cicadæ
Non novere nemus, flumineoſque lacus,
Dum colui: doctas tecum celebrare vacabat
Pieridas: nunc nos maxima Roma terit.
Hic mihi quando dies meus eſt? jactamnr in alto
Urbis, & in ſterili viia labore perit.
Dura ſuburbani dum jugera paſcimus agri,
Vicinoſque tibi, ſancte Quirine, Lares.
Sed non ſolus amat, qui nocte dieque frequentat
Limina; nec vatem talia damna decent.
Per veneranda mihi Muſarum ſacra, per omnes
Juro Deos, & non officioſus amo.

LIX. *In delicatum lectorem.*

CONSUMTA eſt uno ſi lemmate pagina, tranſis,
Et breviora tibi, non meliora placent.
Dives, & ex omni poſita eſt inſtructa macello
Cœna tibi, ſed te mattea ſola juvant.
Non opus eſt nobis nimium lectore guloſo.
Hunc volo, qui fiat non ſine pane ſatur.

LX. *De Munna.*

JURA trium petiit a Cæſare diſcipulorum,
Aſſuetus ſemper Munna docere duos.

LXI. *Epitaphium Erotii.*

HIC feſtinata requieſcit Erotion umbra,
Crimine quam fati ſexta peremit hiems.
Quiſquis eris noſtri poſt me regnator agelli,
Manibus exiguis annua juſta dato.
Sic Lare perpetuo, ſic turba ſoſpite, ſolus
Flebilis in terra ſit lapis iſte tua.

Digitized by Google

LXII. *Ad magiſtrum ludi.*

Ludi magiſter, parce ſimplici turbæ:
Sic te frequentes audiant capillati,
Et delicatæ diligat chorus menſæ:
Nec calculator, nec notarius velox
Majore quiſquam circulo coronetur.
Albæ leone flammeo calent luces,
Toſtamque fervens Julius coquit meſſem.
Cirrata loris horridis Scythæ pellis,
Qua vapulavit Marſyas Celenæus,
Ferulæque triſtes, ſceptra pædagogorum;
Ceſſent, & Idus dormiant in Octobres:
Æſtate pueri ſi valent, ſatis diſcunt.

LXIII. *Epitaphium nobilis matronæ.*

Marmora parva quidem, ſed non ceſſura, viator;
  Mauſoli ſaxis Pyramidumque legis.
Bis mea Romano ſpectata eſt vita Terento,
  Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinque dedit pueros, totidem mihi Juno puellas:
  Clauſerunt omnes lumina noſtra manus.
Contigit & thalami mihi gloria rara, fuitque
  Una pudicitiæ mentula nota meæ.

LXIV. *Ad Pollam.*

Contigeris regina meos ſi Polla libellos,
  Non tetrica noſtros excipe fronte jocos.
Ille tuus vates, Heliconis gloria noſtri,
  Pieria caneret cum fera bella tuba,
Non tamen erubuit laſcivo dicere verſu,
  Si nec pædicor, Cotta, quid hic facio?

LXV. *In Carmenionem.*

Cum te municipem Corinthiorum
Jactes, Carmenion, negante nullo,
Cur frater tibi dicor, ex Iberis,
Et Celtis genitus, Tagique civis?
An vultu ſimiles videmur eſſe?
Tu flexa nitidus coma vagaris;
Hiſpanis ego contumax capillis.
Lævis dropace tu quotidiano:
Hirſutis ego cruribus, geniſque.
Os blæſum tibi, debiliſque lingua eſt:
Nobis filia fortius loquetur.
Tam diſpar aquilæ columba non eſt,
Nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare deſine me vocare fratrem,
Ne te, Carmenion, vocem ſororem.

LXVI. *De Theopompo.*

Quis, rogo, tam durus, quis tam fuit ille ſuperbus;
Qui juſſit fieri te, Theopompe, cocum?
Hanc aliquis faciem nigra violare culina
Suſtinet? has uncto polluit igne comas?
Quis potius cyathos, aut quis cryſtalla tenebit?
Qua ſapient melius mixta Falerna manu?
Si tam ſidereos manet exitus iſte miniſtros,
Jupiter utatur jam Ganymede coco.

LXVII. *Epitaphium vetulæ.*

Pyrrhæ filia, Neſtoris noverca,
Quam vidit Niobe puella canam,
Laertes aviam ſenex vocavit,
Nutricem Priamus, ſocrum Thyeſtes;
Jam cornicibus omnibus ſuperſtes,
Hoc tandem ſita prurit in ſepulcro
Calvo Plotia cum Melanthione.

LXVIII. *In Læliam.*

Cum tibi non Epheſos, nec ſit Rhodos, aut Mitylene,
Sed domus in vico, Lælia, patricio;
Deque coloratis nunquam lita mater Etruſcis,
Durus Aricina de regione pater;

Ζωὴ καὶ ψυχὴ laſcivum congeris uſque,
  Pro pudor! Herſiliæ civis, & Egeriæ.
Lectulus has voces, nec lectulus audiat omnis;
  Sed quem laſcivo ſtravit amica viro.
Scire cupis quo caſta modo matrona loquaris:
  Numquid cum criſſas, blandior eſſe potes?
Tu licet ediſcas totam, referaſque Corinthon,
  Non tamen omnino, Lælia, Lais eris.

LXIX. *De Polla.*

CUSTODES das, Polla, viro; non accipis ipſa.
  Hoc eſt uxorem ducere, Polla, virum.

LXX. *Ad Potitum.*

QUOD mihi vix unus toto liber exeat anno,
  Deſidiæ tibi ſum, docte Potite, reus.
Juſtius at quanto mirere, quod exeat unus,
  Labantur toti cum mihi ſæpe dies.
Nunc reſalutantes video nocturnus amicos,
  Gratulor & multis; nemo, Potite, mihi.
Nunc ad luciferam ſignat mea gemma Dianam:
  Nunc me prima ſibi, nunc ſibi quinta rapit.
Nunc conſul, prætorve tenet, reduceſque choreæ:
  Auditur toto ſæpe poeta die.
Sed nec cauſidico poſſis impune negare,
  Nec ſi te rhetor, grammaticuſve rogent:

Balnea poſt decimam laſſo, centumque petuntur
Quadrantes. fiet quando, Potite, liber?

LXXI. *De Rabirio.*

Quisquis læta tuis & ſera parentibus optas
Fata, brevem titulum marmoris hujus ama.
Condidit hac caras tellure Rabirius umbras:
Nulli ſorte jacent candidiore ſenes.
Bis ſex luſtra tori nox mitis & ultima cluſit,
Arſerunt uno funera bina rogo.
Hos tamen ut primis raptos ſibi quærit in annis:
Improbius nihil his fletibus eſſe poteſt.

LXXII. *Adulatorium de Cæſare Trajano.*

Frustra blanditiæ venitis ad me
Attritis miſerabiles labellis.
Dicturus dominum, Deumque non ſum:
Jam non eſt locus hac in urbe vobis.
Ad Parthos procul ite pileatos,
Et turpes, humileſque, ſuppliceſque
Pictorum ſola baſiate regum.
Non eſt hic dominus, ſed imperator,
Sed juſtiſſimus omnium ſenator:
Per quem de Stygia domo reducta eſt
Siccis ruſtica Veritas capillis.

Hoc ſub principe, ſi ſapis, caveto,
Verbis, Roma, prioribus loquaris.

LXXIII. *Ad Marcum.*

LITERA facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit, Auſoniæ dona ſevera togæ:
Qua non Fabricius, ſed vellet Apicius uti;
Vellet Mæcenas Cæſarianus eques.
Vilior hæc nobis alio mittente fuiſſet:
Non quacunque manu victima cæſa litat.
A te miſſa venit. poſſem niſi munus amare,
Marce, tuum: poteram nomen amare meum.
Munere ſed plus eſt, & nomine gratius ipſo,
Officium docti, judiciumque viri.

LXXIV. *Ad Romam.*

JAM parce laſſo, Roma, gratulatori;
Laſſo clienti: quamdiu ſalutator
Anteambulones & togatulos inter
Centum merebor plumbeos die toto?
Cum Scorpus una quindecim graves hora
Ferventis auri victor auferat ſaccos:
Non ego meorum præmium libellorum,
(Quid enim merentur?) Apulos velim campos.
Non Hybla, non me ſpicifer capit Nilus;
Nec quæ paludes delicata Pomptinas

Digitized by Google

Ex arce divi ſpectat uva Setini.
Quid concupiſcam quæris ergo? dormire.

LXXV. *De Galla.*

Millia viginti quondam me Galla popoſcit;
  Et, fateor, magni non erat illa nimis.
Annus abit: bis quina dabis ſeſtertia, dixit.
  Poſcere plus viſa eſt, quam prius, illa mihi.
Jam duo poſcenti poſt ſextum millia menſem,
  Mille dabam nummos: noluit accipere.
Tranſierant binæ forſan, trinæve Kalendæ,
  Aureolos ultro quatuor ipſa petit.
Non dedimus. centum juſſit me mittere nummos:
  Sed viſa eſt nobis hæc quoque ſumma gravis.
Sportula nos junxit quadrantibus arida centum:
  Hanc voluit: puero diximus eſſe datam.
Inferius numquid potuit deſcendere? fecit.
  Dat gratis, ultro dat mihi Galla: nego.

LXXVI. *De Mævio.*

Hoc, Fortuna, tibi videtur æquum?
Civis non Syriæve, Parthiæve,
Nec de Cappadocis eques cataſtis,
Sed de plebe Remi, Numæque verna,
Jucundus, probus, innocens, amicus,
Lingua doctus utraque, cujus unum eſt,

Sed magnum vitium, quod eſt poeta,
Pullo Mævius alget in cucullo:
Cocco mulio fulget Incitatus.

LXXVII. *De Caro medico.*

NEQUIUS a Caro nihil unquam, Maxime, factum eſt,
Quam quod febre perit: fecit & illa nefas.
Sæva nocens febris ſaltem quartana fuiſſes!
Servari medico debuit ille ſuo.

LXXVIII. *Ad Macrum.*

IBIS litoreas, Macer, Salonas:
Ibit rara fides, amorque recti,
Et ſecum comitem trahet pudorem.
Semper pauperior redit poteſtas.
Felix auriferæ colone terræ,
Rectorem vacuo ſinu remittes,
Optabiſque moras, & exeuntem
Udo Dalmata gaudio ſequeris.
Nos Celtas, Macer, & truces Iberos
Cum deſiderio tui petemus.
Sed quæcunque tamen feretur illic
Piſcoſi calamo Tagi notata,
Macrum pagina noſtra nominabit.
Sic inter veteres legar poetas;
Nec multos mihi præferas priores,
Uno ſed tibi ſim minor Catullo.

Digitized by Google

LXXIX. *De Torquato & Otacilio.*

Ad lapidem Torquatus habet prætoria quartum:
Ad quartum breve rus emit Otacilius.
Torquatus nitidas vario de marmore thermas
Exſtruxit: cucumam fecit Otacilius.
Diſpoſuit Daphnona ſuo Torquatus in agro:
Caſtaneas centum ſevit Otacilius.
Conſule Torquato vici fuit ille magiſter;
Nec minor in tanto viſus honore ſibi.
Grandis ut exiguam bos ranam ruperat olim,
Sic puto Torquatus rumpet Otacilium.

LXXX. *De Erote.*

Plorat Eros, quoties maculoſæ pocula myrrhæ
Inſpicit, aut pueros, nobiliuſve citrum:
Et gemitus imo ducit de pectore, quod non
Tota miſer coemat ſepta, feratque domum.
Quam multi faciunt, quod Eros, ſed lumine ſicco!
Pars major lacrimas ridet, & intus habet.

LXXXI. *De Phyllide.*

CUM duo veniſſent ad Phyllida mane fututum,
Et nudam cuperet ſumere uterque prior:
Promiſit pariter ſe Phyllis utrique daturam,
Et dedit. ille pedem ſuſtulit, hic tunicam.

LXXXII. *Ad Gallum.*

SI quid noſtra tuis adicit vexatio rebus,
Mane, vel a media nocte togatus ero:
Stridenteſque feram flatus Aquilonis iniqui;
E patiar nimbos, excipiamque nives.
Sed ſi non fias quadrante beatior uno,
Per gemitus noſtros, ingenuaſque cruces;
Parce precor laſſo, vanoſque remitte labores,
Qui tibi non proſunt, & mihi, Galle, nocent.

LXXXIII. *Ad Marinum.*

RAROS colligis hinc & hinc capillos,
Et latum nitidæ, Marine, calvæ
Campum temporibus tegis comatis:
Sed moti redeunt jubente vento,
Redduntur que ſibi, caputque nudum
Cirris grandibus hinc & inde cingunt.
Inter Spendophorum, Teleſphorumque,

Cydæ ſtare putabis Hermeroten.
Vis tu ſimplicius ſenem fateri?
Ut tandem videaris unus eſſe,
Tonſor jam reliquos metat capillos.
Calvo turpius eſt nihil comato.

LXXXIV. *De Afro, ad Cæditianum.*

Miraris, quare dormitum non eat Afer?
Accumbat cum qua, Cæditiane, vides.

LXXXV. *De Ladonte nauta.*

Jam ſenior Ladon Tiberinæ nauta carinæ
Proxima dilectis rura paravit aquis.
Quæ cum ſæpe vagus premeret torrentibus undis
Tibris, & hiberno rumperet arva lacu:
Emeritam puppim, ripa quæ ſtabat in alta,
Implevit ſaxis, oppoſuitque vadis.
Sic nimias avertit aquas. quis credere poſſet?
Auxilium domino merſa carina tulit.

LXXXVI. *De Lauro.*

Nemo nova caluit ſic inflammatus amica,
Flagravit quanto Laurus amore pilæ.
Sed qui primus erat luſor, dum floruit ætas;
Nunc poſtquam deſit ludere, prima pila eſt.

LXXXVII. *De natali Reſtituti.*

Octobres age ſentiat Kalendas
Facundi pia Roma Reſtituti.
Linguis omnibus & favete votis.
Natalem colimus, tacete lites.
Abſit cereus aridi clientis,
Et vani triplices, breveſque mappæ
Exſpectent gelidi jocos Decembris.
Certent muneribus beatiores.
Agrippæ tumidus negotiator
Cadmi municipes ferat lacernas.
Pugnorum reus, ebriæque noctis
Cœnatoria mittat advocato.
Infamata virum puella vicit?
Veros ſardonychas, ſed ipſa tradat.
Mirator veterum ſenex avorum
Donet Phidiaci toreuma cæli.
Venator leporem, colonus hœdum,
Piſcator ferat æquorum rapinas.
Si mittit ſua quiſque, quid poetam
Miſſurum tibi, Reſtitute, credis?

LXXXVIII. *Ad Cottam.*

OMNES perſequeris prætorum, Cotta, locellos,
Accipis & ceras: officioſus homo es.

LXXXIX. *De ſtatua Junonis.*

JUNO labor, Polyclete, tuus, & gloria felix,
Phidiacæ cuperent quam meruiſſe manus,
Ore nitet tanto, quanto ſuperaſſet in Ida
Judice convictas non dubitante Deas.
Junonem, Polyclete, ſuam niſi frater amaret,
Junonem poterat frater amare tuam.

XC. *In Ligellam.*

QUID vellis vetulum, Ligella, cunnum?
Quid buſti cineres tui laceſſis?
Tales munditiæ decent puellas.
Nam tu jam nec anus potes videri.
Iſtud, crede mihi, Ligella, belle
Non mater facit Hectoris, ſed uxor.
Erras, ſi tibi cunnus hic videtur,
Ad quem mentula pertinere deſit.
Quare ſi pudor eſt, Ligella, noli
Barbam vellere mortuo leoni.

Digitized by Google

XCI. *De Almone.*

OMNES eunuchos habet Almo, nec arrigit ipſe;
Et queritur, pariat quod ſua Polla nihil.

XCII. *Ad Marium.*

MARI, quietæ cultor & comes vitæ,
Quo cive priſca gloriatur Atina:
Has tibi gemellas barbari decus luci
Commendo pinus, ilicesque Faunorum;
Et ſemidocta villici manu ſtructas
Tonantis aras, horridique Silvani,
Quas tinxit agni ſæpe ſanguis, aut hœdi,
Dominamque ſancti virginem Deam templi,
Et quem ſororis hoſpitem vides caſtæ
Martem mearum principem Kalendarum,
Et delicatæ laureum nemus Floræ,
In quod Priapo perſequente confugit.
Hoc omne agelli mite parvuli numen
Seu tu cruore, ſive ture placabis:
Ubicunque noſter Martialis eſt, dices,
Hac, ecce, mecum dextera litat vobis
Abſens ſacerdos; vos putate præſentem,
Et date duobus, quidquid alter optarit.

XCIII. *Ad Clementem.*

Si prior Euganeas, Clemens, Helicaonis oras,
Pictaque pampineis videris arva jugis;
Perfer Ateſtinæ nondum vulgata Sabinæ
Carmina, purpurea ſed modo ſuta toga.
Ut roſa delectat, metitur quæ pollice primo:
Sic nova, nec mento ſordida charta juvat.

XCIV. *Munuſculum pomorum.*

Non mea Maſſylus ſervat pomaria ſerpens,
Regius Alcinoi nec mihi ſervit ager:
Sed Nomentana ſecurus germinat hortus
Arbore, nec furem plumbea mala timent.
Hæc igitur, media quæ ſunt mihi nata Suburra,
Mittimus autumni cerea poma mei.

XCV. *Ad Gallam.*

Infantem tibi vir, tibi, Galla, remiſit adulter.
Hi, puto, non dubie ſe futuiſſe negant.

Digitized by Google

XCVI. *Ad Avitum.*

Sæpe loquar nimium gentes quod, Avite, remotas,
Miraris, Latia factus in urbe ſenex;
Auriferumque Tagum ſitiam, patriumque Salonem;
Et repetam ſaturæ ſordida rura caſæ.
Illa placet tellus, in qua res parva beatum
Me facit, & tenues luxuriantur opes.
Paſcitur hic, ibi paſcit ager: tepet igne maligno
Hic focus, ingenti lumine lucet ibi.
Hic pretioſa fames, conturbatorque macellus,
Menſa ibi divitiis ruris operta ſui.
Quatuor hic æſtate togæ, plureſve teruntur;
Autumnis ibi me quatuor una tegit.
I, cole nunc reges: quidquid non præſtat amicus,
Cum præſtare tibi poſſit, Avite, locus.

XCVII. *De Numa.*

Dum levis arſura ſtruitur Libitina papyro,
Dum myrrham, & caſiam flebilis uxor emit:
Jam ſcrobe, jam lecto, jam pollinctore parato
Heredem ſcripſit me Numa: convaluit.

XCVIII. *In Publium.*

Addat cum mihi Cæcubum miniſter,
Idæo reſolutior cinædo,
Quo nec filia cultior, nec uxor,
Nec mater tua, nec ſoror recumbit:
Vis ſpectem potius tuas lacernas,
Et citrum vetus, Indicoſque dentes?
Suſpectus tibi ne tamen recumbam,
Præſta de grege, ſordidaque villa
Tonſos, horridulos, rudes, puſillos
Hircoſi mihi filios ſubulci.
Perdet te pudor hic: habere, Publi,
Mores non potes hos, & hos miniſtros.

XCIX. *De figura Socratis.*

Si Romana forent hæc Socratis ora, fuiſſent
Julius in Satyris qualia Rufus habet.

C. *In commiſcentem verſus operi ſuo.*

Quid, ſtulte, noſtris verſibus tuos miſces?
Cum litigante quid tibi, miſer, libro?
Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquiliſque ſimiles facere noctuas quæris?
Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
Inepte, fruſtra crure ligneo curres.

CI. *De Capitolino.*

Elysio redeat ſi forte remiſſus ab agro
  Ille ſuo felix Cæſare Galba vetus,
Qui Capitolinum pariter, Galbamque jocantes
  Audierit: dicet, ruſtice Galba, tace.

CII. *De Phileno.*

Qua factus ratione ſit requiris,
Qui nunquam futuit, pater Philenus?
Gaditanus, Avite, dicat iſtud:
Qui ſcribit nihil, & tamen poeta eſt.

CIII. *Ad municipes ſuos Bilbilitanos.*

Municipes, Auguſta mihi quos Bilbilis acri
  Monte creat, rapidis quem Salo cingit aquis;
Ecquid læta juvat veſtri vos gloria vatis?
  Nam decus & nomen, famaque veſtra ſumus.
Nec ſua plus debet tenui Verona Catullo,
  Meque velit dici non minus illa ſuum.
Quatuor acceſſit trigeſima meſſibus æſtas,
  Ut ſine me Cereri ruſtica liba datis.
Mœnia dum colimus dominæ pulcherrima Romæ,
  Mutavere meas Itala regna comas.
Excipitis reducem placida ſi mente, venimus:
  Aſpera ſi geritis corda, redire licet.

CIV. *Ad librum.*

I NOSTRO comes, i libelle, Flacco
Longum per mare, ſed faventis undæ,
Et curſu facili, tuiſque ventis
Hiſpanæ pete Tarraconis arces.
Illinc te rota tollet, & citatus
Altam Bilbilin, & tuum Salonem
Quinto forſitan eſſedo videbis.
Quid mandem tibi, quæris? ut ſodales
Paucos, ſed veteres, & ante brumas
Triginta mihi quatuorque viſos
Ipſa protinus a via ſalutes,
Et noſtrum admoneas ſubinde Flaccum;
Jucundos mihi nec laborioſos
Seceſſus pretio paret ſalubri,
Qui pigrum faciant tuum parentem.
Hæc ſunt. jam tumidus vocat magiſter;
Caſtigatque moras; & aura portum
Laxavit melior. vale, libelle:
Navem, ſcis puto, non moratur unus.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER XI.

I. *Ad librum.*

Quo tu, quo, liber otioſe, tendis,
Cultus Sindone non quotidiana?
Numquid Parthenium videre? certe.
Vadas, & redeas inevolutus.
Libros non legit ille, ſed libellos:
Nec Muſis vacat, aut ſuis vacaret.
Ecquid te ſatis æſtimas beatum,
Contingunt tibi ſi manus minores?
Vicini pete porticum Quirini:
Turbam non habet otioſiorem
Pompejus, vel Agenoris puella;
Vel primæ dominus levis carinæ.
Sunt illic duo, treſve, qui revolvant
Noſtrarum tineas ineptiarum:
Sed cum ſponſio, fabulæque laſſæ
De Scorpo fuerint, & Incitato.

II. *Ad lectores.*

Triste ſupercilium, durique ſevera Catonis
Frons, & aratoris filia Fabricii,
Et perſonati faſtus, & regula morum,
Quidquid & in tenebris non ſumus, ite foras.
Clamant ecce mei, Io Saturnalia, verſus:
Et licet; & ſub te præſide, Nerva, libet.
Lectores tetrici ſalebroſam ediſcite Sanctram:
Nil mihi vobiſcum eſt: iſte liber meus eſt.

III. *De ſuis libellis.*

Non urbana mea tantum Pimpleïde gaudent
Otia, nec vacuis auribus iſta damus:
Sed meus in Geticis ad Martia ſigna pruinis
A rigido teritur centurione liber.
Dicitur & noſtros cantare Britannia verſus.
Quid prodeſt? neſcit ſacculus iſta meus.
At quam victuras poteramus pangere chartas;
Quantaque Pieria prœlia flare tuba;
Cum pia reddiderint Auguſtum numina terris;
Et Mæcenatem ſi mihi Roma daret!

IV. *Precatur Deos pro Nerva Trajano.*

Sacra, Lareſque Phrygum, quos Trojæ maluit heres,
Quam rapere arſuras Laomedontis opes:
Scriptus & æterno nunc primum Jupiter auro,
Et ſoror, & ſummi filia tota patris:
Et qui purpureis jam tertia nomina faſtis,
Jane, refers Nervæ; vos precor ore pio:
Hunc omnes ſervate ducem, ſervate ſenatum:
Moribus hic vivat principis, ille ſuis.

V. *In laudem Nervæ Trajani.*

Tanta tibi eſt recti reverentia, Cæſar, & æqui,
Quanta Numæ fuerat: ſed Numa pauper erat.
Ardua res hæc eſt, opibus non tradere mores,
Et cum tot Crœſos viceris, eſſe Numam.
Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
Elyſium liceat ſi vacuare nemus:
Te colet invictus pro libertate Camillus;
Aurum Fabricius, te tribuente, volet.
Te duce gaudebit Brutus; tibi Sulla cruentus
Imperium tradet, cum poſiturus erit.
Et te privato cum Cæſare Magnus amabit:
Donabit totas & tibi Craſſus opes.
Ipſe quoque infernis revocatus Ditis ab umbris,
Si Cato reddatur, Cæſarianus erit.

Digitized by Google

VI. *Ad Romam.*

UNCTIS falciferi ſenis diebus,
Regnator quibus imperat fritillus;
Verſu ludere non laborioſo
Permittis, puto, pileata Roma.
Riſiſti: licet ergo, nec vetamur.
Pallentes procul hinc abite curæ:
Quidquid venerit obvium, loquamur,
Moroſa ſine cogitatione.
Miſce dimidios, puer, trientes,
Quales Pythagoras dabat Neroni:
Miſce, Dindyme, ſed frequentiores:
Poſſum nil ego ſobrius: bibenti
Succurrent mihi quindecim poetæ.
Da nunc baſia, ſed Catulliana:
Quæ ſi tot fuerint, quot ille dixit,
Donabo tibi paſſerem Catulli.

VII. *Ad Paullam.*

JAM certe ſtupido non dices, Paulla, marito;
Ad mœchum quoties longius ire voles,
Cæſar in Albanum juſſit me mane venire,
Cæſar Circejos. jam ſtropha talis abit.
Penelopæ licet eſſe tibi ſub principe Nerva:
Sed prohibet ſcabies, ingeniumque vetus.

Infelix, quid ages? ægram ſimulabis amicam?
  Hærebit dominæ vir comes ipſe ſuæ:
Ibit & ad fratrem tecum, matremque, patremque.
  Quas igitur fraudes ingenioſa paras?
Dicet & hyſtericam ſe forſitan altera mœcha
  In Sinueſſano velle ſedere lacu.
Quanto tu melius! quoties placet ire fututum,
  Quæ verum mavis dicere, Paulla, viro.

VIII. *De baſiis ſui pueri.*

Laſſa quod externi ſpirant opobalſama drauci,
  Ultima quod curvo quæ cadit aura croco,
Poma quod hiberna matureſcentia capſa,
  Arbore quod verna luxurioſus ager,
De Palatinis dominæ quod ſerica prælis,
  Succina virginea quod regelata manu,
Amphora quod nigri, ſed longe fracta, Falerni,
  Quod qui Sicanias detinet hortus apes,
Quod Coſmi redolent alabaſtra, focique Deorum,
  Quod modo divitibus lapſa corona comis:
Singula quid dicam? non ſunt ſatis; omnia miſce:
  Hoc fragrant pueri baſia mane mei.
Scire cupis nomen? nil præter baſia dicam,
  Juraſti. nimium ſcire, Sabine, cupis.

IX. *De ſtatua Memoris.*

CLARUS fronde Jovis, Romani fama cothurni,
Spirat Apellea redditus arte Memor.

X. *De Turno.*

CONTULIT ad Satyras ingentia pectora Turnus.
Cur non ad Memoris carmina? frater erat.

XI. *Ad puerum ſuum.*

TOLLE, puer, calices, tepidique toreumata Nili
Et mihi ſecura pocula trade manu,
Trita patrum labris, & tonſo pura miniſtro;
Antiquus menſis reſtituatur honor.
Te potare decet gemma, qui Mentora frangis
In ſcaphum mœchæ, Sardanapale, tuæ.

XII. *In Zoilum.*

JUS tibi natorum vel ſeptem, Zoïle, detur:
Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

Digitized by Google

XIII. *Epitaphium Paridis Pantomimi.*

QUISQUIS Flaminiam teris, viator,
Noli nobile præterire marmor.
Urbis deliciæ, ſaleſque Nili,
Ars & gratia, luſus & voluptas,
Romani decus, & dolor theatri,
Atque omnes Veneres, Cupidineſque,
Hoc ſunt condita, quo Paris, ſepulcro.

XIV. *De colono.*

HEREDES, nolite brevem ſepelire colonum:
Nam terra eſt illi quantulacunque gravis.

XV. *De libro ſuo.*

SUNT chartæ mihi, quas Catonis uxor,
Et quas horribiles legant Sabinæ.
Hic totus volo rideat libellus,
Et ſit nequior omnibus libellis:
Qui vino madeat, nec erubeſcat
Pingui ſordidus eſſe Coſmiano.
Ludat cum pueris, amet puellas:
Nec per circuitus loquatur illam
Ex qua naſcimur, omnium parentem;
Quam ſanctus Numa mentulam vocabat.

Digitized by Google

Verſus hos tamen eſſe tu memento
Saturnalicios, Apollinaris.
Mores non habet hic meos libellus.

XVI. *Ad lectores.*

Qui gravis es nimium, potes hinc jam, lector, abire
  Quo libet: urbanæ ſcripſimus iſta togæ.
Nam mea Lampſacio laſcivit pagina verſu,
  Et Tarteſſiaca concrepat æra manu.
O quoties rigida pulſabis pallia vena,
  Sis gravior Curio, Fabricioque licet!
Tu quoque nequitias noſtri luſuſque libelli
  Uda puella leges, ſis Patavina licet.
Erubuit, poſuitque meum Lucretia librum;
  Sed coram Bruto. Brute, recede, leget.

XVII. *Ad Sabinum.*

Non omnis noſtri nocturna eſt pagina libri:
  Invenies & quod mane, Sabine, legas.

XVIII. *In Lupum.*

DONASTI, Lupe, rus ſub urbe nobis:
Sed rus eſt mihi majus in feneſtra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
In quo ruta facit nemus Dianæ,
Argutæ tegit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit uno,
Clauſæ cui folium roſæ corona eſt:
In quo non magis invenitur herba,
Quam coſti folium, piperve crudum:
In quo nec cucumis jacere rectus,
Nec ſerpens habitare tota poſſit.
Erucam male paſcit hortus unam;
Conſumto moritur culex ſalicto;
Et talpa eſt mihi foſſor, atque arator.
Non boletus hiare, non mariſcæ
Ridere, aut violæ patere poſſunt.
Fines mus populatur, & colono
Tanquam ſus Calydonius timetur;
Et ſublata volantis ungue Procnes
In nido ſeges eſt hirundinino;
Et cum ſtet ſine ſalce, mentulaque,
Non eſt dimidio locus Priapo.
Vix implet cochleam peracta meſſis,
Et muſtum nuce condimus picata.
Erraſti, Lupe, litera ſed una:
Nam quo tempore prædium dediſti,
Mallem tu mihi prandium dediſſes.

XIX. *In Gallam.*

QUÆRIS cur nolim te ducere, Galla? diſerta es,
Sæpe ſolœciſmum mentula noſtra facit.

XX. *Ad lectorem gravem.*

CÆSARIS Auguſti laſcivos, livide, verſus
Sex lege, qui triſtis verba Latina legis.
QUOD futuit Glaphyren Antonius, hanc mihi pœnam
Fulvia conſtituit, ſe quoque uti futuam.
Fulviam ego ut futuam? quid ſi me Manius oret,
Pædicem? faciam? non puto, ſi ſapiam.
Aut futue, aut pugnemus, ait. quid, quod mihi vita
Carior eſt ipſa mentula? ſigna canant.
ABSOLVIS lepidos nimirum, Auguſte, libellos,
Qui ſcis Romana ſimplicitate loqui.

XXI. *In Lydiam.*

LYDIA tam laxa eſt, equitis quam culus aeni;
Quam celer arguto qui ſonat ære trochus;
Quam rota tranſmiſſo toties intacta petauro,
Quam vetus a craſſa calceus udus aqua;
Quam quæ rara vagos exſpectant retia turdos,
Quam Pompejano vela negata Noto;
Quam quæ de phthiſico lapſa eſt armilla cinædo,
Culcita Leuconico quam viduata ſuo;

Quam veteres brachæ Britonis pauperis, & quam
Turpe Ravennatis guttur onocrotali.
Hanc in piſcina dicor futuiſſe marina.
Neſcio: piſcinam me futuiſſe puto.

XXII. *In pædiconem maſturbantem.*

Mollia quod nivei duro teris ore Galeſi
Baſia, quod nudo cum Ganymede jaces;
Quis negat hoc nimium? ſed ſit ſatis: inguina ſaltem
Parce fututrici ſollicitare manu.
Lævibus in pueris plus hæc, quam mentula, peccat;
Et faciunt digiti, præcipitantque virum.
Inde tragus, celereſque pili, mirandaque matri
Barba, nec in clara balnea luce placent.
Diviſit natura mares: pars una puellis,
Una viris genita eſt. utere parte tua.

XXIII. *In Silam.*

Nubere Sila mihi nulla non lege parata eſt:
Sed Silam nulla ducere lege volo.
Cum tamen inſtaret, decies mihi dotis in auro
Sponſa dabis, dixi: quid minus eſſe poteſt?
Nec futuam quamvis prima te nocte maritus:
Communis tecum nec mihi lectus erit.
Complectarque meam, nec tu prohibebis, amicam:
Ancillam mittes & mihi juſſa tuam.

Te ſpectante dabit nobis laſciva miniſter
  Baſia, ſive meus, ſive erit ille tuus.
Ad cœnam venies: ſed ſic diviſa recumbes,
  Ut non tangantur pallia noſtra tuis.
Oſcula rara dabis nobis, ſed non dabis ultro:
  Nec quaſi nupta dabis, ſed quaſi mater anus.
Si potes iſta pati, ſi nil perferre recuſas:
  Invenies qui te ducere, Sila, velit.

XXIV. *Ad Labullum.*

Dum te proſequor, & domum reduco,
Aurem dum tibi præſto garrienti,
Et quidquid loqueris, faciſque, laudo,
Quot verſus poterant, Labulle, naſci?
Hoc damnum tibi non videtur eſſe,
Si quod Roma legit, requirit hoſpes,
Non deridet eques, tenet ſenator,
Laudat cauſidicus, poeta carpit,
Propter te perit? hoc, Labulle, verum eſt?
Hoc quiſquam ferat, ut tibi tuorum
Sit major numerus togatulorum,
Librorum mihi ſit minor meorum?
Triginta prope jam diebus una eſt
Nobis pagina vix peracta: ſic fit,
Cum cœnare domi poeta non vult.

XXV. *In Linum.*

Illa ſalax nimium, nec paucis nota puellis,
  Stare Lino deſit mentula: lingua cave.

XXVI. *Ad Teleſphorum puerum.*

O mihi grata quies, o blanda, Teleſphore, cura;
  Qualis in amplexu non fuit ante meo;
Baſia da nobis vetulo, puer, uda Falerno,
  Pocula da labris facta minora tuis.
Addideris ſuper hæc Veneris ſi gaudia vera:
  Eſſe negem melius cum Ganymede Jovi.

XXVII. *Ad Flaccum.*

Ferreus es, ſi ſtare poteſt tibi mentula, Flacce,
  Cum te ſex cyathos orat amica gari;
Vel duo fruſta rogat cybii, tenuemve lacertum,
  Nec dignam toto ſe botryone putat:
Cui portat gaudens ancilla paropſide rubra
  Alecem, ſed quam protinus illa voret:
Aut cum perfricuit frontem, poſuitque pudorem,
  Succida palliolo vellera quinque petit.
At mea me libram foliati poſcat amica,
  Aut virides gemmas, ſardonychaſve pares:
Nec niſi prima velit de Tuſco Serica vico,
  Aut centum aureolos, ſic velut æra, roget.

Nunc tu velle putas hæc me dare dona puellæ?
Nolo: ſed, his ut ſit digna puella, volo.

XXVIII. *De nephritico, ſed phrenetico.*

Invasit medicum ſica nephriticus, Aucte,
Et præcidit Hylan. hic, puto, ſanus erat.

XXIX. *Ad Phyllidem.*

Languida cum vetula tractare virilia dextra
Cœpiſti, jugulor pollice, Phylli, tuo.
Nam cum me murem, cum me tua lumina dicis;
Horis me refici vix puto poſſe decem.
Blanditias neſcis: dabo, dic, tibi millia centum,
Et dabo Setini jugera culta ſoli:
Accipe vina, domum, pueros, chryſendeta, menſas.
Nil opus eſt digitis: ſic mihi, Phylli, frica.

XXX. *In Zoilum.*

Os male cauſidicis & dicis olere poetis:
Sed fellatori, Zoïle, pejus olet.

XXXI. *In Cæcilium.*

ATREUS Cæcilius cucurbitarum
Sic illas, quaſi filios Thyeſtæ,
In partes lacerat, ſecatque mille.
Guſtu protinus has edes in ipſo,
Has prima feret, alterave cœna,
Has cœna tibi tertia reponet.
Hinc ſeras epidipnidas parabit;
Hinc piſtor fatuas facit placentas;
Hinc & multiplices ſtruit tabellas,
Et notas caryotidas theatris:
Hinc exit varium coco minutal,
Ut lentem poſitam fabamque credas:
Boletos imitatur, & botellos,
Et caudam cybii, breveſque mœnas:
Hinc cellarius experitur artes,
Ut condat vario vafer ſapore
In rutæ folium Capellianæ.
Sic implet gabatas, paropſidaſque,
Et leves ſcutulas, cavaſque lances.
Hoc lautum putat, hoc putat venuſtum,
Unum ponere ferculis tot aſſem.

XXXII. *In Neſtorem.*

Nec toga, nec focus eſt, nec tritus cimice lectus,
Nec tibi de bibula ſarta palude teges:
Nec puer, aut ſenior, nulla eſt ancilla, nec infans,
Nec ſera, nec clavis, nec canis, atque calix.
Tu tamen affectas, Neſtor, dici atque videri
Pauper, & in populo quæris habere locum.
Mentiris, vanoque tibi blandiris honore.
Non eſt paupertas, Neſtor, habere nihil.

XXXIII. *De Praſino.*

Sæpius ad palmam Praſinus poſt fata Neronis
Pervenit, & victor præmia plura refert.
I nunc, Livor edax, dic te ceſſiſſe Neroni:
Vicit nimirum, non Nero, ſed Praſinus.

XXXIV. *De Apro.*

Ædes emit Aper, ſed quas nec noctua vellet
Eſſe ſuas: adeo nigra, vetuſque caſa eſt.
Vicinos illi nitidus Maro poſſidet hortos.
Cœnabit belle, non habitabit Aper.

XXXV. *Ad Fabullum.*

IGNOTOS mihi cum voces trecentos,
Quare non veniam vocatus a te,
Miraris, quereriſque, litigaſque.
Solus cœno, Fabulle, non libenter.

XXXVI. *De Cajo Proculo.*

CAJUS hanc lucem gemma mihi Julius alba
Signat, io votis redditus, ecce, meis.
Deſperaſſe juvat, veluti jam rupta ſororum
Fila: minus gaudent, qui timuere nihil.
Hypne quid exſpectas piger? immortale Falernum
Funde: ſenem poſcunt talia vota cadum.
Quincunces, & ſex cyathos, beſſemque bibamus,
Caïus ut fiat Julius, & Proculus.

XXXVII. *In Zoilum.*

ZOILE, quid tota gemmam præcingere libra
Te juvat, & miſerum perdere ſardonycha?
Annulus iſte tuis fuerat modo cruribus aptus:
Non eadem digitis pondera conveniunt.

XXXVIII. *De mulione ſurdo.*

Mulio viginti venit modo millibus, Aule.
  Miraris pretium tam grave? ſurdus erat.

XXXIX. *In Charidemum.*

Cunarum fueras motor, Charideme, mearum;
  Et pueri cuſtos, aſſiduuſque comes.
Jam mihi nigreſcunt tonſa ſudaria barba,
  Et queritur labris puncta puella meis.
Sed tibi non crevi: te noſter villicus horret:
  Te diſpenſator, te domus ipſa pavet.
Ludere nec nobis, nec tu permittis amare:
  Nil mihi vis, & vis cuncta licere tibi.
Corripis, obſervas, quereris, ſuſpiria ducis;
  Et vix a ferulis abſtinet ira manum.
Si Tyrios ſumſi cultus, unxive capillos;
  Exclamas, Nunquam fecerat iſta pater.
Et numeras noſtros adſtricta fronte trientes;
  Tanquam de cella ſit cadus ille tua.
Deſine: non poſſum libertum ferre Catonem.
  Eſſe virum jam me dicet amica tibi.

XL. *De Luperco.*

FORMOSAM Glyceren amat Lupercus,
Et ſolus tenet, imperatque ſolus:
Quam toto ſibi menſe non fututam
Cum triſtis quereretur; & roganti
Cauſam reddere vellet Æliano:
Reſpondit, Glyceræ dolere dentes.

XLI. *De Amynta.*

INDULGET pecori nimium dum paſtor Amyntas,
Et gaudet fama, luxuriaque gregis:
Cedentes oneri ramos, ſilvamque fluentem
Vicit, concuſſas ipſe ſecutus opes.
Triſte nemus diræ vetuit ſupereſſe rapinæ,
Damnavitque rogis noxia ligna pater.
Pingues, Lygde, ſues habeat vicinus Iolas:
Te ſatis eſt nobis annumerare pecus.

XLII. *In Cæcilianum.*

VIVIDA cum poſcas epigrammata, mortua ponis
Lemmata: qui fieri, Cæciliane, poteſt?
Mella jubes Hyblæa tibi, vel Hymettia naſci:
Et thyma Cecropiæ Corſica ponis api?

Digitized by Google

XLIII. *In uxorem.*

DEPRENSUM in puero tetricis me vocibus, uxor,
  Corripis, & culum te quoque habere refers.
Dixit idem quoties laſcivo Juno Tonanti?
  Ille tamen gracili cum Ganymede jacet.
Incurvabat Hylam poſito Tirynthius arcu:
  Tu Megaram credis non habuiſſe nates?
Torquebat Phœbum Daphne fugitiva: ſed illas
  Œbalius flammas juſſit abire puer.
Bryſeis multum quamvis averſa jaceret,
  Æacidæ propior lævis amicus erat.
Parce tuis igitur dare maſcula nomina rebus;
  Teque puta cunnos, uxor, habere duos.

XLIV. *Ad ſenem orbum.*

ORBUS es, & locuples, & Bruto conſule natus:
  Eſſe tibi veras credis amicitias?
Sunt veræ: ſed quas juvenis, quas pauper habebas.
  Qui novus eſt, mortem diligit ille tuam.

XLV. *In Cantharum.*

Intraſti quoties inſcriptæ limina cellæ;
Seu puer arriſit, ſive puella tibi:
Contentus non es foribus, veloque, ſeraque;
Secretumque jubes grandius eſſe tibi.
Oblinitur minimæ ſi qua eſt ſuſpicio rimæ;
Punctaque laſciva quæ terebrantur acu.
Nemo eſt tam teneri, tam ſollicitique pudoris;
Qui vel pædicat, Canthare, vel futuit.

XLVI. *In Mævium.*

Jam, niſi per ſomnum, non arrigis, & tibi, Mævi,
Incipit in medios mejere verpa pedes:
Truditur & digitis pannucea mentula laſſis;
Nec levat exſtinctum ſollicitata caput.
Quid miſeros fruſtra cunnos, culoſque laceſſis?
Summa petas: illic mentula vivit anus.

XLVII. *In Blattaram.*

Omnia femineis quare dilecta catervis
Balnea devitat Blattara? ne futuat.
Cur nec Pompeia lentus ſpatiatur in umbra;
Nec petit Inachidos limina? ne futuat.
Cur Lacedæmonio luteum ceromate corpus
Perfundit gelida Virgine? ne futuat.

Cum ſic feminei generis contagia vitet,
Cur lingit cunnum Blattara? ne futuat.

XLVIII. *In Silium Italicum.*

Silius hæc magni celebrat monumenta Maronis,
Jugera facundi qui Ciceronis habet.
Heredem dominumque ſui tumulive Lariſve
Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

XLIX. *De Silio.*

Jam prope deſertos cineres, & ſancta Maronis
Nomina qui coleret pauper, & unus erat.
Silius optatæ ſuccurrere cenſuit umbræ,
Silius & vatem, non minor ipſe, tulit.

L. *In Phyllida.*

Nulla eſt hora tibi qua non me, Phylli, furentem
Deſpolies: tanta calliditate rapis.
Nunc plorat ſpeculo fallax ancilla relicto:
Gemma vel a digito, vel cadit aure lapis.
Nunc furtiva lucri fieri bombycina poſſunt:
Profertur Coſmi nunc mihi ſiccus onyx.
Amphora nunc petitur nigri carioſa Falerni,
Expiet ut ſomnos garrula ſaga tuos.

Nunc ut emam grandemve lupum, mullumve bilibrem;
   Indixit cœnam dives amica tibi.
Sit pudor, & tandem veri reſpectus, & æqui.
   Nil tibi, Phylli, nego: nil mihi, Phylli, nega.

LI. *De Titio.*

Tanta eſt quæ Titio columna pendet,
Quantam Lampſacæ colunt puellæ.
Hic nullo comitante, nec moleſto,
Thermis grandibus, & ſuis lavatur:
Anguſte Titius tamen lavatur.

LII. *Ad Julium Cerealem.*

Cœnabis belle, Juli Cerealis, apud me:
   Conditio eſt melior ſi tibi nulla, veni.
Octavam poteris ſervare: lavabimur una:
   Scis, quam ſint Stephani balnea juncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca movendo
   Utilis, & porris fila reſecta ſuis
Mox vetus, & tenui major cordyla lacerto;
   Sed quam cum rutæ frondibus ova tegant.
Altera non deerunt tenui verſata favilla;
   Et Velabrenſi maſſa recocta foco:
Et quæ Picenum ſenſerunt frigus olivæ:
   Hæc ſatis in guſtu. cetera noſſe cupis?
Mentiar, ut venias: piſces, conchylia, ſumen,
   Et cortis ſaturas, atque paludis aves:

Quæ nec Stella ſolet rara niſi ponere cœna.
Plus ego polliceor: nil recitabo tibi.
Ipſe tuos nobis relegas licet uſque Gigantas,
Rura vel æterno proxima Virgilio.

LIII. *De Claudia Ruſina.*

CLAUDIA cæruleis cum ſit Rufina Britannis
Edita, quam Latiæ pectora plebis habet!
Quale decus formæ! Romanam credere matres
Italides poſſunt, Atthides eſſe ſuam.
Dî bene, quod ſancto peperit fœcunda marito,
Quod ſperat generos, quodque puella nurus.
Sic placeat ſuperis, ut conjuge gaudeat uno,
Et ſemper natis gaudeat illa tribus.

LIV. *In Zoilum.*

UNGUENTA, & caſias, & olentem funera myrrham,
Turaque de medio ſemicremata rogo,
Et quæ de Stygio rapuiſti cinnama lecto,
Improbe de turpi, Zoïle, redde ſinu.
A pedibus didicere manus peccare protervæ.
Non miror furem, qui fugitivus erat.

LV. *De Lupo, ad Urbicum.*

Hortatur fieri quod te Lupus, Urbice, patrem;
Ne credas. nihil eſt, quod minus ille velit.
Ars eſt captandi, quod nolis velle videri:
Ne facias optat, quod rogat ut facias.
Dicat prægnantem tua ſe Coſconia tantum:
Pallidior fiet jam pariente Lupus.
At tu conſilio videaris ut uſus amici,
Sic morere, ut factum te putet eſſe patrem.

LVI. *In Chæremonem.*

Quod nimium laudas, Chæremon Stoice, mortem;
Vis animum mirer ſuſpiciamque tuum.
Hanc tibi virtutem fracta facit urceus anſa,
Et triſtis nullo qui tepet igne focus.
Et teges, & cimex, & nudi ſponda grabati;
Et brevis, atque eadem nocte dieque toga.
O quam magnus homo es, qui fæce rubentis aceti;
Et ſtipula, & nigro pane carere potes!
Leuconicis agedum tumeat tibi culcita lanis;
Conſtringatque tuos purpura texta toros:
Dormiat & tecum, qui, cum modo Cæcuba miſcet,
Convivas roſeo torſerat ore, puer:
O quam tu cupies ter vivere Neſtoris annos;
Et nihil ex ulla perdere luce voles!

Rebus in anguſtis facile eſt contemnere vitam.
Fortiter ille facit, qui miſer eſſe poteſt.

LVII. *Ad Severum.*

Miraris, docto quod carmina mitto Severo,
Ad cœnam quod te, docte Severe, vocem?
Jupiter ambroſia ſatur eſt, & nectare vivit:
Nos tamen exta Jovi cruda merumque damus.
Omnia cum tibi ſint dono conceſſa Deorum:
Si quod habes, non vis; ergo quid accipies?

LVIII. *In Teleſphorum.*

Cum me velle vides, tentumque, Theleſphore, ſentis;
Magna rogas: puta me velle negare nihil.
Et niſi juratus dixi, DABO, ſubtrahis illas,
Permittunt in me quæ tibi multa, nates.
Quid ſi me tonſor, cum ſtricta novacula ſupra eſt,
Tunc libertatem, divitiaſque roget?
Promittam: nec enim rogat illo tempore tonſor,
Latro rogat: res eſt imperioſa timor.
Sed fuerit curva cum tuta novacula theca,
Frangam tonſori crura manuſque ſimul.
At tibi nil faciam: ſed lota mentula læva
Λειχάζειν cupidæ dicet avaritiæ.

LIX. *De Charino.*

SENOS Charinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit, annulos;
Nec cum lavatur. cauſa quæ ſit, quæritis?
Dactyliothecam non habet.

LX. *De Chione & Phlogide.*

SIT Phlogis, an Chione Veneri magis apta, requiris?
Pulchrior eſt Chione; ſed Phlogis ulcus habet.
Ulcus habet, Priami quod tendere poſſit alutam,
Quodque ſenem Pylium non ſinat eſſe ſenem.
Ulcus habet, quod habere ſuam vult quiſque puellam,
Quod ſanare Criton, non quod Hygea poteſt.
At Chione non ſentit opus, nec vocibus ullis
Adjuvat: abſentem, marmoreamve putes.
Exorare, Dei, ſi vos tam magna liceret,
Et bona velletis tam pretioſa dare:
Hoc quod habet Chione corpus, faceretis haberet
Ut Phlogis; & Chione, quod Phlogis ulcus habet.

Digitized by Google

LXI. *De Mannejo.*

LINGUA maritus, mœchus ore Mannejus,
Summœnianis inquinatior buccis:
Quem cum feneſtra vidit a Suburana
Obſcœna nudum lena, fornicem cludit,
Mediumque mavult baſiare, quam ſummum:
Modo qui per omnes viſcerum tubos ibat,
Et voce certa, conſciaque dicebat,
Puer, an puella matris eſſet in ventre;
(Gaudete cunni; veſtra namque res acta eſt)
Arrigere linguam non poteſt fututricem.
Nam, dum tumenti merſus hæret in vulva,
Et vagientes intus audit infantes,
Partem guloſam ſolvit indecens morbus:
Nec purus eſſe nunc poteſt, nec impurus.

LXII. *De Lesbia.*

LESBIA ſe jurat gratis nunquam eſſe fututam.
Verum eſt: cum futui vult, numerare ſolet.

LXIII. *In Philomuſum.*

SPECTAS nos, Philomuſe, cum lavamur;
Et quare mihi tam mutoniati
Sint læves pueri, ſubinde quæris.
Dicam ſimpliciter tibi roganti:
Pædicant, Philomuſe, curioſos.

LXIV. *In Fauſtum.*

NESCIO tam multis quid ſcribas, Fauſte, puellis:
Hoc ſcio, quod ſcribit nulla puella tibi.

LXV. *In Juſtinum.*

SEXCENTI cœnant a te, Juſtine, vocati
Lucis ad officium, quæ tibi prima fuit:
Inter quos, memini, non ultimus eſſe ſolebam;
Nec locus hic nobis invidioſus erat.
Poſtera ſed feſtæ reddes ſollemnia menſæ:
Sexcentis hodie, cras mihi natus eris.

LXVI. *In Vacerram.*

Et delator es, & calumniator:
Et fraudator es, & negotiator:
Et fellator es, & laniſta. miror
Quare non habeas, Vacerra, nummos.

LXVII. *In Maronem.*

Nil mihi das vivus: dicis, poſt fata daturum.
Si non es ſtultus, ſcis, Maro, quid cupiam.

LXVIII. *Ad Mathonem.*

Parva rogas magnos: ſed non dant hæc quoque magni.
Ut pudeat levius te, Matho, magna roga.

LXIX. *Epitaphium canis Lydiæ.*

Amphitheatrales inter nutrita magiſtros
Venatrix, ſilvis aſpera, blanda domi,
Lydia dicebar, domino fidiſſima Dextro,
Qui non Erigones mallet habere canem:
Nec qui, Dictæa Cephalum de gente ſecutus,
Luciferæ pariter venit ad aſtra Deæ.
Non me longa dies, nec inutilis abſtulit ætas,
Qualia Dulichio fata fuere cani.

Fulmineo ſpumantis apri ſum dente peremta,
Quantus erat Calydon, aut, Erymanthe, tuus.
Nec queror, infernas quamvis cito rapta ſub umbras:
Non potui fato nobiliore mori.

LXX. *In Tuccam.*

VENDERE, Tucca, potes centenis millibus emtos?
Plorantes dominos vendere, Tucca, potes?
Nec te blanditiæ, nec verba, rudeſque querelæ,
Nec te dente tuo ſaucia colla movent?
Ah facinus! tunica patet inguen utrinque levata;
Inſpiciturque tua mentula facta manu.
Si te delectat numerata pecunia, vende
Argentum, menſas, myrrhina, rura, domum.
Vende ſenes ſervos, agros & vende paternos:
Ne pueros vendas, omnia vende miſer.
Luxuria eſt emere hos, (quis enim dubitatve, negatve?)
Sed multo major vendere luxuria eſt.

LXXI. *De Leda.*

HYSTERICAM vetulo ſe dixerat eſſe marito,
Et queritur futui Leda neceſſe ſibi:
Sed flens atque gemens tanti negat eſſe ſalutem,
Seque refert potius propoſuiſſe mori.
Vir rogat, ut vivat, virides nec deferat annos;
Et fieri, quod jam non facit ipſe, ſinit.

Protinus accedunt medici, medicæque recedunt,
Tolluntur que pedes: o medicina gravis!

LXXII. *De Nata.*

DRAUCI Nata ſui vocat pipinnam,
Collatus cui Gallus eſt Priapus.

LXXIII. *In Lygdum.*

VENTURUM juras ſemper mihi, Lygde, roganti:
Conſtituiſque horam, conſtituiſque locum.
Cum fruſtra jacui longa prurigine tentus,
Succurrit pro te ſæpe ſiniſtra mihi.
Quid precer, o fallax, meritis, & moribus iſtis?
Umbellam luſcæ, Lygde, feras dominæ.

LXXIV. *De Baccara.*

CURANDUM penem commiſit Baccara Græcus
Rivali medico: Baccara Gallus erit.

LXXV. *In Cæliam.*

THECA teſtus aenea lavatur
Tecum, Cælia, ſervus. ut quid, oro,
Non ſit cum citharœdus, aut choraules?
Non vis, ut puto, mentulam videre.
Quare cum populo lavaris ergo?
Omnes an tibi nos ſumus ſpadones?
Ergo, ne videaris invidere,
Servo, Cælia, fibulam remitte.

LXXVI. *Ad Pætum.*

SOLVERE, Pæte, decem tibi me ſeſtertia cogis:
   Perdiderit quoniam Bucco ducenta tibi.
Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: tu, qui
   Bis centena potes perdere, perde decem.

LXXVII. *In Vacerram.*

IN omnibus Vacerra quod conclavibus
Conſumit horas, & die tota ſedet:
Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.

LXXVIII. *Ad Victorem ſponſum.*

Utere femineis complexibus, utere, Victor,
  Ignotumque ſibi mentula diſcat opus.
Flammea texuntur ſponſæ, jam virgo paratur,
  Tondebit pueros jam nova nupta tuos.
Pædicare ſemel cupido dabit illa marito,
  Dum metuit teli vulnera prima novi.
Sæpius hoc fieri nutrix, materque vetabunt,
  Et dicent, Uxor, non puer, iſta tibi eſt.
Heu quantos æſtus, quantos patiere labores,
  Si fuerit cunnus res peregrina tibi!
Ergo Suburanæ tironem trade magiſtræ.
  Illa virum faciet: non bene virgo docet.

LXXIX. *Ad Pætum.*

Ad primum decima lapidem quod venimus hora,
  Arguimur lentæ crimine pigritiæ.
Non eſt iſta viæ, non eſt mea, ſed tua culpa,
  Miſiſti mulas qui mihi, Pæte, tuas.

Digitized by Google

LXXX. *De Bajis.*

Litus beatæ Veneris aureum Bajas,
Bajas ſuperbæ blanda dona Naturæ,
Ut mille laudem, Flacce, verſibus Bajas:
Laudabo digne non ſatis tamen Bajas.
Sed Martialem malo, Flacce, quam Bajas.
Optare utrumque pariter, improbum votum eſt.
Quod ſi Deorum munere hoc tibi detur:
Quid gaudiorum eſt Martialis & Bajæ!

LXXXI. *De ſpadone, & ſene.*

Cum ſene communem vexat ſpado Dindymus Æglen,
Et jacet in medio ſicca puella toro:
Viribus hic operi non eſt, hic utilis annis.
Ergo ſine effectu prurit uterque labor.
Supplex illa rogat pro ſe, miſeriſque duobus,
Hunc juvenem facias, hunc, Cytherea, virum.

LXXXII. *De Philoſtrato.*

A Sinuessanis conviva Philoſtratus undis
Conductum repetens nocte jubente larem,
Pæne imitatus obit ſævis Elpenora fatis,
Præceps per longos dum ruit uſque gradus.

Non eſſet, Nymphæ, iam magna pericula paſſus,
Si potius veſtras ille bibiſſet aquas.

LXXXIII. *Ad Soſibianum.*

NEMO habitat gratis, niſi dives & orbus, apud te:
Nemo domum pluris, Soſibiane, locat.

LXXXIV. *De Antiocho tonſore.*

QUI nondum Stygias deſcendere quærit ad undas,
Tonſorem fugiat, ſi ſapit, Antiochum.
Alba minus ſævis lacerantur brachia cultris,
Cum furit ad Phrygios enthea turba modos.
Mitior implicitas Alcon ſecat enterocelas,
Fractaque fabrili dedolat oſſa manu.
Tondeat hic inopes Cynicos, & Stoïca menta,
Collaque pulverea nudet equina juba.
Hic miſerum Scythica ſub rupe Promethea radat:
Carnificem nudo pectore poſcet avem.
Ad matrem fugiet Pentheus, ad Mænadas Orpheus:
Antiochi tantum barbara tela ſonent.
Hæc quæcunque meo numeratis ſtigmata mento,
In vetuli pyctæ qualia fronte ſedent,
Non iracundis fecit gravis unguibus uxor:
Antiochi ferrum eſt, & ſcelerata manus.
Unus de cunctis animalibus hircus habet cor:
Barbatus vivit, ne ferat Antiochum.

LXXXV. *In Zoilum.*

Sidere percuſſa eſt ſubito tibi, Zoïle, lingua;
Dum lingis certe, Zoïle, nunc futues.

LXXXVI. *In Parthenopæum.*

Leniat ut fauces medicus, quas aſpera vexat
Aſſidue tuſſis, Parthenopæe, tibi:
Mella dari, nucleoſque jubet, dulceſque placentas,
Et quidquid pueros non ſinit eſſe truces.
At tu non ceſſas totis tuſſire diebus.
Non eſt hæc tuſſis, Parthenopæe: gula eſt.

LXXXVII. *Ad Charidemum.*

Dives eras quondam: ſed tunc pædico fuiſti,
Et tibi nulla diu femina nota fuit.
Nunc ſectaris anus. o quantum cogit egeſtas!
Illa fututorem te, Charideme, facit.

LXXXVIII. *De Chariſiano.*

Multis jam, Lupe, poſſe ſe diebus
Pædicare negat Chariſianus.
Cauſam cum modo quærerent ſodales;
Ventrem dixit habere ſe ſolutum.

LXXXIX. *Ad Pollam.*

Intactas quare mittis mihi, Polla, coronas?
A te vexatas malo tenere roſas.

XC. *In Chreſtillum.*

Carmina nulla probas, molli quæ limite currunt;
Sed quæ per ſalebras, altaque ſaxa cadunt.
Et tibi Mæonio res carmine major habetur,
Luceilei columella heic ſitu' Metrophan' eſt.
Attonituſque legis terraï frugiferaï;
Accius & quidquid Pacuviuſque vomunt.
Vis imiter veteres, Chreſtille, tuoſque poetas?
Diſpeream, ſi ſcis, mentula quid ſapiat.

XCI. *Epitaphium Canaces.*

ÆOLIDON Canace jacet hoc tumulata ſepulcro,
Ultima cui parvæ ſeptima venit hiems.
Ah ſcelus, ah facinus! properas quid flere, viator?
Non licet hic vitæ de brevitate queri.
Triſtius eſt leto leti genus: horrida vultus
Abſtulit, & tenero ſedit in ore lues:
Ipſaque crudeles ederunt oſcula morbi;
Nec data ſunt nigris tota labella rogis.
Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
Debuerant alia fata venire via.
Sed mors vocis iter properavit cludere blandæ;
Ne poſſet duras flectere lingua Deas.

XCII. *In Zoilum.*

MENTITUR, qui te vitioſum, Zoïle, dixit.
Non vitioſus homo es, Zoïle, ſed vitium.

XCIII. *De Theodoro.*

PIERIOS vatis Theodori flamma Penates
Abſtulit. hoc Muſis, hoc tibi, Phœbe, placet?
O ſcelus, o magnum facinus, crimenque Deorum,
Non arſit pariter quod domus, & dominus!

XCIV. *In verpum æmulum.*

Quod nimium lives, noſtris & ubique libellis
Detrahis, ignoſco: verpe poeta, ſapis.
Hoc quoque non curo, quod cum mea carmina carpas,
Compilas: & ſic, verpe poeta, ſapis.
Illud me cruciat, Solymis quod natus in ipſis,
Pædicas puerum, verpe poeta, meum.
Ecce negas, juraſque mihi per templa Tonantis.
Non credo: jura, verpe, per Anchialum.

XCV. *Ad Flaccum.*

Incideris quoties in baſia fellatorum,
In ſolio puto te mergere, Flacce, caput.

XCVI. *Ad Germanum.*

Martia, non Rhenus, ſalit hic, Germane: quid obſtas,
Et puerum prohibes divitis imbre lacus?
Barbare, non debet, ſubmoto cive, miniſtro
Captivam victrix unda levare ſitim.

XCVII. *In Theleſillam.*

Una nocte quater poſſum: ſed quatuor annis
Si poſſum, peream, te Theleſilla ſemel.

XCVIII. *Ad Baſſum.*

EFFUGERE non eſt, Baſſe, baſiatores.
Inſtant, morantur, perſequuntur, occurrunt,
Et hinc, & illinc, uſquequaque, quacunque.
Non ulcus acre, puſtulæve lucentes,
Nec triſte mentum, ſordidique lichenes,
Nec labra pingui delibuta ceroto,
Nec congelati gutta proderit naſi.
Et æſtuantem baſiant, & algentem,
Et nuptiale baſium reſervantem.
Non te cucullis aſſeret caput tectum;
Lectica nec te tuta pelle, veloque,
Nec vindicabit ſella ſæpius cluſa.
Rimas per omnes baſiator intrabit.
Non conſulatus ipſe, non tribunatus;
Sævique faſces, nec ſuperba clamoſi
Lictoris abiget virga baſiatorem.
Sedeas in alto tu licet tribunali,
Et e curuli jura gentibus reddas:
Aſcendet illa baſiator, atque illa:
Febricitantem baſiabit & flentem:
Dabit oſcitanti baſium, natantique:
Dabit & cacanti. remedium mali ſolum eſt,
Facias amicum, baſiare quem nolis.

XCIX. *In Lesbiam.*

De cathedra quoties ſurgis, jam ſæpe notavi,
Pædicant miſeram, Lesbia, te tunicæ.
Quas cum conata es dextra, conata ſiniſtra
Vellere, cum lacrimis eximis, & gemitų.
Sic conſtringuntur gemina Symplegade culi,
Et Minyas intrant, Cyaneaſque nates.
Emendare cupis vitium deforme? docebo:
Lesbia, nec ſurgas cenſeo, nec ſedeas.

C. *Ad Flaccum.*

Habere amicam nolo, Flacce, ſubtilem;
Cujus lacertos annuli mei cingant,
Quæ clune nudo radat, & genu pungat:
Cui ſerra lumbis, cuſpis eminet culo.
Sed idem amicam nolo mille librarum:
Carnarius ſum, pinguiarius non ſum.

CI. *Ad Flaccum.*

Thaida tam tenuem potuiſti, Flacce, videre?
Tu puto, quod non eſt, Flacce, videre potes.

CII. *In Lydiam.*

Non eſt mentitus, qui te mihi dixit habere
Formoſam carnem, Lydia, non faciem.
Eſt ita, ſi taceas, & ſi tam muta recumbas,
Quam ſilet in cera vultus, & in tabula.
Sed quoties loqueris, carnem quoque, Lydia, perdis;
Et ſua plus nulli, quam tibi, lingua nocet.
Audiat ædilis ne te, videatque, caveto:
Portentum eſt, quoties cœpit imago loqui.

CIII. *Ad Sophronium.*

Tanta tibi eſt animi probitas oriſque, Sophroni,
Ut mirer fieri te potuiſſe patrem.

CIV. *In uxorem.*

Uxor, vade foras, aut moribus utere noſtris:
Non ego ſum Curius, non Numa, non Tatius.
Me jucunda juvant tractæ per pocula noctes:
Tu properas pota ſurgere triſtis aqua.
Tu tenebris gaudes: me ludere teſte lucerna,
Et juvat admiſſa rumpere luce latus.
Faſcia te, tunicæque obſcuraque pallia celant:
At mihi nulla ſatis nuda puella jacet.
Baſia me capiunt blandas imitata columbas:
Tu mihi das, aviæ qualia mane ſoles.

Nec motu dignaris opus, nec voce juvare,
  Nec digitis: tanquam tura, merumque pares.
Maſturbabantur Phrygii poſt oſtia ſervi,
  Hectoreo quoties ſederat uxor equo.
Et quamvis Ithaco ſtertente, pudica ſolebat
  Illic Penelope ſemper habere manum.
Pædicare negas: dabat hoc Cornelia Graccho,
  Julia Pompeio, Porcia, Brute, tibi.
Dulcia Dardanio nondum miſcente miniſtro
  Pocula, Juno fuit pro Ganymede Jovi.
Si te delectat gravitas, Lucretia toto
  Sis licet uſque die: Laïda nocte volo.

CV. *Ad Garricum.*

Mittebas libram: quadrantem, Garrice, mittis.
  Saltem ſemiſſem, Garrice, ſolve mihi.

CVI. *Ad Albium Maximum.*

Albi Maxime, ſi vacabit hora,
Hoc tantum lege: namque & occupatus,
Et non es nimium laborioſus.
Tranſis hos quoque quatuor? ſapiſti.

Digitized by Google

CVII. *Ad Septicianum.*

Explicitum nobis uſque ad ſua cornua librum;
Et quaſi perlectum, Septiciane, refers.
Omnia legiſti. credo, ſcio, gaudeo, verum eſt.
Perlegi libros ſic ego quinque tuos.

CVIII. *Ad lectorem.*

Quamvis tam longo poſſis ſatur eſſe libello,
Lector; adhuc a me diſticha pauca petis.
Sed Lupus uſuram, puerique diaria poſcunt.
Lector, ſolve. taces, diſſimulaſque? vale.

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATUM

LIBER XII.

M. Val. Martialis Priſco ſuo ſalutem.

SCIO me patrocinium debere contumaciſſimæ triennii deſidiæ: quæ abſolvenda non eſſet inter illas quoque occupationes urbicas, quibus facilius conſequimur, ut moleſti potius quam officioſi eſſe videamur: nedum in hac provinciali ſolitudine, ubi niſi etiam intemperanter ſtudemus, & ſine ſolatio, & ſine excuſatione ſeceſſimus. Accipe ergo rationem; in qua hoc maximum & primum eſt, quod civitatis aures, quibus aſſueveram, quæro, & videor mihi in alieno foro litigare. Si quid eſt enim in libellis meis, quod placeat, dictavit auditor. Illam judiciorum ſubtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, conventus, in quibus ſtudere ſe voluptatibus non ſentiunt: ad ſummam omnium ea, quæ delicati reliquimus, quaſi de-

ſtituti deſideramus. Accedit his municipalium rubigo dentium, & judicii loco livor, & unus, aut alter mali, in puſillo loco multi, adverſus quos difficile eſt habere quotidie bonum ſtomachum. Ne mireris igitur abjecta ab indignante, quæ a geſtiente fieri ſolebant. Ne quid tamen & advenienti tibi ab urbe, & exigenti negarem, (cui non refero gratiam, ſi tantum ea præſto, quæ poſſim,) imperavi mihi, quod indulgere conſueveram, & ſtudui pauciſſimis diebus, ut familiariſſimas mihi aures tuas exciperem adventoria ſua. Tu velim iſta, quæ tantum apud te non periclitantur, diligenter æſtimare & excutere non graveris; &, quod tibi difficillimum eſt, de nugis noſtris judices nitore ſepoſito, ne Romam, ſi ita decreveris, non Hiſpanienſem librum mittamus, ſed Hiſpanum.

I. *Ad eundem.*

RETIA dum ceſſant, latratoreſque Moloſſi,
Et non invento ſilva quieſcit apro:
Otia, Priſce, brevi poteris donare libello.
Hora nec æſtiva eſt, nec tibi tota perit.

II. *Ad ſua carmina.*

Quæ modo litoreos ibatis carmina Pyrgos,
Ite Sacra, jam non pulverulenta via eſt.

III. *Ad librum ſuum.*

Ad populos mitti qui nuper ab urbe ſolebas;
Ibis io Romam nunc peregrine liber,
Auriferi de gente Tagi, tetricique Salonis,
Dat patrios Manes quæ mihi terra potens.
Non tamen hoſpes eris, nec jam potes advena dici,
Cujus habet fratres tot domus alta Remi.
Jure tuo veneranda novi pete limina templi,
Reddita Pierio ſunt ubi templa choro.
Vel ſi malueris, prima gradiere Subura:
Atria ſunt illic conſulis alta mei.
Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
Clarus Hyanteæ Stella ſititor aquæ.
Fons ibi Caſtalius vitreo torrente ſuperbit,
Unde novem dominas ſæpe bibiſſe ferunt.
Ille dabit populo, patribuſque, equitique legendum;
Nec nimium ſiccis perleget ipſe genis.
Quid titulum poſcis? verſus duo treſve legantur,
Clamabunt omnes te, liber, eſſe meum.

IV. *Ad Priſcum.*

QUOD Flacco, Varioque fuit, ſummoque Maroni,
Mæcenas atavis regibus ortus eques:
Gentibus & populis hoc te mihi, Priſce Terenti,
Fama fuiſſe loquax, chartaque dicet anus.
Tu facis ingenium; tu, ſi quid poſſe videmur:
Tu das ingenuæ jus mihi pigritiæ.

V. *Ad Cæſarem.*

LONGIOR undecimi nobis, decimique libelli
Arctatus labor eſt, & breve raſit opus.
Plura legant vacui, quibus otia tuta dediſti:
Hæc lege tu, Cæſar: forſan & illa leges.

VI. *In commendationem Nervæ.*

CONTIGIT Auſoniæ procerum mitiſſimus aulæ
Nerva: licet toto nunc Helicone frui.
Recta Fides, hilaris Clementia, cauta Poteſtas
Jam redeunt: longi terga dedere Metus.
Hoc populi, genteſque tuæ, pia Roma, precantur:
Dux tibi ſit ſemper talis, & iſte diu.
Macte animi, quem rarus habet, morumque tuorum,
Quos Numa, quos hilaris poſſet habere Cato.

Largiri, præſtare, breves extendere cenſus,
Et dare, quæ faciles vix tribuere Dei,
Nunc licet, & fas eſt. ſed tu ſub principe duro,
Temporibuſque malis, auſus es eſſe bonus.

VII. *De Ligeia.*

Toto vertice quot gerit capillos,
Annos ſi tot habet Ligeia, trima eſt.

VIII. *In commendationem Trajani.*

Terrarum Dea, gentiumque Roma,
Cui par eſt nihil, & nihil ſecundum,
Trajani modo læta cum futuros
Tot per ſecula computaret annos,
Et fortem, juvenemque, Martiumque
In tanto duce militem videret:
Dixit præſide glorioſa tali:
Parthorum proceres, duceſque Serum,
Thraces, Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Poſſum oſtendere Cæſarem; venite.

Digitized by Google

IX. *Ad Cæſarem.*

PALMA regit noſtros, mitiſſime Cæſar, Iberos;
 Et placido fruitur pax peregrina jugo.
Ergo agimus læti tanto pro munere grates:
 Miſiſti mores in loca noſtra tuos.

X. *De Africano.*

HABET Africanus millies, tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, ſatis nulli.

XI. *Mittit librum ad Parthenium.*

PARTHENIO dic, Muſa, tuo noſtroque ſalutem:
 Nam quis ab Aonio largius amne bibit?
Cujus Pimplæo lyra clarior exit ab antro?
 Quem plus Pierio de grege Phœbus amat?
Et ſi forte, ſed hoc vix eſt ſperare, vacabit:
 Tradat ut ipſe duci carmina noſtra, roga;
Quatuor & tantum, timidumque brevemque libellum
 Commendet verbis: Hunc tua Roma legit.

XII. *In Poſtumum.*

Omnia promittis, cum tota nocte bibiſti:
  Mane nihil præſtas. Poſtume, mane bibe.

XIII. *Ad Auctum.*

Genus, Aucte, lucri divites habent iram:
Odiſſe, quam donare, vilius conſtat.

XIV. *Ad Priſcum.*

Parcius utaris, moneo, rapiente veredo;
  Priſce, nec in lepores tam violentus eas.
Sæpe ſatisfecit prædæ venator, & acri
  Decidit excuſſus, nec rediturus equo.
Inſidias & campus habet: nec foſſa, nec agger;
  Nec ſint ſaxa licet, fallere plana ſolent.
Non deerunt qui tanta tibi ſpectacula præſtent;
  Invidia fati ſed leviore cadant.
Si te delectant animoſa pericula: Tuſcis
  (Tutior eſt virtus) inſidiemur apris.
Quid te frena juvant temeraria? ſæpius illis;
  Priſce, datum eſt equitem rumpere, quam leporem.

Digitized by Google

XV. *Adulatorium.*

QUIDQUID Parrhaſia nitebat aula,
Donatum eſt oculis, Deiſque noſtris.
Miratur Scythicas virentis auri
Flammas Jupiter, & ſtupet ſuperbi
Regis delicias, graveſque luxus.
Hæc ſunt pocula, quæ decent Tonantem:
Hæc ſunt, quæ Phrygium decent miniſtrum.
Omnes cum Jove nunc ſumus beati:
At nuper (pudet, ah pudet fateri)
Omnes cum Jove pauperes eramus.

XVI. *In Labienum.*

ADDIXTI, Labiene, tres agellos:
Emiſti, Labiene, tres cinædos:
Pædicas, Labiene, tres agellos.

XVII. *In Lentinum.*

QUARE tam multis a te, Lentine, diebus
Non abeat febris, quæris, & uſque gemis.
Geſtatur tecum pariter, pariterque lavatur:
Cœnat boletos, oſtrea, ſumen, aprum.
Ebria Setino fit ſæpe, & ſæpe Falerno:
Nec niſi per niveam Cæcuba potat aquam.

Circumfuſa roſis, & nigra recumbit amomo;
Dormit & in pluma, purpureoque toro.
Cum ſit ei pulchre, cum tam bene vivat apud te,
Ad Damam potius vis tua febris eat?

XVIII. *Ad Juvenalem.*

DUM tu forſitan inquietus erras
Clamoſa, Juvenalis, in Subura,
Aut collem dominæ teris Dianæ:
Dum per limina te potentiorum
Sudatrix toga ventilat, vagumque
Major Cœlius, & minor fatigant:
Me multos repetita poſt Decembres
Accepit mea, ruſticumque fecit
Auro Bilbilis, & ſuperba ferro.
Hic pigri colimus labore dulci
Boterdum, Plateamque: Celtiberis
Hæc ſunt nomina craſſiora terris.
Ingenti fruor, improboque ſomno,
Quem nec tertia ſæpe rumpit hora,
Et totum mihi nunc repono, quidquid
Ter denos vigilaveram per annos.
Ignota eſt toga: ſed datur petenti
Rupta proxima veſtis e cathedra.
Surgentem focus excipit ſuperba
Vicini ſtrue cultus iliceti,
Multa villica quem coronat olla.
Venator ſequitur; ſed ille, quem tu

Secreta cupias habere ſilva.
Diſpenſat pueris, rogatque longos
Lævis ponere villicus capillos.
Sic me vivere, ſic juvat perire.

XIX. *De Æmilio.*

In thermis ſumit lactucas, ova, lacertum,
Et cœnare foris ſe negat Æmilius.

XX. *Ad Fabullum.*

Quare non habeat, Fabulle, quæris
Uxorem Themiſon? habet ſororem.

XXI. *Ad Marcellam.*

Municipem rigidi quis te, Marcella, Salonis,
Et genitam noſtris quis putet eſſe locis?
Tam rarum, tam dulce ſapis: Pallatia dicent,
Audierint ſi te vel ſemel, eſſe ſuam:
Nulla nec in media certabit nata Subura,
Nec Capitolini collis alumna tibi.
Nec cito ridebit peregrini gloria partus,
Romanam deceat quam magis eſſe nurum.
Tu deſiderium dominæ mihi mitius urbis
Eſſe jubes: Romam tu mihi ſola facis.

XXII. *De Philænide.*

Quam ſit luſca Philænis indecenter,
Vis dicam breviter tibi, Fabulle?
Eſſet cæca decentior Philænis.

XXIII. *In Læliam.*

Dentibus, atque comis, nec te pudet, uteris emtis.
Quid facies oculo, Lælia? non emitur.

XXIV. *Ad Juvencum, de covino curru.*

O jucunda, covine, ſolitudo,
Carruca magis, eſſedoque gratum
Facundi mihi munus Æliani:
Hic mecum licet, hic, Juvence, quidquid
In buccam tibi venerit, loquaris.
Non rector Libyci niger caballi,
Succinctus neque curſor antecedit.
Nuſquam eſt mulio: mannuli tacebunt.
O ſi conſcius eſſet hic Avitus,
Aurem non ego tertiam timerem.
Totus quam bene ſic dies abiret!

XXV. *In Theleſinum.*

Cum rogo te nummos ſine pignore: non habeo, inquis.
Idem, ſi pro me ſpondet agellus, habes.
Quod mihi non credis veteri, Theleſine, ſodali,
Credis colliculis, arboribuſque meis.
Ecce reum Carus te detulit: adſit agellus.
Exſilii comitem quæris? agellus eat.

XXVI. *In avarum amicum.*

Sexaginta teras cum limina mane ſenator,
Eſſe tibi videor deſidioſus eques:
Quod non a prima diſcurram luce per urbem,
Et referam laſſus baſia mille domum.
Sed tu purpureis ut des nova nomina faſtis,
Aut Numidûm gentes, Cappadocumve petas:
At mihi, quem cogis medios abrumpere ſomnos,
Et matutinum ferre, patique lutum,
Quid petitur? rupta cum pes vagus exit aluta,
Et ſubitus craſſæ decidit imber aquæ:
Nec venit ablatis clamatus verna lacernis;
Accedit gelidam ſervus ad auriculam,
Et, Rogat ut cœnes ſecum Lætorius, inquit.
Viginti nummis non ego malo famem?
Quod ſit cœna mihi, tibi ſit provincia merces,
Et faciamus idem, nec mereamur idem.

XXVII. *In Seniam.*

A latronibus eſſe te fututam
Dicis, Senia: ſed negant latrones.

XXVIII. *In Cinnam.*

Poto ego ſextantes: tu potas, Cinna, deunces:
Et quereris quod non, Cinna, bibamus idem.

XXIX. *De Hermogene fure.*

Hermogenes tantus mapparum, Pontice, fur eſt,
Quantus nummorum vix, puto, Maſſa fuit.
Tu licet obſerves dextram, teneaſque ſiniſtram:
Inveniet, mappam qua ratione trahat.
Cervinus gelidum ſorbet ſic halitus anguem:
Caſuras alte ſic rapit Iris aquas.
Nuper cum Myrino peteretur miſſio læſo:
Subduxit mappas quatuor Hermogenes.
Cretatam prætor cum vellet mittere mappam;
Prætori mappam ſurpuit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
Mantile e menſa ſurpuit Hermogenes.
Hoc quoque ſi deerit: medios diſcingere lectos,
Menſarumque pedes non timet Hermogenes.

Quamvis non modico caleant ſpectacula Sole:
  Vela reducuntur, cum venit Hermogenes.
Feſtinant trepidi ſubſtringere carbaſa nautæ,
  Ad portum quoties paruit Hermogenes.
Linigeri fugiunt calvi, ſiſtrataque turba,
  Inter adorantes cum ſtetit Hermogenes.
Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit unquam:
  A cœna ſemper rettulit Hermogenes.

XXX. *Ad Aprum.*

Siccus, ſobrius eſt Aper: quid ad me?
Servum ſic ego laudo, non amicum.

XXXI. *De hortis Marcellæ uxoris.*

Hoc nemus, hi fontes, hæc textilis umbra ſupini
  Palmitis, hoc riguæ ductile flumen aquæ:
Prataque, nec bifero ceſſura roſaria Pæſto:
  Quodque viret Jani menſe, nec alget olus:
Quæque natat cluſis anguilla domeſtica lymphis,
  Quæque gerit ſimiles candida turris aves:
Munera ſunt dominæ poſt ſeptima luſtra reverſo;
  Has Marcella domos, parvaque regna dedit.
Si mihi Nauſicae patrios concederet hortos,
  Alcinoo poſſem dicere, malo meos.

XXXII. *In Vacerram.*

O Juliarum dedecus Kalendarum,
Vidi, Vacerra, ſarcinas tuas; vidi:
Quas non retentas penſione pro bima
Portabat uxor rufa crinibus ſeptem,
Et cum ſorore cana mater ingenti.
Furias putavi nocte Ditis emerſas.
Has tu priores frigore & fame ſiccus,
Et non recenti pallidus magis buxo
Irus tuorum temporum ſequebaris.
Migrare clivum crederes Aricinum.
Ibat tripes grabatus, & bipes menſa,
Et cum lucerna, corneoque cratere
Matella curto rupta latere mejebat.
Focum ferentis ſuberat amphoræ cervix:
Fuiſſe gerres, aut inutiles mœnas
Odor impudicus urcei fatebatur,
Qualem marinæ miſit aura piſcinæ.
Nec quadra deerat caſei Tholoſatis.
Quadrima nigri nec corona pulei,
Calvæque reſtes allioque, cepiſque,
Nec plena turpi matris olla reſina,
Summœnianæ qua pilantur uxores.
Quid quæris ædes, villicoſque derides,
Habitare gratis, o Vacerra, cum poſſis?
Hæc ſarcinarum pompa convenit ponti.

XXXIII. *De Labieno.*

Ut pueros emeret Labienus, vendidit hortos:
Nil niſi ficetum nunc Labienus habet.

XXXIV. *Ad Julium Martialem.*

Triginta mihi, quatuorque meſſes
Tecum, ſi memini, fuere, Juli:
Quarum dulcia mixta ſunt amaris;
Sed jucunda tamen fuere plura.
Et ſi calculus omnis huc & illuc
Diverſus bicolorque digeratur:
Vincet candida turba nigriorem.
Si vitare velis acerba quædam,
Et triſtes animi cavere morſus,
Nulli te facias nimis ſodalem.
Gaudebis minus, & minus dolebis.

XXXV. *Ad Calliſtratum.*

Tanquam ſimpliciter mecum, Calliſtrate, vivas,
Dicere perciſum te mihi ſæpe ſoles.
Non es tam ſimplex, quam vis, Calliſtrate, credi:
Nam quiſquis narrat talia, plura tacet.

Digitized by Google

XXXVI. *In Labullum.*

Libras quatuor, aut duas amico,
Algentemque togam, brevemque lænam,
Interdum aureolos manu crepantes,
Poſſint ducere qui duas Kalendas,
Quod nemo, niſi tu, Labulle, donas,
Non es, crede mihi, bonus. quid ergo?
Ut verum loquar, optimus malorum.
Piſones, Senecaſque, Memmioſque,
Et Criſpos mihi redde, ſed priores:
Fies protinus ultimus bonorum.
Vis curſu, pedibuſque gloriari?
Tigrim vince, levemque Paſſerinum.
Nulla eſt gloria præterire aſellos.

XXXVII. *In naſutum.*

Nasutus nimium cupis videri.
Naſutum volo, nolo polypoſum.

XXXVIII. *Ad Candidum.*

Hunc qui femineis noctesque dieſque cathedris
  Incedit tota notus in urbe nimis,
Crine nitens, niger unguento, perlucidus oſtro,
  Ore tener, latus pectore, crure glaber,

Uxori qui ſæpe tuæ comes improbus hæret:
Non eſt quod timeas, Candide: non futuit.

XXXIX. *In Sabellum.*

ODI te, quia bellus es, Sabelle.
Res eſt putida bellus, & Sabellus,
Bellum denique malo, quam Sabellum.
Tabeſcas utinam, Sabelle, belle!

XL. *In Pontilianum.*

MENTIRIS? credo: recitas mala carmina? laudo:
Cantas? canto: bibis, Pontiliane? bibo.
Pedis? diſſimulo: gemma vis ludere? vincor.
Res una eſt, ſine me quam facis, & taceo.
Nil tamen omnino præſtas mihi. mortuus, inquis,
Accipiam bene te. nil volo: ſed morere.

XLI. *In Tuccam.*

NON eſt, Tucca, ſatis, quod es guloſus:
Et dici cupis, & cupis videri.

XLII. *De Calliſtrato & Afro.*

BARBATUS rigido nupſit Calliſtratus Afro;
Hac qua lege viro nubere virgo ſolet.
Præluxere faces, velarunt flammea vultus:
Nec tua defuerunt verba, Thalaſſe, tibi.
Dos etiam dicta eſt. nondum tibi, Roma, videtur
Hoc ſatis? exſpectas numquid ut & pariat?

XLIII. *In Sabellum.*

FACUNDOS mihi de libidinoſis
Legiſti nimium, Sabelle, verſus:
Quales nec Didymi ſciunt puellæ,
Nec molles Elephantidos libelli.
Sunt illic Veneris novæ figuræ:
Quales perditus audeat fututor:
Præſtent, & taceant quid exoleti:
Quo ſymplegmate quinque copulentur;
Qua plures teneantur a catena;
Exſtinctam liceat quid ad lucernam.
Tanti non erat eſſe te diſertum.

XLIV. *Ad M. Unicum.*

Unice, cognato junctum mihi ſanguine nomen:
Quique geris ſtudiis corda propinqua meis:
Carmina cum facias ſoli cedentia fratri,
Pectore non minor es, ſed pietate prior.
Lesbia cum tenero te poſſet amare Catullo,
Te poſt Naſonem blanda Corinna ſequi.
Nec deerant Zephyri, ſi te dare vela juvaret:
Sed tu litus amas. hoc quoque fratris habes.

XLV. *Ad Phœbum.*

Hœdina tibi pelle contegenti
Nudæ tempora verticemque calvæ,
Feſtive tibi, Phœbe, dixit ille,
Qui dixit caput eſſe calceatum.

XLVI. *Ad Claſſicum.*

Vendunt carmina Gallus, & Lupercus.
Sanos, Claſſice, nunc nega poetas.

XLVII. *In habentem varios mores.*

Difficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem:
Nec tecum poſſum vivere, nec ſine te.

XLVIII. *In lautum invitatorem.*

Boletos & aprum ſi tanquam vilia ponis,
Et non eſſe putas hæc mea vota: volo.
Si fortunatum fieri me credis, & heres
Vis ſcribi, propter quinque Lucrina: vale.
Lauta tamen cœna eſt: fateor lautiſſima: ſed cras
Nil erit, immo hodie, protinus immo nihil,
Quod ſciat infelix damnatæ ſpongia virgæ,
Vel quicunque canis, junctaque teſta viæ:
Mullorum, leporumque, & ſuminis exitus hic eſt,
Sulfureuſque color, carnificeſque pedes.
Non Albana mihi ſit comiſſatio tanti;
Nec Capitolinæ, pontificumque dapes.
Imputet ipſe Deus nectar mihi, fiet acetum,
Et Vaticani perfida vappa cadi.
Convivas alios cœnarum quære magiſter,
Quos capiant menſæ regna ſuperba tuæ.
Me meus ad ſubitas invitet amicus ofellas:
Hæc mihi, quam poſſum reddere, cœna placet.

XLIX. *Ad Linum pædagogum.*

CRINITÆ Line pædagoge turbæ,
Rerum quem dominum vocat ſuarum,
Et credit cui Poſtumilla dives
Gemmas, aurea, vina, concubinos:
Sic te, perpetua fide probatum,
Nulli non tua præferat patrona:
Succuras miſero, precor, furori,
Et ſerves aliquando negligenter
Illos qui male cor meum perurunt:
Quos & noctibus & diebus opto
In noſtro cupidus ſinu videre,
Formoſos, niveos, pares, gemellos,
Grandes, non pueros, ſed uniones.

L. *In habentem amœnas ædes.*

DAPHNONAS, platanonas, & aerias cypariſſos,
  Et non unius balnea ſolus habes;
Et tibi centenis ſtat porticus alta columnis,
  Calcatuſque tuo ſub pede lucet onyx;
Pulvereumque fugax hippodromon ungula plaudit,
  Et pereuntis aquæ fluctus ubique ſonat.
Atria longa patent: ſed nec cœnantibus uſquam,
  Nec ſomno locus eſt. quam bene non habitas!

Digitized by Google

LI. *De Fabullo.*

TAM ſæpe noſtrum decipi Fabullinum,
Miraris, Aule? ſemper bonus homo tiro eſt.

LII. *Ad Sempronian.*

TEMPORA Pieria ſolitus redimire corona;
Nec minus attonitis vox celebrata reis,
Hic ſitus eſt, hic ille tuus, Sempronia, Rufus:
Cujus & ipſe tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elyſio narraris fabula campo,
Et ſtupet ad raptus Tyndaris ipſa tuos.
Tu melior, quæ deſerto raptore rediſti:
Illa virum voluit nec repetita ſequi.
Ridet, & Iliacos audit Menelaus amores:
Abſolvit Phrygium veſtra rapina Parim.
Accipient olim cum te loca læta piorum,
Non erit in Stygia notior umbra domo.
Non aliena videt, ſed amat Proſerpina raptas:
Iſte tibi dominam conciliabit amor.

LIII. *In Avarum.*

NUMMI cum tibi ſint, opeſque tantæ;
Quantas civis habet, paterve, rarus:
Largiris nihil, incubaſque gazæ,

Ut magnus draco, quem canunt poetæ
Cuſtodem Scythici fuiſſe luci.
Sed cauſa, ut memoras, & ipſe jactas,
Diræ filius eſt rapacitatis.
Et quid tu fatuos, rudeſque quæris,
Illudas quibus, auferaſque mentem?
Huic ſemper vitio pater fuiſti.

LIV. *In Zoilum.*

Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine læſus,
Rem magnam præſtas, Zoïle, ſi bonus es.

LV. *Ad puellas.*

Gratis qui dare vos jubet, puellæ,
Inſulſiſſimus, improbiſſimuſque eſt.
Gratis ne date, baſiate gratis.
Hoc Ægle negat, hoc avara vendit.
Sed vendat bene, baſiare quantum eſt?
Hoc vendit quoque nec levi rapina:
Aut libram petit illa Coſmiani,
Aut binos quater a nova moneta:
Ne ſint baſia muta, nec maligna,
Nec cluſis aditum neget labellis.
Humane facit hoc tamen: ſed unum eſt,
Gratis quæ dare baſium recuſat,
Gratis lingere nec recuſat Ægle.

LVI. *In Polycarmum.*

ÆGROTAS uno decies, aut ſæpius anno;
Nec tibi, ſed nobis hoc, Polycarme, nocet.
Nam qnoties ſurgis, ſoteria poſcis amicos.
Sit pudor: ægrota jam, Polycarme, ſemel.

LVII. *Ad Sparſum.*

CUR ſæpe ſicci parva rura Nomenti,
Laremque villæ ſordidum petam, quæris?
Nec cogitandi, Sparſe, nec quieſcendi
In urbe locus eſt pauperi. negant vitam
Ludimagiſtri mane, nocte piſtores,
Ærariorum marculi die toto.
Hinc otioſus ſordidam quatit menſam
Neroniana nummularius maſſa:
Illinc paludis malleator Hiſpanæ
Tritum nitenti fuſte verberat ſaxum.
Nec turba ceſſat entheata Bellonæ,
Nec faſciato naufragus loquax trunco,
A matre doctus nec rogare Judæus,
Nec ſulfuratæ lippus inſtitor mercis.
Numerare pigri damna qui poteſt ſomni,
Dicet quot æra verberent manus urbis,
Cum ſecta Colcho Luna vapulat rhombo.
Tu, Sparſe, neſcis iſta, nec potes ſcire,
Petilianis delicatus in regnis,

Cui plana ſummos deſpicit domus montes,
Et rus in urbe eſt, vinitorque Romanus.
Nec in Falerno colle major autumnus,
Intraquę limen clauſus eſſedo curſus,
Et in profundo ſomnus, & quies nullis
Offenſa linguis; nec dies, niſi admiſſus.
Nos tranſeuntis riſus excitat turbæ,
Et ad cubile eſt Roma: tædio feſſis
Dormire quoties libuit, imus ad villam.

LVIII. *Ad Alaudam.*

ANCILLARIOLUM tua te vocat uxor, & ipſa
Lecticariola eſt: eſtis, Alauda, pares.

LIX. *De importunis baſiatoribus.*

TANTUM dat tibi Roma baſiorum
Poſt annos modo quindecim reverſo,
Quantum Lesbia non dedit Catullo.
Te vicinia tota, te piloſus
Hircoſo premit oſculo colonus.
Hinc inſtat tibi textor, inde fullo,
Hinc ſutor modo pelle baſiata,
Hinc menti dominus pediculoſi,
Hinc deſioculuſque, & inde lippus,
Fellatorque, recenſque cunnilingus.
Jam tanti tibi non fuit redire.

LX. *Ad ſuum natalem.*

MARTIS alumne dies, roſeam quo lampada primum,
Magnaque ſiderei vidimus ora Dei:
Si te rure coli, virideſque pigebit ad aras,
Qui fueras Latia cultus in urbe mihi:
Da veniam, ſervire tuis quod nolo Kalendis,
Et qua ſum genitus, vivere luce volo.
Natali pallere ſuo, ne calda Sabello
Deſit, & ut liquidum potet Alauda merum,
Turbida ſollicito tranſmittere Cæcuba ſacco;
Atque inter menſas ire, redire ſuas;
Excipere hos, illos, & tota ſurgere cœna,
Marmora calcantem frigidiora gelu:
Quæ ratio eſt, hæc ſponte tua perferre, patique,
Quæ te ſi jubeat rex dominuſque, neges?

LXI. *De Ligurra.*

VERSUS, & breve vividumque carmen
In te ne faciam, times, Ligurra;
Et dignus cupis hoc metu videri:
Sed fruſtra metuis, cupiſque fruſtra.
In tauros Libyci fremunt leones;
Non ſunt papilionibus moleſti.
Quæras, cenſeo, ſi legi laboras,
Nigri fornicis ebrium poetam;
Qui carbone rudi, putrique creta

Scribit carmina, quæ legunt cacantes.
Frons hæc ſtigmate non meo notanda eſt.

LXII. *Ad Saturnum pro Priſco Terentio.*

ANTIQUI rex magne poli, mundique prioris,
Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat,
Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna,
Sciſſa nec ad Manes, ſed ſita dives humus:
Lætus ad hæc faciliſque veni ſollemnia Priſci
Gaudia; cum ſacris te decet eſſe tuis.
Tu reducem patriæ ſexta, pater optime, bruma
Pacifici Latia reddis ab urbe Numæ.
Cernis ut Auſonio ſimilis tibi pompa macello
Pendeat, & quantus luxurietur honos?
Quam non parca manus, largæque nomiſmata menſæ,
Quæ, Saturne, tibi pernumerentur opes?
Utque ſit his pretium meritis, & gratia major,
Et pater, & frugi ſic tua ſacra colit.
At tu ſancte tuo ſic ſemper amere Decembri:
Hos illi jubeas ſæpe redire dies.

LXIII. *Ad Cordubam.*

UNCTO Corduba lætior Venafro,
Hiſtra nec minus abſoluta teſta,
Albi quæ ſuperas oves Galeſi,
Nullo murice, nec cruore mendax,

Sed tinctis gregibus colore vivo :
Dic veſtro, rogo, ſit pudor poetæ,
Ne gratis recitet meos libellos :
Ferrem, ſi faceret bonus poeta,
Cui poſſem dare mutuos honores :
Corrumpit ſine talione cælebs.
Cæcus perdere non poteſt, quod aufert.
Nil eſt deterius latrone nudo :
Nil ſecurius eſt malo poeta.

LXIV. *De Cinna.*

VINCENTEM roſeos facieque comaque miniſtros
Cinna cocum fecit. Cinna guloſus homo eſt.

LXV. *De Phyllide.*

FORMOSA Phyllis nocte cum mihi tota
Se præſtitiſſet omnibus modis largam,
Et cogitarem mane quod darem munus,
Utrumne Coſmi, Nicerotis an libram,
An Bæticarum pondus acre lanarum,
An de moneta Cæſaris decem flavos :
Amplexa collum, baſioque tam longo
Blandita, quam ſunt nuptiæ columbarum,
Rogare cœpit Phyllis amphoram vini.

LXVI. *Ad Amœnum.*

Bis quinquagenis domus eſt tibi millibus emta,
Vendere quam ſumma vel breviore cupis.
Arte ſed emtorem vaſra corrumpis, Amœne,
Et caſa divitiis ambitioſa latet.
Gemmantes prima fulgent teſtudine lecti,
Et Mauruſiaci pondera rara citri.
Argentum atque aurum non ſimplex Delphica portat:
Stant pueri, dominos quos precer eſſe meos.
Deinde ducenta ſonas, & ais, non eſſe minoris.
Inſtructam vili vendis, Amœne, domum.

LXVII. *In natalem Maronis.*

Majæ Mercurium creaſtis Idus.
Auguſtis redit Idibus Diana.
Octobres Maro conſecravit Idus.
Idus ſæpe colas & has, & illas,
Qui magni celebras Maronis Idus.

LXVIII. *Ad clientes.*

Matutine cliens, urbis mihi cauſa relictæ,
Atria, ſi ſapias, ambitioſa colas.
Non ſum ego cauſidicus, nec amaris litibus aptus:
Sed piger, & ſenior, Pieridumque comes.

Otia me ſomnuſque juvant, quæ magna negavit
Roma mihi: redeo, ſi vigilatur & hic.

LXIX. *Ad Paullum.*

Sic tanquam tabulas, ſcyphoſque, Paulle,
Omnes archetypos habes amicos.

LXX. *De Apro.*

Lintea ferret Apro vatius cum vernula nuper,
Et ſupra togulam luſca ſederet anus;
Atque olei ſtillam daret enterocelicus unctor:
Udorum tetricus cenſor & aſper erat.
Frangendos calices, effundendumque Falernum
Clamabat, biberet qui modo lotus eques.
A ſene ſed poſtquam patruo venere trecenta;
Sobrius a thermis neſcit abire domum.
O quantum diatreta valent, & quinque comati!
Tunc, cum pauper erat, non ſitiebat Aper.

LXXI. *Ad Lygdum.*

Nil non, Lygde, mihi negas roganti:
At quondam mihi, Lygde, nil negabas.

Digitized by Google

LXXII. *Ad Pannicum.*

Jugera mercatus prope buſta latentis agelli,
Et male compactæ culmina fulta caſæ,
Deſeris urbanas, tua prædia, Pannice, lites,
Parvaque ſed tritæ præmia certa togæ.
Frumentum, milium, ptiſanamque, fabamque ſolebas
Vendere pragmaticus: nunc emis agricola.

LXXIII. *Ad Catullum.*

Heredem tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, niſi legero, Catulle.

LXXIV. *Ad Flaccum.*

Cum tibi Niliacus portet cryſtalla cataplus,
Accipe de circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces, an ſunt qui talia mittunt
Munera? ſed geminus vilibus uſus ineſt.
Nullum ſollicitant hæc, Flacce, toreumata furem,
Et nimium calidis non vitiantur aquis.
Quid, quod ſecuro potat conviva miniſtro,
Et caſum tremulæ non timuere manus?
Hoc quoque non nihil eſt, quod propinabis in iſtis,
Frangendus fuerit ſi tibi, Flacce, calix.

LXXV. *De pueris.*

FESTINAT Polytimus ad puellas:
Invitus puerum fatetur Hymnus:
Paſtas glande nates habet Secundus.
Mollis Dindymus eſt, ſed eſſe non vult:
Amphion potuit puella naſci.
Horum delicias, ſuperbiamque,
Et faſtus querulos, amice, malo,
Quam dotis mihi quinquies ducena.

LXXVI. *De agricola.*

AMPHORA vigeſſis, modius datur ære quaterno.
Ebrius & crudus nil habet agricola.

LXXVII. *De Æthonte.*

MULTIS dum precibus Jovem ſalutat,
Stans ſummos reſupinus uſque in ungueis,
Æthon in Capitolio, pepedit.
Riſerunt comites: ſed ipſe Divûm
Offenſus genitor, trinoctiali
Affecit domicœnio clientem.
Poſt hoc flagitium miſellus Æthon,
Cum vult in Capitolium venire,
Sellas ante petit Patroclianas,
Et pedit decieſque, vicieſque.

Digitized by Google

Sed quamvis ſibi caverit crepando,
Compreſſis natibus Jovem ſalutat.

LXXVIII. *De eodem.*

Ante Jovis ſtatuam crepuit ſatur hiſtrio: pœnam
Jupiter indixit, vivere de proprio.

LXXIX. *Ad Bithynicum.*

Nil in te ſcripſi, Bithynice: credere non vis,
Et jurare jubes: malo ſatisfacere.

LXXX. *Ad Atticillam.*

Donavi tibi multa, quæ rogaſti:
Donavi tibi plura, quam rogaſti:
Non ceſſas tamen uſque me rogare.
Quiſquis nil negat, Atticilla: fellat.

LXXXI. *De Calliſtrato.*

Ne laudet dignos, laudat Calliſtratus omnes.
Cui malus eſt nemo, quis bonus eſſe poteſt?

LXXXII. *De Umbro.*

Brumæ diebus, feriiſque Saturni,
Mittebat Umber aliculam mihi pauper;
Nunc miſit alicam: factus eſt enim dives.

LXXXIII. *De Menogene.*

Effugere in thermis, & circa balnea non eſt
  Menogenen, omni tu licet arte velis.
Captabit tepidum dextra lævaque trigonem,
  Imputet exceptas ut tibi ſæpe pilas.
Colliget, & referet laxum de pulvere follem;
  Et ſi jam lotus, jam ſoleatus erit.
Lintea ſi ſumes, nive candidiora loquetur,
  Sint licet infantis ſordidiora ſinu.
Exiguos ſecto comentem dente capillos,
  Dicet Achilleas diſpoſuiſſe comas.
Fumoſæ feret ipſe tropin de fæce lagenæ,
  Frontis & humorem colliget uſque tuæ.
Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
  Perpeſſus dicas tædia mille, Veni.

LXXXIV. *De Fabiano.*

Derisor Fabianus herniarum,
Omnes quem modo colei timebant
Dicentem tumidas in hydrocelas,
Quantum nec duo dicerent Catulli;
In thermis ſubito Neronianis
Vidit ſe miſer, & tacere cœpit.

LXXXV. *Ad Polytimum.*

Nolueram, Polytime, tuos violare capillos:
Sed juvat hoc precibus me tribuiſſe tuis.
Talis eras modo tonſe Pelops, poſitiſque nitebas
Crinibus, ut totum ſponſa videret ebur.

LXXXVI. *In Fabullum.*

Pædiconibus os olere dicis.
Hoc ſi, ſicut ais, Fabnlle, verum eſt,
Quid tu credis olere cunnilingis?

LXXXVII. *In non arrigentem.*

Triginta tibi ſunt pueri, totidemque puellæ:
Una eſt, nec ſurgit mentula. quid facies?

LXXXVIII. *De Cotta.*

Bis Cotta ſoleas perdidiſſe ſe queſtus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui ſolus inopi præſtat, & facit turbam:
Excogitavit homo ſagax, & aſtutus,
Ne facere poſſet tale ſæpius damnum;
Excalceatus ire cœpit ad cœnam.

LXXXIX. *De Tongiliano.*

Tongilianus habet naſum: ſcio, non nego: ſed jam
Nil, præter naſum, Tongilianus habet.

XC. *Ad Charinum.*

Quod lana caput alligas, Charine,
Non aures tibi, ſed dolent capilli.

XCI. *De Marone.*

PRO ſene, ſed clare, votum Maro fecit amico;
Cui gravis & fervens hemitritæus erat:
Si Stygias æger non iret miſſus ad undas,
Ut caderet magno victima grata Jovi.
Cœperunt certam medici ſpondere ſalutem:
Ne votum ſolvat, nunc Maro vota facit.

XCII. *In Magullam.*

COMMUNIS tibi cum viro, Magulla,
Cum ſit lectulus, & ſit exoletus:
Quare, dic mihi, non ſit & miniſter?
Suſpiras: ratio eſt, times lagenam.

XCIII. *Ad Priſcum.*

SÆPE rogare ſoles qualis ſim, Priſce, futurus;
Si fiam locuples, ſimque repente potens.
Quemquam poſſe putas mores narrare futuros?
Dic mihi, ſi fias tu leo, qualis eris?

XCIV. *De Fabulla.*

Qua mœchum ratione baſiaret
Coram conjuge repperit Fabulla.
Parvum baſiat uſque morionem:
Hunc multis rapit oſculis madentem
Mœchus protinus, & ſuis repletum
Ridenti dominæ ſtatim remittit.
Quanto morio major eſt maritus!

XCV. *In Tuccam.*

Scribebamus epos: cœpiſti ſcribere: ceſſi;
  Æmula ne ſtarent carmina noſtra tuis.
Tranſtulit ad tragicos ſe noſtra Thalia cothurnos:
  Aptaſti longum tu quoque ſyrma tibi.
Fila lyræ movi Calabris exculta Camœnis:
  Plectra rapis nobis ambitione nova.
Audemus ſatyras: Lucilius eſſe laboras.
  Ludo leves elegos: tu quoque ludis idem.
Quid minus eſſe poteſt? epigrammata fingere cœpi:
  Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.
Elige, quid nolis; quis enim pudor, omnia velle?
  Et ſi quid non vis, Tucca, relinque mihi.

Digitized by Google

XCVI. *Ad Rufum.*

MUSÆI pathiciſſimos libellos,
Qui certant Sybariticis libellis,
Et tinctas ſale pruriente chartas
Inſtanti lege Rufe: ſed puella
Sit tecum tua, ne Thalaſſionem
Indicas manibus libidinoſis
Et fias ſine femina maritus.

XCVII. *In Zelotypam.*

CUM tibi nota tui ſit vita fideſque mariti,
Nec premat ulla tuos, ſollicitetve toros:
Quid quaſi pellicibus torqueris inepta miniſtris,
In quibus & brevis eſt, & fugitiva Venus?
Plus tibi quam domino pueros præſtare probabo:
Hi faciunt, ut ſis femina ſola viro.
Hi dant, quod non vis uxor dare. Do tamen, inquis,
Ne vagus a thalamis conjugis erret amor.
Non eadem res eſt: Chiam volo, nolo mariſcam.
Ne dubites quæ ſit Chia, mariſca tua eſt.
Scire ſuos fines matrona, & femina debet:
Cede ſuam pueris; utere parte tua.

XCVIII. *In Baſſum.*

Uxor cum tibi ſit puella, qualem
Votis vix petat improbis maritus,
Dives, nobilis, erudita, caſta:
Rumpis, Baſſe, latus, ſed in comatis,
Uxoris tibi dote quos paraſti.
Et ſic ad dominam reverſa languet
Multis mentula millibus redemta:
Sed nec vocibus excitata blandis,
Molli pollice nec rogata ſurgit.
Sit tandem pudor, aut eamus in jus.
Non eſt hæc, tua, Baſſe: vendidiſti.

XCIX. *Ad Bætim.*

Bætis olivifera crinem redimite corona,
Aurea qui nitidis vellera tingis aquis:
Quem Bromius, quem Pallas amat; cui rector aquarum
Albula navigerum per freta pandit iter:
Omnibus lætis veſtras Inſtantius oras
Intret; & hic populis, ut prior, annus eat.
Non ignorat, onus quod ſit, ſuccedere Macro.
Qui ſua metitur pondera, ferre poteſt.

C. *In effrontem.*

Os atavi, patris naſum, duo lumina patris;
Et matris geſtus dicis habere tuæ.
Cum referas priſcos, nullamque in corpore partem
Mentiris; frontem, dic mihi, cujus habes?

CI. *Ad Mattum.*

Qui negat eſſe domi ſe, tunc cum limina pulſas,
Quid dicat, neſcis? Dormio, Matte, tibi.

CII. *Ad Milonem.*

Tura, piper, veſtes, argentum, pallia, gemmas;
Vendere, Milo, ſoles, cum quibus emtor abit.
Conjugis utilior merx eſt: quæ vendita ſæpe,
Vendentem nunquam deſerit, aut minuit.

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATUM

LIBER XIII

Cui Xenia inditum nomen.

I. *Ad lectorem.*

Ne toga cordylis, ne pænula deſit olivis;
  Aut inopem metuat ſordida blatta famem;
Perdite Niliacas, Muſæ, mea damna papyros:
  Poſtulat, ecce, novos ebria bruma ſales.
Non mea magnanimo depugnat teſſera talo,
  Senio nec noſtrum cum cane quaſſat ebur.
Hæc mihi charta nuces, hæc eſt mihi charta fritillus:
  Alea nec damnum, nec facit iſta lucrum.

II. *In detractorem.*

NASUTUS ſis uſque licet, ſis denique naſus;
  Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,
Et poſſis ipſum tu deridere Latinum,
  Non potes in nugas dicere plura meas,
Ipſe ego quam dixi. quid dentem dente juvabit
  Rodere? carne opus eſt, ſi ſatur eſſe velis.
Ne perdas operam: qui ſe mirantur, in illos
  Virus habe: nos hæc novimus eſſe nihil.
Nec tamen hoc nimium nihil eſt, ſi candidus aure,
  Nec matutina ſi mihi fronte venis.

III. *Ad lectorem.*

OMNIS in hoc gracili XENIORUM turba libello
  Conſtabit nummis quatuor emta tibi.
Quatuor eſt nimium: poterit conſtare duobus,
  Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.
Hæc licet hoſpitibus pro munere diſticha mittas,
  Si tibi tam rarus, quam mihi, nummus erit.
Addita per titulos ſua nomina rebus habebis:
  Prætereas, ſi quid non facit ad ſtomachum.

IV. *Tus.*

SERUS ut æthereæ Germanicus imperet aulæ;
Utque diu terris, da pia tura Jovi.

V. *Piper.*

CEREA quæ patulo lucet ficedula lumbo;
Cum tibi forte datur, ſi ſapis, adde piper.

VI. *Alica.*

Nos alicam, mulſum poterit tibi mittere dives.
Si tibi noluerit mittere dives, eme.

VII. *Conchis faba.*

SI ſpumet rubra conchis tibi pallida teſta,
Lautorum cœnis ſæpe negare potes.

VIII. *Far.*

IMBUE plebeias Cluſinis pultibus ollas;
Ut ſatur in vacuis dulcia muſta bibas.

IX. *Lens.*

ACCIPE Niliacam, Peluſia munera, lentem:
Vilior eſt alica, carior illa faba.

X. *Simila ex tritico.*

NEC poteris ſimilæ dotes numerare, nec uſus;
Piſtori toties cum ſit & apta coco.

XI. *Hordeum.*

MULIO, quod non des tacituris, accipe, mulis.
Hæc ego cauponi, non tibi, dona dedi.

XII. *Frumentum triticeum.*

TERCENTUM Libyci modios de meſſe coloni
Sume, ſuburbanus ne moriatur ager.

XIII. *Beta.*

UT ſapiant fatuæ fabrorum prandia betæ;
O quam ſæpe petet vina piperque cocus!

XIV. *Lactuca.*

CLAUDERE quæ cœnas lactuca ſolebat avorum;
Dic mihi, cur noſtras inchoat illa dapes?

XV. *Ligna acapna.*

SI vicina tibi Nomento rura coluntur,
Ad villam moneo, ruſtice, ligna feras.

XVI. *Rapa.*

Hæc tibi brumali gaudentia frigore rapa
Quæ damus, in cœlo Romulus eſſe ſolet.

XVII. *Coliculi.*

Ne tibi pallentes moveant faſtidia caules,
Nitrata viridis braſſica fiat aqua.

XVIII. *Porri ſectivi.*

Fila Tarentini graviter redolentia porri
Ediſti quoties, oſcula clauſa dato.

XIX. *Porri capitati.*

Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros:
In niveo virides ſtipite cerne comas.

XX. *Napi.*

Nos Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nurſinas poteris parcius eſſe pilas.

XXI. *Aſparagi.*

Mollis in æquorea quæ crevit ſpina Ravenna;
Non erit incultis gratior aſparagis.

XXII. *Uva duracina.*

Non habilis cyathis, & inutilis uva Lyæo:
Sed non potanti me, tibi nectar ero.

XXIII. *Chia ficus.*

Chia ſeni ſimilis Baccho, quem Setia miſit:
Ipſa merum ſecum portat, & ipſa ſalem.

XXIV. *Cydonia.*

Si tibi Cecropio ſaturata Cydonia melle
Ponentur: dicas hæc melimela, licet.

XXV. *Nuces pineæ.*

Poma ſumus Cybeles: procul hinc diſcede, viator,
Ne cadat in miſerum noſtra ruina caput.

XXVI. *Sorba.*

Sorba ſumus, molles nimium durantia ventres:
Aptius hæc puero, quam tibi, poma dabis.

XXVII. *Spathalion caryotarum.*

Aurea porrigitur Jani caryota Kalendis:
Sed tamen hoc munus pauperis eſſe ſolet.

XXVIII. *Coctana.*

HÆC tibi quæ torta venerunt condita meta,
Si majora forent coctana, ficus erant.

XXIX. *Pruna Damaſcena.*

PRUNA peregrinæ carie rugoſa ſenectæ
Sume: ſolent duri ſolvere ventris onus.

XXX. *Caſeus Lunenſis.*

CASEUS Etruſcæ ſignatus imagine Lunæ,
Præſtabit pueris prandia mille tuis.

XXXI. *Caſeus Veſtinus.*

SI ſine carne voles jentacula ſumere frugi,
Hæc tibi Veſtino de grege maſſa venit.

XXXII. *Caſeus Velabrenſis.*

NON quemcunque focum, nec fumum caſeus omnem;
Sed Velabrenſem qui bibit, ille ſapit.

XXXIII. *Caſei Trebulani.*

TREBULA nos genuit; commendat gratia duplex;
Sive levi flamma, ſive domamur aqua.

XXXIV. *Bulbi.*

Cum ſit anus conjux, & ſint tibi mortua membra:
Nil aliud bulbis quam ſatur eſſe potes.

XXXV. *Lucanica.*

Filia Picenæ venio Lucanica porcæ:
Pultibus hinc niveis grata corona datur.

XXXVI. *Olivæ.*

Hæc, quæ Picenis venit ſubducta trapetis;
Inchoat, atque eadem finit oliva dapes.

XXXVII. *Mala citrea.*

Aut Corcyræi ſunt hæc de frondibus horti;
Aut hæc Maſſyli poma draconis erant.

XXXVIII. *Coloſtrum.*

Surripuit paſtor quæ nondum ſtantibus hœdis;
De primo matrum lacte coloſtra damus.

XXXIX. *Hœdi.*

Lascivum pecus, & viridi non utile Baccho;
Det pœnas; nocuit jam tener ille Deo.

XL. *Ova.*

Candida ſi croceos circumfluit unda vitellos;
Heſperius ſcombri temperet ova liquor.

XLI. *Porcellus lactens.*

Lacte mero paſtum pigræ mihi matris alumnum
Ponat, & Ætolo de ſue dives edat.

XLII. *Apyrina & tuberes.*

Non tibi de Libycis tuberes, & apyrina ramis,
De Nomentanis ſed damus arboribus.

XLIII. *Idem.*

Lecta ſuburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et vernæ tuberes. quid tibi cum Libycis?

XLIV. *Sumen.*

Esse putes nondum ſumen: ſic ubere largo
Effluit, & vivo lacte papilla tumet.

XLV. *Pulli gallinacei.*

Si Libycæ nobis volucres, & Phaſides eſſent;
Acciperes. at nunc accipe cortis aves.

XLVI. *Perſica, Nuciperſica.*

Vilia maternis fueramus præcoqua ramis:
Nunc in adoptivis Perſica cara ſumus.

XLVII. *Panes Picentini.*

Picentina Ceres niveo ſic nectare creſcit,
Ut levis accepta ſpongia turget aqua.

XLVIII. *Boleti.*

Argentum atque aurum, facile eſt, lænamque togamque
Mittere: boletos mittere difficile eſt.

XLIX. *Ficedula.*

Cum me ficus alat, cum paſcar dulcibus uvis;
Cur potius nomen non dedit uva mihi?

L. *Tubera.*

Rumpimus altricem tenero quæ vertice terram
Tubera, boletis poma ſecunda ſumus.

LI. *Turdorum corona.*

Texta roſis fortaſſe tibi, vel divite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.

Google

LII. *Anas.*

Tota quidem ponatur anas: ſed pectore tantum,
Et cervice ſapit: cetera redde coco.

LIII. *Turtur.*

Dum pinguis mihi turtur erit, lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe. perdere nolo famem.

LIV. *Perna.*

Cæretana mihi fiet, vel miſſa licebit
De Menapis: lauti de petaſone vorent.

LV. *Petaſo.*

Musteus eſt: propera, caros nec differ amicos:
Nam mihi cum vetulo ſit petaſone nihil.

LVI. *Vulva.*

Te fortaſſe magis capiet de virgine porca:
Me materna gravi de ſue vulva capit.

LVII. *Colocaſia.*

Niliacum ridebis olus, lanaſque ſequaces,
Improba cum morſu fila manuque trahes.

LVIII. *Jecur anſeris.*

Adspice, quam tumeat magno jecur anſere maius!
Miratus dices, Hoc, rogo, crevit ubi?

LIX. *Glires.*

Tota mihi dormitur hiems, & pinguior illo
Tempore ſum, quo me nil niſi ſomnus alit.

LX. *Cuniculus.*

Gaudet in effoſſis habitare cuniculus antris:
Monſtravit tacitas hoſtibus ille vias.

LXI. *Attagenæ.*

Inter ſapores fertur alitum primus
Ionicarum guſtus attagenarum.

LXII. *Gallina altilis.*

Paſcitur & dulci facilis gallina farina,
Paſcitur & tenebris. ingenioſa gula eſt.

LXIII. *Capo.*

Ne nimis exhauſto macreſceret inguine gallus,
Amiſit teſtes: nunc mihi Gallus erit.

Digitized by Google

LXIV. *Idem.*

Succumbit ſterili fruſtra gallina marito:
Hanc matris Cybeles eſſe decebat avem.

LXV. *Perdix.*

Ponitur Auſoniis avis hæc rariſſima menſis:
Hanc in lautorum mandere ſæpe ſoles.

LXVI. *Columbini.*

Ne violes teneras perjuro dente columbas,
Tradita ſi Cnidiæ ſunt tibi ſacra Deæ.

LXVII. *Palumbus torquatus.*

Inguina torquati tardant hebetantque palumbi:
Non edat hanc volucrem, qui cupit eſſe ſalax.

LXVIII. *Galbula.*

Galbula decipitur calamis, & retibus ales,
Turget adhuc viridi cum rudis uva mero.

LXIX. *Cattæ.*

Pannonicas nobis nunquam dedit Umbria cattas:
Mavult hæc domino mittere dona Pudens.

Digitized by Google

LXX. *Pavo.*

MIRARIS quoties gemmantes explicat alas,
Et potes hunc ſævo tradere, dure, coco?

LXXI. *Phœnicopterus.*

DAT mihi penna rubens nomen: ſed lingua guloſis
Noſtra ſapit. quid ſi garrula lingua foret?

LXXII. *Phaſianus.*

ARGIVA primum ſum tranſportata carina;
Ante mihi notum nil, niſi Phaſis, erat.

LXXIII. *Numidicæ.*

ANSERE Romano quamvis ſatur Hannibal eſſet:
Ipſe ſuas nunquam barbarus edit aves.

LXXIV. *Anſer.*

HÆC ſervavit avis Tarpeji templa Tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa Deus.

LXXV. *Grues.*

TURBABIS verſus, nec litera tota volabit,
Unam perdideris ſi Palamedis avem.

LXXVI. *Ruſticula.*

Rustica ſim, an perdix, quid refert, ſi ſapor idem eſt?
Carior eſt perdix: ſic ſapit illa magis.

LXXVII. *Cygnus.*

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator cygnus funeris ipſe ſui.

LXXVIII. *Porphyriones.*

Nomen habet magni volucris tam parva gigantis?
Et nomen Praſini Porphyrionis habet.

LXXIX. *Mullus.*

Spirat in advecto, ſed jam piger, æquore mullus:
Langueſcit? vivum da mare, fortis erit.

LXXX. *Muræna.*

Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo,
Non valet exuſtam mergere Sole cutem.

LXXXI. *Rhombus.*

Quamvis lata gerat patella rhombum:
Rhombus latior eſt tamen patella.

P 4

LXXXII. *Oſtrea.*

Ebria Bajano veni modo concha Lucrino:
Nobile nunc ſitio luxurioſa garum.

LXXXIII. *Squillæ.*

Cæruleus nos Liris amat, quem ſilva Maricæ
Protegit: hinc ſquillæ maxima turba ſumus.

LXXXIV. *Scarus.*

Hic Scarus, æquoreis qui venit obeſus ab undis;
Viſceribus bonus eſt: cetera vile ſapit.

LXXXV. *Coracinus.*

Princeps Niliaci raperis, Coracine, macelli:
Pellææ prior eſt gloria nulla gulæ.

LXXXVI. *Echinus.*

Iste licet digitos teſtudine pungat acuta,
Cortice depoſito mollis echinus erit.

LXXXVII. *Murices.*

Sanguine de noſtro tinctas, ingrate, lacernas
Induis, & non eſt hoc ſatis, eſca ſumus.

LXXXVIII. *Gobius.*

In Venetis ſint lauta licet convivia terris,
Principium cœnæ gobius eſſe ſolet.

LXXXIX. *Lupus.*

Laneus Euganei lupus excipit ora Timavi,
Æquoreo dulces cum ſale paſtus aquas.

XC. *Aurata.*

Non omnis laudem pretiumque aurata meretur,
Sed cui ſolus erit concha Lucrina cibus.

XCI. *Acipenſis.*

Ad Pallatinas acipenſem mittite menſas:
Ambroſias ornent munera rara dapes.

XCII. *Lepus.*

Inter aves turdus, ſi quis me judice certet,
Inter quadrupedes mattea prima lepus.

XCIII. *Aper.*

Qui Diomedæis metuendus ſetiger agris
Ætola cæcidit cuſpide, talis erat.

XCIV. *Damæ.*

DENTE timentur apri; defendunt cornua cervos:
Imbelles damæ quid, niſi præda, ſumus?

XCV. *Oryx.*

MATUTINARUM non ultima præda ferarum
Sævus oryx, conſtat quot mihi morte canum?

XCVI. *Cervus.*

HIC erat ille tuo domitus, Cypariſſe, capiſtro:
An magis iſte tuus, Silvia, cervus erat?

XCVII. *Laliſio.*

CUM tener eſt onager, ſolaque laliſio matre
Paſcitur: hoc infans, ſed breve nomen habet.

XCVIII. *Dorcas.*

DELICIUM parvo donabis dorcada nato:
Jactatis ſolet hanc mittere turba togis.

XCIX. *Caprea.*

PENDENTEM ſumma capream de rupe videbis:
Caſuram ſperes, deſpicit illa canes.

C. *Onager.*

PULCHER adeſt onager: mitti venatio debet
Dentis Erythræi: jam removete ſinus.

CI. *Oleum Venafranum.*

HOC tibi Campani ſudavit bacca Venafri
Unguentum, quoties ſumis, & iſtud olet.

CII. *Garum ſociorum.*

EXSPIRANTIS adhuc ſcombri de ſanguine primo,
Accipe faſtoſum munera cara garum.

CIII. *Muria.*

ANTIPOLITANI, fateor, ſum filia thynni:
Eſſem ſi ſcombri, non tibi miſſa forem.

CIV. *Mel Atticum.*

HOC tibi Theſei populatrix miſit Hymetti
Pallados a ſilvis nobile nectar apis.

CV. *Favi Siculi.*

CUM dederis Siculos mediis de collibus Hyblæ,
Cecropios dicas tu licet eſſe favos.

CVI. *Paſſum.*

GNOSSIA Minoæ genuit vindemia Cretæ
Hoc tibi, quod mulſum pauperis eſſe ſolet.

CVII. *Picatum vinum.*

HÆC de vitifera veniſſe picata Vienna
Ne dubites: miſit Romulus ipſe mihi.

CVIII. *Mulſum.*

ATTICA nectareum turbatis mella Falernum:
Miſceri decet hoc a Ganymede merum.

CIX. *Albanum.*

HOC de Cæſareis mitis vindemia cellis
Miſit, Iuleo quæ ſibi monte placet.

CX. *Surrentinum.*

SURRENTINA bibis? nec myrrhina picta, nec aurum
Sume: dabunt calices hæc tibi vina ſuos.

CXI. *Falernum.*

DE Sinueſſanis venerunt Maſſica prælis:
Condita quo quæris conſule? nullus erat.

CXII. *Setinum.*

PENDULA Pomptinos quæ ſpectat Setia campos,
Exigua vetulos miſit ab urbe cados.

CXIII. *Fundanum.*

HÆC Fundana tulit felix autumnus Opimi:
Expreſſit muſtum conſul, & ipſe bibit.

CXIV. *Trifolinum.*

NON ſum de primo, fateor, Trifolina Lyæo,
Inter vina tamen ſeptima vitis ero.

CXV. *Cæcubum.*

CÆCUBA Fundanis generoſa coquuntur Amyclis:
Vitis & in media nata palude viret.

CXVI. *Signinum.*

POTABIS liquidum Signina morantia ventrem:
Ne nimium ſiſtant, ſit tibi parca ſitis.

CXVII. *Mamertinum.*

AMPHORA Neſtorea tibi Mamertina ſenecta
Si detur, quodvis nomen habere poteſt.

Digitized by Google

CXVIII. *Tarraconenſe.*

TARRACO, Campano tantum ceſſura Lyæo,
Hæc genuit Tuſcis æmula vina cadis.

CXIX. *Nomentanum.*

NOMENTANA meum tibi dat vindemia Bacchum:
Si te Quinctus amat, commodiora bibes.

CXX. *Spoletinum.*

DE Spoletinis quæ ſunt carioſa lagenis
Malueris, quam ſi muſta Falerna bibas.

CXXI. *Pelignum.*

MARSICA Peligni mittunt turbata coloni:
Non tu, libertus ſed bibat illa tuus.

CXXII. *Acetum.*

AMPHORA Niliaci non ſit tibi vilis aceti:
Eſſet cum vinum, vilior illa fuit.

CXXIII. *Maſſilianum.*

CUM tua centenos expugnet ſportula cives,
Fumea Maſſiliæ ponere vina potes.

CXXIV. *Cæretanum.*

Cæretana Nepos ponat, Setina putabis.
Non ponit turbæ, cum tribus illa bibit.

CXXV. *Tarentinum.*

Nobilis & lanis, & felix vitibus Aulon,
Det pretioſa tibi vellera, vina mihi.

CXXVI. *Unguentum.*

Unguentum heredi nunquam, nec vina relinquas.
Ille habeat nummos: hæc tibi tota dato.

CXXVII. *Corona roſea.*

Dat feſtinatas, Cæſar, tibi bruma coronas:
Quondam veris erat, nunc tua facta roſa eſt.

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATUM

LIBER XIV

Cui Apophoreta inditum nomen.

I. *Ad lectorem.*

Synthesibus dum gaudet eques, dominuſque ſenatus;
  Dumque decent noſtrum pilea ſumta Jovem:
Nec timet ædilem moto ſpectare fritillo,
  Cum videat gelidos jam prope verna lacus:
Divitis alternas, & pauperis accipe ſortes:
  Præmia convivæ det ſua quiſque ſuo.
Sunt apinæ, tricæque, & ſi quid vilius iſtis.
  Quis neſcit? vel quis tam manifeſta negat?
Sed quid agam potius madidis, Saturne, diebus,
  Quos tibi pro cœlo filius ipſe dedit?
Vis ſcribam Thebas, Trojamque, malaſque Mycenas?
  Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.

Digitized by Google

Quo vis cunque loco, potes hunc finire libellum:
Verſibus explicitum eſt omne duobus opus.

II. *Apophoreta.*

LEMMATA ſi quæris cur ſint adſcripta, docebo:
Ut, ſi malueris, lemmata ſola legas.

III. *Pugillares citrei.*

SECTA niſi in tenues eſſemus ligna tabellas;
Eſſemus Libyci nobile dentis onus.

IV. *Quincuplices.*

CÆDE juvencorum domini calet area felix,
Quincuplici cera cum datur auctus honor.

V. *Pugillares eborei.*

LANGUIDA ne triſtes obſcurent lumina ceræ;
Nigra tibi niveum litera pingat ebur.

VI. *Triplices.*

TUNC triplices noſtros non vilia dona putabis;
Cum ſe venturam ſcribet amica tibi.

VII. *Pugillares membranei.*

Esse puta ceras, licet hæc membrana vocetur:
Delebis, quoties ſcripta novare voles.

VIII. *Vitelliani.*

Nondum legerit hos licet puella,
Novit quid cupiant Vitelliani.

IX. *Iidem.*

Quod minimos cernis, mitti nos credis amicæ:
Falleris, & nummos iſta tabella rogat.

X. *Chartæ majores.*

Non eſt, munera quod putes puſilla,
Cum donat vacuas poeta chartas.

XI. *Chartæ epiſtolares.*

Seu leviter noto, ſeu caro miſſa ſodali,
Omnes iſta ſolet charta vocare ſuos.

XII. *Loculi eborei.*

Hos niſi de flava loculos implere moneta
Non decet. argentum vilia ligna ferant.

XIII. *Loculi lignei.*

Si quid adhuc ſupereſt in noſtri fæce locelli,
Munus erit: nihil eſt, ipſe locellus erit.

XIV. *Tali eborei.*

Cum ſteterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dediſſe tibi.

XV. *Teſſera.*

Non ſim talorum numero par teſſera, dum ſit
Major, quam talis, alea ſæpe mihi.

XVI. *Turricula.*

Quæ ſcit compoſitos manus improba mittere talos,
Si per me miſit, nil niſi vota facit.

XVII. *Tabula luſoria.*

Hic mihi bis ſeno numeratur teſſera puncto:
Calculus hic gemino diſcolor hoſte perit.

XVIII. *Nuces.*

Alea parva nuces, & non damnoſa videntur:
Sæpe tamen pueris abſtulit illa nates.

XIX. *Theca calamaria.*

Sortitus thecam, calamis armare memento:
Cetera nos dedimus, tu leviora para.

XX. *Calculi.*

Insidiosorum ſi ludis bella latronum,
Gemmeus iſte tibi miles, & hoſtis erit.

XXI. *Graphiarium.*

Hæc tibi erunt armata ſuo graphiaria ferro:
Si puero dones, non leve munus erit.

XXII. *Dentiſcalpium.*

Lentiscum melius: ſed ſi tibi frondea cuſpis
Defuerit, dentes penna levare poteſt.

XXIII. *Auriſcalpium.*

Si tibi moroſa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

XXIV. *Acus aurea.*

Tenuia ne madidi violent bombycina crines:
Figat acus tortas, ſuſtineatque comas.

Digitized by Google

XXV. *Pecten ad calvam.*

Quid faciet nullos hic inventura capillos,
Multifido buxus quæ tibi dente datur?

XXVI. *Sapo.*

Caustica Teutonicos accendit ſpuma capillos:
Captivis poteris cultior eſſe comis.

XXVII. *Mattiacæ pilæ.*

Si mutare paras longævos cana capillos:
Accipe Mattiacas (quo tibi calva?) pilas.

XXVIII. *Umbella.*

Accipe quæ nimios vincant umbracula ſoles;
Sit licet & ventus, te tua vela tegent.

XXIX. *Cauſia.*

In Pompejano tectus ſpectabo theatro:
Nam ventus populo vela negare ſolet.

XXX. *Venabula.*

Excipient apros, exſpectabuntque leones:
Intrabunt urſos, ſit modo firma manus.

XXXI. *Culter venatorius.*

Si dejecta gemes longo venabula roſtro:
Hic brevis in grandem cominus ibit aprum.

XXXII. *Parazonium.*

Militiæ decus hoc, & grati nomen honoris,
Arma tribunitium cingere digna latus.

XXXIII. *Pugio.*

Pugio, quem curvis ſignat brevis orbita venis;
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

XXXIV. *Falx ex enſe.*

Pax me certa ducis placidos curvavit in uſus.
Agricolæ nunc ſum, militis ante fui.

XXXV. *Securicula.*

Cum fieret triſtis ſolvendis auctio nummis;
Hæc quadringentis millibus emta fuit.

XXXVI. *Ferramenta tonſoria.*

Tondendis hæc arma tibi ſunt apta capillis:
Unguibus hæc longis utilis; illa genis.

XXXVII. *Scrinium.*

Constrictos niſi das mihi libellos:
Admittam tineas, truceſque blattas.

XXXVIII. *Faſces calamorum.*

Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus:
Texantur reliqua tecta palude tibi.

XXXIX. *Lucerna cubicularia.*

Dulcis conſcia lectuli lucerna,
Quidquid vis facias licet, tacebo.

XL. *Candela.*

Ancillam tibi ſors dedit lucernæ,
Tutas quæ vigil exigit tenebras.

XLI. *Lucerna polymyxos.*

Illustrem cum tota meis convivia flammis,
Totque geram myxas, una lucerna vocor.

XLII. *Cereus.*

Hic tibi nocturnos præſtabit cereus ignes:
Subducta eſt puero namque lucerna tuo.

XLIII. *Candelabrum Corinthium.*

Nomina candelæ nobis antiqua dederunt.
Non norat parcos uncta lucerna patres.

XLIV. *Candelabrum ligneum.*

Eſse vides lignum: ſerves niſi lumina, fiet
De candelabro magna lucerna tibi.

XLV. *Pila paganica.*

Hæc quæ difficilis turget paganica pluma,
Folle minus laxa eſt, & minus arcta pila.

XLVI. *Pila trigonalis.*

Si me nobilibus ſcis expulſare ſiniſtris,
Sum tua: ſi neſcis, ruſtice, redde pilam.

XLVII. *Follis.*

Ite procul, juvenes: mitis mihi convenit ætas:
Folle decet pueros ludere, folle ſenes.

XLVIII. *Harpaſta.*

Hæc rapit Antæi velox in pulvere draucus,
Grandia qui vano colla labore facit.

XLIX. *Halteres.*

Quid pereunt ſtulto fortes haltere lacerti?
Exercet melius vinea foſſa viros.

L. *Galericulum.*

Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos,
Hac poteris madidas condere pelle comas.

LI. *Strigiles.*

Pergamus has miſit. curvo deſtringere ferro,
Non tam ſæpe teret lintea fullo tibi.

LII. *Guttus corneus.*

Gestavit modo fronte me juvencus.
Verum rhinocerota me putabis.

LIII. *Rhinoceros.*

Nuper in Auſonia domini ſpectatus arena
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

LIV. *Crepitacillum.*

Si quis plorator collo tibi vernula pendet,
Hæc quatiat tenera garrula ſiſtra manu.

LV. *Flagellum.*

PROFICIES nihil, hoc cædas licet uſque flagello,
Si tibi purpureo de grege currit equus.

LVI. *Dentifricium.*

QUID mecum eſt tibi? me puella ſumat.
Emtos non ſoleo polire dentes.

LVII. *Myrobalanum.*

QUOD nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus;
Hoc ex unguento conſtat, & ex balano.

LVIII. *Aphronitrum.*

RUSTICUS es? neſcis quid Græco nomine dicar;
Spuma vocor nitri. Græcus es? ἀφρόνιτρον.

LIX. *Opobalſama.*

BALSAMA me capiunt, hæc ſunt unguenta virorum:
Delicias Coſmi vos redolete nurus.

LX. *Lomentum.*

GRATUM munus erit, ſciſſo nec inutile ventri;
Si clara Stephani balnea luce petes.

LXI. *Laterna cornea.*

Dux laterna viæ clauſis feror aurea flammis;
Et tuta eſt gremio parva lucerna meo.

LXII. *Laterna ex veſica.*

Cornea ſi non ſum, numquid ſum fuſcior? aut me
Veſicam, contra qui venit, eſſe putat?

LXIII. *Fiſtula.*

Quid me compactam ceris & arundine rides?
Quæ primum ſtructa eſt fiſtula, talis erat.

LXIV. *Tibiæ.*

Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis:
Sæpe duas pariter, ſæpe monaulon habet.

LXV. *Soleæ lanatæ.*

Defuerit ſi forte puer, ſoleaſque libebit
Sumere: pro puero pes erit ipſe ſibi.

LXVI. *Mamillare.*

Taurino poteras pectus conſtringere tergo:
Nam pellis mammas non capit iſta tuas.

LXVII. *Muſcaria pavonina.*

LAMBERE quæ turpes prohibet tua prandia muſcas,
Alitis eximiæ cauda ſuperba fuit.

LXVIII. *Copta Rhodia.*

PECCANTIS famuli pugno ne percute dentes:
Clara Rhodos coptam quam tibi miſit, edat.

LXIX. *Priapus ſiligineus.*

SI vis eſſe farur, noſtrum potes eſſe Priapum:
Ipſe licet rodas inguina, purus eris.

LXX. *Porcus.*

ISTE tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter ſpumantes ilice paſtus apros.

LXXI. *Muſcarium bubulum.*

SORDIDA ſi flavo fuerit tibi pulvere veſtis,
Colligat hunc tenui verbere cauda levis.

LXXII. *Botulus.*

QUI venit botulus medio tibi tempore brumæ,
Saturni ſeptem venerat ante dies.

LXXIII. *Pſittacus.*

Psittacus a vobis aliorum nom'na diſcam:
Hoc didici per me dicere, Cæsar, ave.

LXXIV. *Corvus.*

Corve ſalutator, quare fellator haberis?
In caput intravit mentula nulla tuum.

LXXV. *Luſcinia.*

Flet Philomela nefas inceſti Tereos: & quæ
Muta puella fuit, garrula fertur avis.

LXXVI. *Pica.*

Pica loquax certa dominum te voce ſaluto:
Si me non videas, eſſe negabis avem.

LXXVII. *Cavea eborea.*

Si tibi talis erit, qualem dileċta Catullo
Lesbia plorabat, hic habitare poteſt.

LXXVIII. *Narthecium.*

Artis ebur medicæ narthecia cernis habere
Munera, quæ cuperet Paċtius eſſe ſua.

LXXIX. *Flagra.*

Ludite laſcivi, ſed tantum ludite, ſervi:
Hæc ſignata mihi quinque diebus erunt.

LXXX. *Ferulæ.*

Invisæ nimium pueris, gratæque magiſtris,
Clara Prometheo munere ligna ſumus.

LXXXI. *Pera.*

Ne mendica ferat barbati prandia nudi,
Dormiat & tetrico cum cane, pera rogat.

LXXXII. *Scopæ.*

In pretio ſcopas teſtatur palma fuiſſe:
Otia ſed ſcopis nunc analecta dabunt.

LXXXIII. *Scalptorium.*

Defendet manus hæc ſcapulas mordente moleſto
Pulice, vel ſi quid pulice ſordidius.

LXXXIV. *Manuale.*

Ne toga barbatos faciat, vel pænula libros,
Hæc abies chartis tempora longa dabit.

LXXXV. *Lectus pavoninus.*

Nomina dat ſpondæ pictis pulcherrima pennis
Nunc Junonis avis: ſed prius Argus erat.

LXXXVI. *Ephippium.*

Stragula ſuccincti venator ſume veredi:
Nam ſolet a nudo ſurgere ficus equo.

LXXXVII. *Stibadia.*

Accipe lunata ſcriptum teſtudine ſigma:
Octo capit: veniat, quiſquis amicus erit.

LXXXVIII. *Guſtatorium.*

Femineam nobis cherſon ſi credis ineſſe,
Deciperis: pelagi maſcula præda ſumus.

LXXXIX. *Menſa citrea.*

Accipe felices, Atlantica munera, ſilvas:
Aurea qui dederit dona, minora dabit.

XC. *Menſa acerna.*

Non ſum criſpa quidem, nec ſilvæ filia Mauræ:
Sed norunt lautas & mea ligna dapes.

XCI. *Dentes eborei.*

GRANDIA taurorum portant qui corpora, quæris,
An Libycas poſſint ſuſtinuiſſe trabes?

XCII. *Quincupedal.*

PUNCTA notis ilex, & acuta cuſpide clauſa,
Sæpe redemtoris prodere furta ſolet.

XCIII. *Pocula archetypa.*

NON eſt iſta recens, nec noſtri gloria cæli:
Primus in his Mentor, dum facit illa, bibit.

XCIV. *Calices.*

NON ſumus audacis plebeia toreumata vitri:
Noſtra nec ardenti gemma feritur aqua.

XCV. *Phiala aurea cælata.*

QUAMVIS Callaïco rubeam generoſa metallo,
Glorior arte magis: nam Myos iſte labor.

XCVI. *Calices Vatinii.*

VILIA ſutoris calicem monumenta Vatini
Accipe: ſed naſus longior ille fuit.

XCVII. *Lances chryſendetæ.*

GRANDIA ne viola parvo chryſendeta mullo:
Ut minimum, libras debet habere duas.

XCVIII. *Vaſa Aretina.*

ARETINA nimis ne ſpernas vaſa, monemus:
Lautus erat Tuſcis Porſena fictilibus.

XCIX. *Baſcauda.*

BARBARA de pictis veni baſcauda Britannis:
Sed me jam mavult dicere Roma ſuam.

C. *Panaca.*

SI non ignota eſt docti tibi terra Catulli;
Potaſti teſta Rhætica vina mea.

CI. *Boletaria.*

CUM mihi boleti dederint tam nobile nomen;
Prototomis, pudet heu, ſervio coliculis.

CII. *Calices Surrentini.*

ACCIPE non vili calices de pulvere natos:
Sed Surrentinæ læve toreuma rotæ.

CIII. *Colum nivarium.*

SETINOS, moneo, noſtra nive frange trientes:
Pauperiore mero tingere lina potes.

CIV. *Saccus nivarius.*

ATTENUARE nives norunt & lintea noſtra:
Frigidior colo non ſalit unda tuo.

CV. *Urceoli miniſtratorii.*

FRIGIDA non deſit, non deerit calda petenti:
Sed tu moroſa ludere parce ſiti.

CVI. *Urceus fictilis.*

HIC tibi donatur panda ruber urceus anſa:
Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

CVII. *Calathi.*

NOS Satyri, nos Bacchus amat, nos ebria tigris,
Perfuſos domini lambere docta pedes.

CVIII. *Calices Saguntini.*

QUÆ non ſollicitus teneat ſervetque miniſter,
Sume Saguntino pocula ficta luto.

CIX. *Calices gemmati.*

GEMMATUM Scythicis ut luceat ignibus aurum,
Adſpice. quot digitos exuit iſte calix!

CX. *Ampulla potoria.*

HAC licet in gemma, quæ ſervat nomina Coſmi,
Luxurioſe, bibas, ſi foliata ſitis.

CXI. *Cryſtallina.*

FRANGERE dum metuis, frangis cryſtallina: peccant
Securæ nimium ſollicitæque manus.

CXII. *Nimbus vitreus.*

AB Jove qui veniet, miſcenda ad pocula largas
Fundet nimbus aquas: hic tibi vina dabit.

CXIII. *Myrrhina.*

SI calidum potas, ardenti myrrha Falerno
Convenit, & melior fit ſapor inde mero.

CXIV. *Patella Cumana.*

HANC tibi Cumano rubicundam pulvere teſtam,
Municipem miſit caſta Sibylla ſuam.

CXV. *Calices vitrei.*

Adſpicis ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, ah, quoties perdidit auctor opus!

CXVI. *Lagena nivaria.*

Spoletina bibis, vel Marſis condita cellis:
Quo tibi decoctæ nobile frigus aquæ?

CXVII. *Nives.*

Non potare nivem, ſed aquam potare rigentem
De nive, commenta eſt ingenioſa ſitis.

CXVIII. *Idem.*

Maſſiliæ fumos miſcere nivalibus undis
Parce, puer, conſtet ne tibi pluris aqua.

CXIX. *Matella fictilis.*

Dum poſcor crepitu digitorum, & verna moratur:
O quoties pellex culcita facta mea eſt!

CXX. *Ligula argentea.*

Quamvis me ligulam dicant equiteſque patreſque:
Dicor ab indoctis lingula grammaticis.

CXXI. *Cochlearia.*

Sum cochleis habilis, ſed nec minus utilis ovis:
Numquid ſcis, potius cur cochleare vocer?

CXXII. *Annuli.*

Ante frequens, ſed nunc rarus nos donat amicus:
Felix cui comes eſt non alienus eques.

CXXIII. *Dactyliotheca.*

Sæpe gravis digitis elabitur annulus unctis:
Tuta mea fiet ſed tua gemma fide.

CXXIV. *Toga.*

Romanos rerum dominos, gentemque togatam
Ille facit, magno qui dedit aſtra patri.

CXXV. *Idem.*

Si matutinos facile eſt tibi rumpere ſomnos:
Attrita veniet ſportula ſæpe toga.

CXXVI. *Endromis.*

Pauperis eſt munus, ſed non eſt pauperis uſus:
Hanc tibi pro læna mittimus endromida.

CXXVII. *Canuſinæ fuſcæ.*

Hæc tibi turbato Canuſina ſimillima mulſo
Munus erit. gaude: non cito fiet anus.

CXXVIII. *Bardocucullus.*

Gallia Santonico veſtit te bardocucullo:
Cercopithecorum pænula nuper erat.

CXXIX. *Canuſinæ ruſæ.*

Roma magis fuſcis veſtitur, Gallia rufis:
Et placet hic pueris, militibuſque color.

CXXX. *Pænula ſcortea.*

Ingrediare viam cœlo licet uſque ſereno;
Ad ſubitas nunquam ſcortea deſit aquas.

CXXXI. *Lacernæ coccineæ.*

Si Veneto, Praſinove faves, quid coccina ſumis?
Ne fias iſta transfuga forte, vide.

CXXXII. *Pileus.*

Si poſſem, totas cuperem miſiſſe lacernas:
Nunc tantum capiti munera mitto tuo.

Digitized by Google

CXXXIII. *Lacernæ Bæticæ.*

Non eſt lana mihi mendax, nec mutor aeno:
Si placeant Tyriæ, me mea tinxit ovis.

CXXXIV. *Faſcia pectoralis.*

Fascia creſcentes dominæ compeſce papillas,
Ut ſit quod capiat noſtra, tegatque manus.

CXXXV. *Cœnatoria.*

Nec fora ſunt nobis, nec ſunt vadimonia nota:
Hic opus eſt pictis accubuiſſe toris.

CXXXVI. *Læna.*

Tempore brumali non multum lævia proſunt:
Calfaciunt villi pallia veſtra mei.

CXXXVII. *Lacernæ albæ.*

Amphitheatrales nos commendamur ad uſus;
Cum tegit algentes noſtra lacerna togas.

CXXXVIII. *Gauſapa villoſa, vel mantile.*

Nobilius villoſa tegant tibi lintea citrum:
Orbibus in noſtris circulus eſſe poteſt.

CXXXIX. *Cuculli Liburnici.*

JUNGERE neſciſti nobis, o ſtulte, lacernas:
Indueras albas, exue callaïnas.

CXL. *Udones Cilicii.*

NON hos lana dedit, ſed olentis barba mariti:
Cinyphio poterit planta latere ſinu.

CXLI. *Syntheſis.*

DUM toga per quinas gaudet requieſcere luces,
Hos poteris cultus ſumere jure tuo.

CXLII. *Focale.*

SI recitaturus dedero tibi forte libellum;
Hoc focale tuas afferat auriculas.

CXLIII. *Tunicæ Patavinæ.*

VELLERA cum ſumant Patavinæ multa trilices;
Et pingues tunicas ſerra ſecare poteſt.

CXLIV. *Spongia.*

HÆC tibi ſorte datur tergendis ſpongia menſis
Utilis, expreſſo cum levis imbre tumet.

CXLV. *Pænula gauſapina.*

Is mihi candor ineſt, villorum gratia tanta eſt,
Ut me vel media ſumere meſſe velis.

CXLVI. *Cervical.*

Tinge caput nardi folio, cervical olebit:
Perdidit unguentum cum coma, pluma tener.

CXLVII. *Cubicularia gauſapina.*

Stragula purpureis lucent villoſa tapetis:
Quid prodeſt, ſi te congelat uxor anus?

CXLVIII. *Lodices.*

Nudo ſtragula ne toro paterent,
Junctæ nos tibi venimus ſorores.

CXLIX. *Amictorium.*

Mammosas metuo: teneræ me trade puellæ;
Ut poſſint niveo pectore lina frui.

CL. *Cubicularia polymita.*

Hæc tibi Memphitis tellus dat munera: victa eſt
Pectine Niliaco jam Babylonis acus.

Digitized by Google

CLI. *Zonæ.*

Longa ſatis nunc ſum: dulci ſed pondere venter
Si tumeat, fiam tunc tibi zona brevis.

CLII. *Gauſape quadratum.*

Lodices mittet docti tibi terra Catulli:
Nos Helicaonia de regione ſumus.

CLIII. *Semicinctium.*

Det tunicam dives: ego te præcingere poſſum.
Eſſem ſi locuples, munus utrumque darem.

CLIV. *Lanæ amethyſtinæ.*

Ebria Sidoniæ cum ſim de ſanguine conchæ,
Non video, quare ſobria lana vocer.

CLV. *Lanæ albæ.*

Velleribus primis Apulia, Parma ſecundis
Nobilis: Altinum tertia laudat ovis.

CLVI. *Lanæ Tyriæ.*

Nos Lacedæmoniæ paſtor donavit amicæ:
Deterior Ledæ purpura matris erat.

CLVII. *Lanæ Pollentinæ.*

NON tantum pullo lugentes vellere lanas,
Sed ſolet & calices hæc dare terra ſuos.

CLVIII. *Idem.*

LANA quidem triſtis, ſed tonſis apta miniſtris,
Quales non primo de grege menſa vocat.

CLIX. *Tomentum Leuconicum.*

OPPRESSÆ nimium vicina eſt faſcia plumæ?
Vellera Leuconicis accipe raſa ſagis.

CLX. *Tomentum Circenſe.*

TOMENTUM conciſa palus Circenſe vocatur:
Hæc pro Leuconico ſtramina pauper emit.

CLXI. *Pluma.*

LASSUS Amyclæa poteris requieſcere pluma;
Interior cygni quam tibi lana dedit.

CLXII. *Fœnum.*

FRAUDATA tumeat fragilis tibi culcita mula:
Non venit ad duros pallida cura toros.

Digitized by Google

CLXIII. *Tintinnabulum.*

Redde pilam: ſonat æs thermarum. ludere pergis?
Virgine vis ſola lotus abire domum.

CLXIV. *Diſcus.*

Splendida cum volitent Spartani pondera diſci;
Eſte procul, pueri: ſit ſemel ille nocens.

CLXV. *Cithara.*

Reddidit Eurydicen vati: ſed perdidit ipſe;
Dum ſibi non credit, nec patienter amat.

CLXVI. *Idem.*

De Pompejano ſæpe eſt ejecta theatro,
Quæ duxit ſilvas, detinuitque feras.

CLXVII. *Plectra.*

Fervida ne trito tibi pollice puſula ſurgat:
Exornent docilem garrula plectra lyram.

CLXVIII. *Trochus.*

Inducenda rota eſt: das nobis utile munus.
Iſte trochus pueris, at mihi canthus erit.

Digitized by Google

CLXIX. *Idem.*

GARRULUS in laxo cur annulus orbe vagatur,
Cedat ut argutis obvia turba trochis?

CLXX. *Signum victoriæ.*

HÆC illi ſine ſorte datur, cui nomina Rhenus
Vera dedit: decies adde Falerna, puer.

CLXXI. Βρούτου παιδίον.

GLORIA tam parvi non eſt obſcura ſigilli:
Iſtius pueri Brutus amator erat.

CLXXII. *Sauroctonos Corinthius.*

AD te reptanti, puer inſidioſe, lacertæ
Parce: cupit digitis illa perire tuis.

CLXXIII. *Hyacinthus in tabula pictus.*

FLECTIT ab inviſo morientia lumina diſco
Œbalius, Phœbi culpa dolorque, puer.

CLXXIV. *Hermaphroditus marmoreus.*

MASCULUS intravit fontes: emerſit utrumque.
Pars eſt una patris: cetera matris habet.

Digitized by Google

CLXXV. *Danae picta.*

Cur a te pretium Danae, regnator Olympi,
Accepit, gratis ſi tibi Leda dedit?

CLXXVI. *Perſona Germanica.*

Sum figuli luſus ruſi perſona Batavi.
Quæ tu derides, hæc timet ora puer.

CLXXVII. *Hercules Corinthius.*

Elidit geminos infans, nec reſpicit angues.
Jam poterat teneras hydra timere manus.

CLXXVIII. *Hercules fictilis.*

Sum fragilis: ſed tu, moneo, ne ſperne ſigillum.
Non pudet Alciden nomen habere meum.

CLXXIX. *Minerva argentea.*

Dic mihi, virgo ferox, cum ſit tibi caſſis & haſta,
Quare non habeas ægida? Cæſar habet.

CLXXX. *Europa picta.*

Mutari melius tauro, pater optime Divûm,
Tunc poteras, Io cum tibi vacca fuit.

CLXXXI. *Leander marmoreus.*

CLAMABAT tumidis audax Leander in undis,
Mergite me fluctus, cum rediturus ero.

CLXXXII. *Sigillum gibberi fictile.*

EBRIUS hæc fecit terris puto monſtra Prometheus:
Saturnalicio luſit & ipſe luto.

CLXXXIII. *Homeri Batrachomyomachia.*

PERLEGE Mæonio cantatas carmine ranas,
Et frontem nugis ſolvere diſce meis.

CLXXXIV. *Homerus in membranis.*

ILIAS & Priami regnis inimicus Ulyſſes
Multiplici pariter condita pelle latent.

CLXXXV. *Virgilii Culex.*

ACCIPE facundi Culicem, ſtudioſe, Maronis:
Ne nugis poſitis arma virumque canas.

CLXXXVI. *Virgilius in membrana.*

QUAM brevis immenſum cepit membrana Maronem!
Ipſius vultus prima tabella gerit.

CLXXXVII. *Menandri Thais.*

Hæc primum juvenum laſcivos luſit amores,
Nec Glycere, vere Thais amica fuit.

CLXXXVIII. *Cicero in membranis.*

Si comes iſta tibi fuerit membrana, putato
Carpere te longas cum Cicerone vias.

CLXXXIX. *Propertius.*

Cynthia facundi carmen juvenile Properti,
Accepit famam, nec minus ipſa dedit.

CXC. *Livius in membranis.*

Pellibus exiguis arctatur Livius ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.

CXCI. *Salluſtius.*

Hic erit, ut perhibent doctorum corda virorum;
Primus Romana Criſpus in hiſtoria.

CXCII. *Ovidii Metamorphoſis in membranis.*

Hæc tibi, multiplici quæ ſtructa eſt maſſa tabella;
Carmina Naſonis quinque decemque gerit.

CXCIII. *Tibullus.*

Ussit amatorem Nemeſis laſciva Tibullum,
In tota juvit quem nihil eſſe domo.

CXCIV. *Lucanus.*

Sunt quidam, qui me dicunt non eſſe poetam:
Sed, qui me vendit, bibliopola putat.

CXCV. *Catullus.*

Tantum magna ſuo debet Verona Catullo,
Quantum parva ſuo Mantua Virgilio.

CXCVI. *Calda & frigida aqua.*

Hæc tibi, quæ fuerint caldarum nomina, dicunt:
Ipſa ſuas melius charta natabit aquas.

CXCVII. *Mulæ pumilæ.*

His tibi de mulis non eſt metuenda ruina:
Altius in terra pæne ſedere ſoles.

CXCVIII. *Catella Gallicana.*

Delicias parvæ ſi vis audire catellæ,
Narranti brevis eſt pagina tota mihi.

CXCIX. *Aſturco.*

Hic brevis, ad numerum rapidos qui colligit ungues,
Venit ab auriferis gentibus, Aſtur equus.

CC. *Canis vertagus.*

Non ſibi, ſed domino venatur vertagus acer;
Illæſum leporem qui tibi dente feret.

CCI. *Palæſtrita.*

Non amo, qui vincit, ſed qui ſuccumbere novit,
Et dicit melius *τὴν ἀνακλινοπάλην*.

CCII. *Simius.*

Callidus emiſſas eludere ſimius haſtas,
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

CCIII. *Puella Gaditana.*

Tam tremulum criſſat, tam blandum prurit, ut ipſum
Maſturbatorem fecerit Hippolytum.

CCIV. *Cymbala.*

Æra Celænæos lugentia matris amores
Eſuriens Gallus vendere ſæpe ſolet.

Digitized by Google

CCV. *Puer cinædus.*

Sit nobis ætate puer, non pumice lævis,
Propter quem placeat nulla puella mihi.

CCVI. *Ceſtos.*

Collo necte puer meros amores,
Ceſton de Veneris ſinu calentem.

CCVII. *Idem.*

Sume Cytheriaco medicatum nectare ceſton:
Uſſit amatorem balteus iſte Jovem.

CCVIII. *Notarius.*

Currant verba licet, manus eſt velocior illis:
Nondum lingua ſuum, dextra peregit opus.

CCIX. *Concha.*

Lævis ab æquorea cortex Mareotica concha
Fiat: inoffenſa curret arundo via.

CCX. *Morio.*

Non mendax ſtupor eſt, nec fingitur arte doloſa:
Quiſquis plus juſto non ſapit, ille ſapit.

CCXI. *Caput arietinum.*

MOLLIA Phryxei ſecuiſti colla mariti.
Hoc meruit, tunicam qui tibi ſæpe dedit?

CCXII. *Pumilio.*

SI ſolum ſpeces hominis caput, Hectora credas:
Si ſtantem videas, Aſtyanacta putes.

CCXIII. *Parma.*

HÆC, quæ ſæpe ſolet vinci, quæ vincere raro,
Parma tibi, ſcutum pumilionis erit.

CCXIV. *Pueri comœdi.*

NON erit in turba quiſquam μισούμενος iſta:
Sed poterit quivis eſſe δισεξάπατος.

CCXV. *Fibula.*

DIC mihi ſimpliciter, comœdis & citharœdis
Fibula quid præſtat? carius ut futuant.

CCXVI. *Accipiter.*

PRÆDO fuit volucrum, famulus nunc aucupis: idem
Decipit, & captas non ſibi mœret aves.

CCXVII. *Obſonator.*

DIC quotus, & quanti cupias cœnare; nec unum
Addideris verbum: cœna parata tibi eſt.

CCXVIII. *Calami aucupatorii.*

NON tantum calamis, ſed cantu fallitur ales,
Pallida dum tacita creſcit arundo manu.

CCXIX. *Cor bubulum.*

PAUPER cauſidicus nullos referentia nummos
Carmina cum ſcribas: accipe cor, quod habes.

CCXX. *Cocus.*

NON ſatis eſt ars ſola coco: ſervire palatum
Nolo: cocus domini debet habere gulam.

CCXXI. *Craticula cum veru.*

PARVA tibi curva craticula ſudet ofella :
Spumeus in longa cuſpide fumet aper.

CCXXII. *Piſtor dulciarius.*

MILLE tibi dulces operum manus iſta figuras
Exſtruit : huic uni parca laborat apis.

CCXXIII. *Jentacula.*

SURGITE, jam vendit pueris jentacula piſtor,
Criſtatæque ſonant undique lucis aves.

EPIGRAMMATA QUÆDAM

M. VAL. MARTIALI

AFFICTA

Excerpta partim ex MSS. Codd. & vet. Gloſſariis; partim ei ab Hadr. Junio & aliis aſſuta.

I. *De ruſticatione.*

Rure morans quid agam, reſpondeo pauca, rogatus:
Luce Deos oro; famulos, poſt arva reviſo,
Partibus atque meis juſtos indico labores.
Inde lego, Phœbumque cio, Muſamque laceſſo.
Hinc oleo corpuſque frico, mollique palæſtra
Siringo libens, animo gaudens, ac fœnore liber.
Prandeo, poto, cano, ludo, lavo, cœno, quieſco,
Dum parvus lychnus modicum conſumat olivi.
Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.

II. *In Varum.*

Ad cœnam nuper Varus me forte vocavit:
Ornatus dives, parvula cœna fuit.
Auro, non dapibus, oneratur menſa: miniſtri
Apponunt oculis plurima, pauca gulæ.
Tunc ego, Non oculos, ſed ventrem, paſcere veni:
Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

III. *In Ponticum.*

Pontice, per reges diſcurris, & omnia luſtras:
Magna quidem ſequeris, Pontice: magnus homo es.
Pontice, ſi qua facis, ſine teſte facis, ſine turba;
Non adhibes multos, Pontice: cautus homo es.
Pontice, te celebrem forma natura creavit:
Dignus eras Helena, Pontice: pulcher homo es.
Pontice, voce tua poſſes adamanta movere:
Vox tua dulce ſonat, Pontice: dulcis homo es.
Pontice, ſic alios, ſic te quoque decipit error:
Vis dicam verum, Pontice? nullus homo es.

IV. *De vetula.*

Tacta places, audita places: ſi non videare;
Tota places: neutro, ſi videare, places.

V. *De Milone.*

Milo domi non eſt: peregre Milone profecto
Arva vacant: uxor non minus inde parit.
Cur ſit ager ſterilis, cur uxor fertilis, edam:
Quo fodiatur ager non habet, uxor habet.

VI. *De hiſtrionis pœna.*

Ante Jovis ſtatuam crepuit ſatur hiſtrio: pœnam
Juppiter indixit, vivere de proprio.

VII. *In effrontem.*

Os atavi, patris naſum, duo lumina patris,
Et matris geſtus dicis habere tuæ.
Cum referas priſcos, nullamque in corpore partem
Mentiris; frontem, dic mihi, cujus habes?

VIII. *Ad Mattum.*

Qui negat eſſe domi ſe, tunc cum limina pulſas,
Quid dicat, neſcis? Dormio, Matte, tibi.

IX. *Ad Milonem.*

Tura, piper, veſtes, argentum, pallia, gemmas,
Vendere, Milo, ſoles; cum quibus emtor abit.
Conjugis utilior merx eſt: quæ vendita ſæpe,
Vendentem nunquam deſerit, aut minuit.

X.

Nec volo me ſummis fortuna nec applicet imis,
Sed medium vitæ temperet illa gradum.
Invidia excelſos, inopes injuria vexat:
Quam felix vivit, quiſquis utroque caret!

XI. *Ad Scævolam.*

Scævola, tu cœnas apud omnes, nullus apud te:
Alterius ſiccas pocula, nemo tua.
Aut tu redde vices, aut deſine velle vocari:
Dedecus eſt ſemper ſumere, nilque dare.

XII. *Ad Auctum.*

Exigis a nobis, quem nulli ſolvis, amorem:
Quam nulli præſtas, exigis, Aucte, fidem.

Digitized by Google

Exigis a nobis, quem non merearis, honorem :
Mirum eſt, quod non das, id tibi velle dari.

XIII. *De Filo.*

PALLIA Filus habet, digitos circumligat auro :
Sed tamen eſt Filus paupere pauperior.
Sunt Tyriæ chlamydes, mille inſtrumenta, clientes
Filo : ſed tamen eſt paupere pauperior.
Atria ſunt Filo regali conſita cultu :
Sed tamen eſt Filus paupere pauperior.
Eſurit atque ſitit : gemmis inſtructus & auro ;
Cyclade veſtitus eſurit atque ſitit.
Pondus adeſſe famis, pallor macieſque loquuntur :
Aurea bulla negat pondus adeſſe famis.
Ergo miſer ſe ſervitio pro pane locabit :
Sed ne ſit ſervus aurea bulla facit.
Si vero quenquam pulſabit ſupplice voto ;
Ut non exoret, ſerica veſtis adeſt.
Ergo ne pereat, fiat de divite pauper :
Pauper enim factus ditior eſſe poteſt.

XIV. *Ad Aulum.*

NON ſanguis, non oris honor, non gloria cenſus ;
Non gravitas morum proderit, Aule, tibi.
Pauper enim tu ſemper eris, quia pauper es : & te
Colligit ulterior ulteriore gradus.

XV. *Ad Regulum.*

PRÆDICAT Hermagoras, non omnibus eſſe placendum.
Elige de multis, Regule, cui placeas.

XVI. *Ad Aulicum.*

MULTA mihi donas, vereor ne multa requiras.
Nolo mihi dones, Aulice, ſi repetas.

XVII. *Ad Germanicum.*

EXALTAS in lite tuam, Germanice, vocem,
Ut furias mentis vox furioſa ſonet.

XVIII. *Ad Baſſum.*

OMNES amicus amat, ſed non qui amat omnis amicus:
Sed quem, Baſſe, tu ames, eſto & amicus ei.

XIX. *In Turgidum.*

IN noctem prandes, in noctem, Turgide, cœnas;
Multimodoque mades nocte dieque mero.
Cumque cuti ſtudeas, uxorem ducere non vis:
Cum nolis, dicis, Vita pudica placet.
Turgide, mentiris. non eſt hæc vita pudica.
Vis dicam, quæ ſit vita pudica? modus.

XX. *In Chloen.*

LASCIVO Ganymede cales. te quilibet intrat:
  Hippolytos etiam reddis amore graves.
Plurimus interea tibi limen ſervat adulter:
  Expoſita es cuivis: quam populare ſapis!
Demophilem cuperem te dicere, te niſi mater
  Eſſe Chloen vellet. non ſapit atque ſapit.

XXI. *In Laïdem.*

FORMOSISSIMA Laï feminarum,
Dum noctis pretium tibi requiro;
Magnum continuo petis talentum:
Tanti non emo, Laï, pœnitere.

XXII. *In Macrinum.*

DEFUNGI fungis homines, Macrine, negabas:
  Boleti leti cauſa fuere tui.

Digitized by Google

Digitized by Google

PRIAPEIA

SIVE

DIVERSORUM POETARUM

IN

PRIAPUM LUSUS.

Digitized by Google

DIVERSORUM
POETARUM
IN
PRIAPUM LUSUS.

AD LECTOREM.

CARMINIS incomti luſus lecture procaces,
  Conveniens Latio pone ſupercilium.
Non ſoror hoc habitat Phœbi, non Veſta, ſacello;
  Nec quæ de patrio vertice nata Dea eſt:
Sed ruber hortorum cuſtos, membroſior æquo,
  Qui tectum nullis veſtibus inguen habet.
Aut igitur tunicam parti prætende tegendæ:
  Aut, quibus hanc oculis adſpicis, iſta lege.

I. *Ad Priapum.*

LUDENS hæc ego, teſte te, Priape,
Horto carmina digna, non libello,
Scripſi non nimium laborioſe.

Nec Muſas tamen, ut ſolent Poetæ,
Ad non virgineum locum vocavi.
Nam ſenſus mihi, corque defuiſſet,
Caſtas, Pieridum chorum, ſorores
Auſo ducere mentulam ad Priapi.
Ergo quidquid id eſt, quod otioſus
Templi parietibus tui notavi,
In partem accipias bonam, rogamus.

II. Ovidii.

Priapus.

OBSCURE poteram tibi dicere, da mihi, quod tu
Des licet aſſidue, nil tamen inde perit.
Da mihi, quod cupies fruſtra dare forſitan olim,
Dum tenet obſeſſas invida barba genas;
Quodque Jovi dederat, qui, raptus ab alite ſacra,
Miſcet amatori pocula grata ſuo;
Quod virgo prima cupido dat nocte marito,
Dum timet alterius vulnus inepta loci.
Simplicius multo eſt, da pædicare, Latine
Dicere; quid faciam? craſſa Minerva mea eſt.

III. *Ad Priapum.*

OBSCŒNIS rigido Deo tabellas
Ducens ex Elephantidos libellis,
Dat donum Lalage: rogatque, tentes,
Si pictas opus edat ad figuras.

IV. *De Priapo.*

Quam puero legem fertur dixiſſe Priapus,
Verſibus hic infra ſcripta duobus erit;
Quod meus hortus habet, ſumas impune, licebit;
Si dederis nobis, quod tuus hortus habet.

V. *Priapus.*

Quod ſum ligneus, ut vides, Priapus,
Et falx lignea, ligneuſque penis:
Prendam te tamen, & tenebo prenſam:
Totamque hanc ſine fraude, quantacunque eſt,
Tormento, citharaque tenſiorem,
Ad coſtam tibi ſeptimam recondam.

VI. *Priapus.*

Cum loquor, una mihi peccatur litera: nam Te
Pædico ſemper: blæſaque lingua mea eſt.

VII. *Priapus.*

Matronæ procul hinc abite caſtæ:
Turpe eſt, vos legere impudica verba.
Non aſſis faciunt, euntque recta;

Nimirum ſapiunt, videntque magnam
Matronæ quoque mentulam libenter.

VIII. *Priapus.*

Cur obſcœna mihi pars ſit ſine veſte, requiris:
Quæro, tegat nullus cur ſua ſigna Deus?
Fulmen habet mundi dominus; tenet illud aperte:
Nec datur æquoreo fuſcina tecta Deo.
Nec Mavors illum, per quem valet, occulit enſem:
Nec latet in tepido Palladis haſta ſinu.
Num pudet auratas Phœbum portare ſagittas?
Clamve ſolet pharetram ferre Diana ſuam?
Num tegit Alcides nodoſæ robora clavæ?
Sub tunica virgam num Deus ales habet?
Quis Bacchum gracili veſtem prætendere thyrſo,
Quis te celata cum face vidit, Amor?
Nec mihi ſit crimen, quod mentula ſemper aperta eſt:
Hoc mihi ſi telum deſit, inermis ero.

IX. *Priapus.*

Insulsissima quid puella rides?
Non me Praxiteles Scopaſve fecit:
Nec ſum Phidiaca manu politus;
Sed lignum rude villicus dolavit;
Et dixit mihi: Tu Priapus eſto!
Spectas me tamen, & ſubinde rides.

Nimirum tibi falſa res videtur,
Adſtans inguinibus columna noſtris.

X. *Priapus.*

Ne prenſere, cave: prenſo nec fuſte nocebo:
Sæva nec incurva vulnera falce dabo.
Trajectus conto ſic extendere pedali,
Ut, culum rugas non habuiſſe, putes.

XI. *Priapus.*

Quædam ſerior, Hectoris parente,
Cumææ ſoror, ut puto, Sibyllæ,
Æqualis tibi, quam domum revertens
Theſeus reperit in rogo jacentem,
Infirmo ſolet huc gradu venire:
Rugoſaſque manus ad aſtra tollens,
Ne deſit ſibi, mentulam rogare.
Heſterna quoque luce, dum precatur,
Dentem de tribus exſcreavit unum.
Tolle, inquam, procul, ac jube latere
Sciſſa ſub tunica, ſtolaque rufa,
Ut ſemper ſolet, & timere lucum,
Qui tanto patet indecens hiatu,
Barbato macer eminente naſo,
Ut credas Epicuron oſcitari.

XII. *Priapus.*

PÆDICERE, puer, moneo: futuere, puella:
Barbatum furem tertia pœna manet.

XIII. *Priapus.*

HUC, huc, quiſque es, in Dei ſalacis
Deverti grave ne puta ſacellum.
Et, ſi nocte fuit puella tecum,
Hac re, quod metuas adire, non eſt.
Iſthuc Cœlitibus datur ſeveris.
Non vappæ ſumus, & puſilla culti
Ruris numina: nos, pudore pulſo,
Stamus ſub Jove, coleis apertis.
Ergo, quilibet huc, licebit, intret,
Nigra fornicis oblitus favilla.

XIV. *Priapus.*

COMMISSO mihi non ſatis modeſtas
Quicunque attulerit manus agello:
Is me ſentiet eſſe non ſpadonem,
Hic inter frutices loco remoto.
Dicat forſitan hæc ſibi ipſe: nemo
Præciſum ſciet eſſe me; ſed errat:
Magnis teſtibus iſta res agetur.

XV. *Ad Priapum.*

QUALIBUS Hippomenes cepit Schœneida pomis :
Qualibus Heſperidum nobilis hortus erat :
Qualia credibile eſt, ſpatiantem rure paterno
Nauſicaam pleno ſæpe tuliſſe ſinu :
Quale fuit malum, quod litera pinxit Aconti ;
Qua lecta ; cupido pacta puella viro eſt :
Taliacunque puer dominus florentis agelli
Impoſuit menſæ, nude Priape, tuæ.

XVI. *Priapus.*

QUID mecum tibi, circitor moleſte ?
Ad me quid prohibes venire furem ?
Accedat, ſine : laxior redibit.

XVII. *Priapus.*

COMMODITAS hæc eſt in noſtro maxima pene,
Laxa quod eſſe mihi femina nulla poteſt.

XVIII. *Priapus.*

ECQUANDO Telethuſa, circulatrix,
Qua clunem, tunica tegente nulla,
Extis aptius, altiuſque motat,
Criſſabit tibi, fluctuante lumbo ?

Sic ut non modo te, Priape, poſſet,
Privignum quoque ſed movere Phædræ.

XIX. *Priapus.*

Fulmina ſub Jove ſunt: Neptuni fuſcina telum:
Enſe potens Mars eſt: haſta, Minerva, tua eſt.
Sutilibus Liber committit prœlia thyrſis:
Fertur Apollinea miſſa ſagitta manu.
Herculis armata eſt invicta dextera clava:
At me terribilem mentula tenta facit.

XX. *Ad Priapum.*

Copia mî periit: tu ſuffragare rogatus,
Indicio nec me prode, Priape, tuo:
Hæc, quæcunque tibi poſui vernacula poma,
De ſacra nulli dixeris eſſe via.

XXI. *Priapus.*

Femina ſi furtum faciet mihi, virque puerque:
Hæc cunnum, caput hic, præbeat ille nates.

XXII. *Priapus.*

QUICUNQUE hic violam, roſamve carpet,
Furtivumve olus, aut inemta poma,
Defectus pueroque feminaque:
Hac tentigine, quam videtis in me,
Rumpatur, precor, uſque, mentulaque
Nequidquam ſibi pulſet umbilicum.

XXIII. *Priapus.*

HIC me cuſtodem fœcundi villicus horti
 Mandati curam juſſit habere loci.
Fur habeas pœnam: licet indignere, Feramque
 Propter olus, dicas, hoc ego? Propter olus.

XXIV. *Priapus.*

HOC ſceptrum, quod ab arbore ut reciſum eſt,
Nulla jam poterit virere fronde:
Sceptrum, quod pathicæ petunt puellæ:
Quod quidam cupiunt tenere reges:
Cui dant oſcula nobiles Cynædi:
Intra viſcera furis ibit uſque
Ad pubem, capulumque coleorum.

Digitized by Google

XXV. *Priapus.*

PORRO, (nam quis erit modus?) Quirites,
Aut præcidite ſeminale membrum,
Quod totis mihi noctibus fatigant
Vicinæ ſine ſine prurientes,
Vernis paſſeribus ſalaciores:
Aut rumpar: nec habebitis Priapum.
Ipſi cernitis, exfututus ut ſim,
Confectuſque macerque pallidusque,
Qui quondam ruber & valens ſolebam
Fures cædere, quamlibet valentes.
Defecit latus: & periculoſam
Cum tuſſi miſer exſpuo ſalivam.

XXVI. *Ad Priapum.*

DELICIÆ populi, magno notiſſima Circo
Quintia, vibratas docta movere nates,
Cymbala cum crotalis, pruriginis arma, Priapo
Ponit, & adducta tympana pulſa manu.
Pro quibus, ut ſemper placeat ſpectantibus, orat:
Tentaque ad exemplum ſit ſua turba Dei.

XXVII. *Priapus.*

TU, qui non bene cogitas, & ægre
Carpendo tibi temperas ab horto,
Pædicabere faſcino pedali.

Quod ſi tam gravis & moleſta pœna
Non profecerit : altiora tangam.

XXVIII. *Ad Priapum.*

OBSCŒNIS, peream, Priape, ſi non
Uti me pudet, improbiſque verbis :
Sed cum tu, poſito Deus pudore,
Oſtendas mihi coleos patentes :
Cum cunno mihi mentula eſt vocanda.

XXIX. *Ad Priapum.*

FALCE minax, & parte tui majore, Priape,
Ad fontem, quæſo, dic mihi, qua ſit iter?

XXX. *Priapus.*

VADE per has vites, quarum ſi carpſeris uvas;
Quas aliter ſumas, hoſpes habebis aquas.

XXXI. *Priapus.*

DONEC proterva nil mihi manu carpes,
Licebit, ipſa ſis pudicior Veſta.
Sin; hæc mihi te ventris arma laxabunt,
Exire ut ipſa de tuo queas culo.

Digitized by Google

XXXII. *Priapus.*

Uvis aridior puella paſſis,
Buxo pallidior, novaque cera,
Collatas ſibi quæ, ſuiſque membris
Formicas fecit altiles videri:
Cujus viſcera non aperta Tuſcus
Per pellem poterit videre haruſpex,
Quæ ſucco caret, atque putris pumex;
Nemo viderit hanc ut exſpuentem:
Quam pro ſanguine pulverem, ſcobemque
In venis medici putant habere:
Ad me nocte ſolet venire, & affert
Pallorem, maciemque larvialem.
Ductor ferreus inſularis æque,
Laternæ videor fricare cornu.

XXXIII. *Priapus.*

Naiadas antiqui, Dryadaſque habuere Priapi:
 Et, quo tenta Dei vena ſubiret, erat.
Nnnc adeo nihil eſt: adeo mea plena libido,
 Ut Nymphas omnes interiiſſe putem.
Turpe quidem fatu: ſed ne tentigine rumpar,
 Falce manu poſita, fiet amica manus.

XXXIV. *Ad Priapum.*

Cum ſacrum fieret Deo ſalaci,
Conducta eſt pretio puella parvo,
Communis ſatis omnibus futura.
Quæ, quot nocte viros peregit una,
Tot verpas tibi dedicat ſalignas.

XXXV. *Priapus.*

Pædicabere, fur, ſemel: ſed idem
Si prenſus fueris bis, irrumabo.
Quod ſi tertia furta molieris:
Ut pœnam patiare & hanc, & illam,
Pædicaberis, irrumaberiſque.

XXXVI. *Priapus.*

Notas habemus quiſque corporis forma:
Phœbus comoſus: Hercules lacertoſus:
Trahitque Bacchus virginis tener formam:
Minerva glauco lumine eſt, Venus pæto.
Frontem cruentos Arcadas vides Faunos.
Habet decentes nuntius Deûm plantas:
Tutela Lemni diſpares movet greſſus:
Intonſa ſemper Æſculapio barba eſt:
Nemo eſt feroci pectoroſior Marte.

Quod ſi quis inter hæc locus mihi reſtat,
Deus Priapo mentulatior non eſt.

XXXVII. *Voti ſolutio.*

Cur pictum memori ſit in tabella
Membrum, quæritis, unde procreamur.
Cum penis mihi forte læſus eſſet,
Chirurgique manum miſer timerem:
Dis me legitimis, nimiſque magnis,
Ut Phœbo, puto, filioque Phœbi,
Curatum dare mentulam verebar.
Huic, dixi, fer opem, Priape, parti,
Cujus tu, pater, ipſe par videris:
Qua ſalva ſine ſectione facta,
Ponetur tibi picta, quam levaris,
Parque, conſimiliſque, concolorque.
Promiſit fore: mentulamque movit
Pro nutu Deus, & rogata fecit.

XXXVIII. *Priapus.*

Simpliciter tibi me, quodcunque eſt, dicere oportet:
Natura eſt quoniam ſemper aperta mihi.
Pædicare volo: tu vis decerpere poma.
Quod peto, ſi dederis: quod petis, accipies.

XXXIX. *Priapus.*

FORMA Mercurius poteſt placere :
Forma conſpiciendus eſt Apollo :
Formoſus quoque pingitur Lyæus :
Formoſiſſimus omnium eſt Cupido.
Me pulchra, fateor, carere forma :
Verum mentula luculenta noſtra eſt :
Hanc mavult ſibi, quam Deos priores,
Si qua eſt non fatui puella cunni.

XL. *Ad Priapum.*

NOTA Suburanas inter Telethuſa puellas,
  Quæ, puto, de quæſtu libera facta ſuo eſt,
Cingit inaurata penem tibi, ſancte, corona :
  Hunc Pathicæ ſummi numinis inſtar habent.

XLI. *Priapus.*

QUISQUIS venerit huc, Poeta fiat :
Et verſus mihi dedicet jocoſos.
Qui non fecerit: inter eruditos
Ficoſiſſimus ambulet Poetas.

Digitized by Google

XLII. *Ad Priapum.*

Lætus Ariſtagoras natis bene villicus uvis
De cera facta dat tibi poma, Deus.
At tu, ſacrati contentus imagine pomi,
Fac, veros fructus ille, Priape, ferat.

XLIII. *Priapus.*

Nolite omnia, quæ loquor, putare
Per luſum mihi, per jocum dici.
Deprenſos ego ter quaterque fures
Omnes, ne dubitetis, irrumabo.

XLIV. *Priapus.*

Velle quid hanc dicas, quamvis ſim ligneus, haſtam;
Oſcula dat medio ſi qua puella mihi?
Augure non opus eſt: in me, mihi credite, dixit,
Utetur veris uſibus haſta rudis.

XLV. *Priapus.*

Cum quendam rigidus Deus videret
Ferventi caput uſtulare ferro,
Ut Mauræ ſimilis foret puellæ:
Heus, inquit, tibi dicimus, cinæde,
Uras te licet uſque, torqueaſque: 5

Num tandem prior eſt puella, quæſo,
Quam ſunt, mentula quos habet, capilli?

XLVI. *Priapus.*

O NON candidior puella Mauro,
Sed morboſior omnibus cinædis,
Pygmæo brevior, gruem timenti,
Urſis aſperior, piloſiorque,
Medis laxior, Indiciſque braccis:
Mantes hic licet, -- ut libenter ires!
Nam quamvis videar ſatis paratus:
Erucarum opus eſt decem maniplis,
Foſſas inguinis ut teram, dolemque
Cunni vermiculos ſcaturientes.

XLVII. *Priapus.*

QUICUNQUE veſtrum, qui venitis ad cœnam,
Libare nullos ſuſtinet mihi verſus:
Illius uxor, aut amica, rivalem
Laſciviendo languidum, precor, reddat:
Et ipſe longa nocte dormiat ſolus,
Libidinoſis incitatus erucis.

XLVIII. *Priapus.*

Quod partem madidam mei videtis,
Per quam ſignificor Priapus eſſe:
Non ros eſt, mihi crede, nec prnina;
Sed, quod ſponte ſua ſolet remitti,
Cum mens eſt pathicæ memor puellæ.

XLIX. *Priapus.*

Tu, quicunque vides circa tectoria noſtra
Non nimium caſti carmina plena joci:
Vcrſibus obſcœnis offendi deſine: non eſt
Mentula ſubducti noſtra ſupercilii.

L. *Ad Priapum.*

Quædam, ſi placet hoc tibi, Priape,
Ficoſiſſima me puella ludit,
Et non dat mihi, nec negat daturam;
Cauſaſque invenit uſque differendi.
Quæ ſi contigerit fruenda nobis:
Totam cum paribus, Priape, noſtris
Cingemus tibi mentulam coronis.

Digitized by Google

LI. *Priapus.*

Quid hoc negotî eſt? quave ſuſpicer cauſa,
Venire in hortum plurimos meum fures,
Cum, quiſquis in nos incidit, luat pœnas;
Et uſque curvos excavetur ad lumbos?
Non ficus hic eſt præferenda vicinæ,
Uvæque, quales flava legit Arete:
Non mala truncis aſſerenda Picenis,
Pyrumve, tanto quod periculo captes,
Magiſque cera luteum nova prunum,
Sorbumve, ventres lubricos moraturum.
Præſigne rami nec mei ferunt morum,
Nucemve longam, quam vocant avellanam,
Amygdalumve, flore purpureo fulgens.
Non braſſicarum fero guloſior caules,
Betaſve, quantas hortus educat nullus,
Creſcenſve ſemper in ſuum caput porrum:
Nec ſeminoſas ad cucurbitas quenquam,
Ad ocymumque, cucumereſve humi fuſos,
Venire, credo, ſeſſileſve lactucas:
Nec ut ſalaces nocte tollat erucas,
Mentamque olentem, cum ſalubribus rutis:
Acreſve cepas, alliumque fibratum.
Quæ cuncta, noſtro ut ambiamus in ſepto,
Non pauciora proximi ferunt horti.
Quibus relictis, in mihi laboratum
Locum venitis, improbiſſimi fures.

Nimirum apertam convolatis ad pœnam:
Et vos hoc ipſum, quod minamur, invitat.

LII. *Priapus.*

HEUS tu, non bene qui manum rapacem
Mandato mihi contines ab horto:
Jam primum ſtator hic libidinoſus,
Alternis ineundo & exeundo,
Porta te faciet patentiorem.
Accedent duo, qui latus tuentur,
Pulchre penſilibus peculiati.
Qui cum te male foderint jacentem:
Ad partem veniet ſalax aſellus,
Nilo deterius mutoniatus.
Quare, qui ſapiet, malum cavebit,
Cum tantum hic ſciet eſſe mentularum.

LIII. *Ad Priapum.*

CONTENTUS modico Bacchus ſolet eſſe racemo:
Cum capiant alti vix ſua muſta lacus,
Magnaque fœcundis cum meſſibus area deſit,
In Cereris crines una corona datur.
Tu quoque, Dive minor, majorum exempla ſecutus,
Quamvis pauca damus, conſule poma boni.

LIV. *Priapus.*

E, D, ſi ſcribas, temonemque inſuper addas:
Qui medium D vult ſcindere, pictus erit.

LV. *Priapus.*

Credere quis poſſet, falcem quoque (turpe fateri!)
De digitis fures ſurripuiſſe meis?
Nec movet amiſſi tam me jactura, pudorque:
Quam præbent juſtos altera tela metus.
Quæ ſi perdidero, patria mulctabor: & olim
Ille tuus civis, Lampſace, Gallus ero.

LVI. *Priapus.*

Derides quoque fur: & impudicum
Oſtendis digitum mihi minanti.
Eheu me miſerum! quod iſta lignum eſt,
Quæ me terribilem facit videri.
Mandabo domino tamen ſalaci,
Ut pro me velit irrumare fures.

LVII. *Priapus.*

Cornix & caries, vetuſque buſtum,
Turba & putrida facta ſeculorum,
Quæ forſan potuiſſet eſſe nutrix
Tithoni, Priamique, Neſtoriſque,
Illis ni pueris, anus fuiſſet;
Ne deſit ſibi, me rogat, fututor.
Quid? ſi nunc roget, ut puella fiat?
[Si nummos tamen hæc habet, puella eſt.]

LVIII. *Priapus.*

Quicunque fur fefellerit fidem noſtram,
Effeminato marceat procul culo.
Quæque hæc proterva carpſerit manu poma
Puella, non nullum inveniat fututorem.

LIX. *Priapus.*

Prædictum tibi ne negare poſſit,
Si fur veneris, impudicus ibis.

LX. *Ad Priapum.*

Si, quot habes verſus, tot haberes poma, Priape;
Eſſes antiquo ditior Alcinoo.

LXI. *Malus.*

QUID fruſtra quereris, colone, mecum,
Quod quondam bene fructuoſa malus,
Autumnis ſterilis duobus adſtem ?
Non me prægravat, ut putas, ſenectus :
Nec ſum grandine verberata dura :
Nec gemmas modo germine exeuntes
Seri frigoris uſtulavit aura :
Nec venti, pluviæve, ſiccitaſve,
Quod de ſe quererer, malum dederunt.
Non ſturnus mihi, graculuſve raptor,
Aut cornix anus, aut aquoſus anſer,
Aut corvus nocuit ſiticuloſus :
Sed quod carmina peſſimi Poetæ
Ramis ſuſtineo laborioſis.

LXII. *Priapus.*

SECURI dormite, canes : cuſtodiet hortum
Cum ſibi dilecta Sirius Erigone.

LXIII. *Priapus.*

PARUM eſt, mihi fixi quod hic miſer ſedem,
Agente terra per caniculam rimas,
Siticuloſam ſuſtinens diu æſtatem.
Parumve, quod ſuperfluunt ſinus imbres :

Et in capillos grandines cadunt noſtros:
Rigetque dura barba juncta cryſtallo.
Parum, quod, acta ſub laboribus luce,
Parem diebus pervigil traho noctem.
Huc adde, quod me terribilem Deum e fuſte
Manus ſine arte ruſticæ dolaverunt,
Interque cunctos ultimum Deos numen,
Cucurbitarum ligneus vocor cuſtos.
Accedit iſtis impudentiæ ſignum,
Libidinoſo tenta pyramis nervo:
Ad hanc puella (pæne nomen adjeci)
Solet venire cum ſuo fututore;
Quo tot figuras, quot Philænis invenit,
Non admovente, prurioſa diſcedit.

LXIV. *Priapus.*

Quidam, mollior anſeris medulla,
Furatum venit huc amore pœnæ.
Furetur licet uſque, non videbo.

LXV. *Ad Priapum.*

Hic tibi, qui roſtro creſcentia lilia merſit,
Cæditur a tepida victima porcus hara.
Ne tamen exanimum facias pecus omne, Priape,
Horti ſit, facias, janua clauſa tui.

LXVI. *Priapus.*

Tu, quæ, ne videas notam virilem,
Hinc averteris, ut decet pudicam:
Nimirum, niſi, quod times videre,
Intra viſcera habere concupiſcis.

LXVII. *Priapus.*

Penelopes primam DIdonis prima ſequatur,
Et primam CAni ſyllaba prima REmi:
Quodque fit ex illis, mihi tu, deprenſus in horto,
Fur, dabis: hac pœna culpa luenda tua eſt.

LXVIII. *Priapus.*

Rusticus indoɛte ſi quid dixiſſe videbor,
Da veniam: libros non lego, poma lego.
Sed rudis hic dominum toties audire legentem
Cogor, Homeriacas edidicique notas.
Quod nos pſoleon, ille vocat Ψολόεντα κεραυνόν:
Id quod nos culum, κουλεὸν ille vocat.
Σμερδαλέον certe, niſi res non munda, vocatur,
Et pædiconum mentula ſmerdalea eſt.

LXIX. *Priapus.*

QUID? niſi Tænario placuiſſet Troica cunno
Mentula; quod caneret, non habuiſſet opus.
Mentula Tantalidæ bene ſi non nata fuiſſet:
Nil, ſenior Chryſes quod quereretur, erat.
Hæc eadem ſocium tenera ſpoliavit amica:
Quæque erat Æacidæ, maluit eſſe ſuam.
Ille Pelethroniam cecinit miſerabile carmen
Ad citharam, cithara, tenſior ipſe, ſua.
Nobilis hinc nata nempe incipit Ilias ira:
Principium ſacri carminis illa fuit.
Altera materia eſt error fallentis Ulixei:
Si verum quæras; hunc quoque movit amor.
Hinc legitur radix, de qua flos aureus exit;
Quem cum moly vocat, mentula moly fuit.
Hinc legimus, Circen, Atlantiademque Calypſo
Grandia Dulichii vaſa petiſſe viri.
Hujus, & Alcinoi mirata eſt filia, membrum
Frondenti ramo vix potuiſſe tegi.
Ad vetulam tamen ille ſuam properabat, & omnis
Mens erat in cunno, Penelopeia, tuo.
Quæ ſic caſta manes, ut jam convivia viſas:
Utque fututorum ſit tua plena domus.
E quibus, ut ſcires, quicunque valentior eſſet,
Hæc es ad arrectos verba locuta procos:
Nemo meo melius nervum tendebat Ulixe:
Sive illi laterum, ſeu fuit artis opus.

Qui quoniam periit, modo vos intendite: qualem
  Eſſe virum ſciero, vir ſit ut ille meus.
Hac ego, Penelope, potui tibi lege placere;
  Illo ſed nondum tempore factus eram.

LXX. *Priapus.*

Cum fici tibi ſuavitas ſubibit,
Et jam porrigere huc manum libebit:
Ad me reſpice, fur, & æſtimato,
Quot pondo tibi mentula eſt cacanda.

LXXI. *Priapus.*

Illuſit mihi pauper inquilinus,
Qui libum dederat, molamque fuſam,
Quare partibus additis in ignem,
Sacro protinus hinc abit peracto.
Vicini canis huc ſubinde venit,
Nidorem, puto, proſecuta fumi:
Quæ, libamine mentulæ comeſo,
Tota nocte mihi litat rigendo.
At vos amplius hoc loco cavete
Quidquam ponere, ne famelicorum
Ad me turba velit canum venire:
Ne, dum me colitis, meumque numen,
Cuſtodes habeatis irrumatos.

LXXII. *Priapus.*

Si commiſſa meæ carpes pomaria curæ,
Dulcia quid doleam perdere, doctus eris.

LXXIII. *Ad Priapum.*

Cura, Priape diligens, pomarium,
Furi rubricato minare mutonio.

LXXIV. *Priapus.*

Quod movear, non eſt: quia, ſi furaberis ipſe
Grandia mala, tibi braccica mala dabo.

LXXV. *Priapus.*

Obliquis, Pathicæ, quid me ſpectatis ocellis?
Non ſtat in inguinibus mentula tenta meis.
Quæ tamen exanimis nunc eſt, & inutile lignum:
Utilis hæc, aram ſi dederitis, erit.
Per medios ibit pueros, mediaſque puellas
Mentula: barbatis non niſi ſumma petet.

LXXVI. *Ad Priapum.*

DODONA eſt tibi, Juppiter, ſacrata:
Junoni Samos, & Mycena : Diti
Undæ & Tænaros æquoriſque Regi.
Pallas Cecropias tuetur arces:
Delphos Pythius orbis umbilicum:
Creten Delia, Cynthioſque colles:
Faunus Mœnalon, Arcadumque ſilvas.
Eſt tutela Rhodos beata Solis:
Gades Herculis, humidumque Tibur.
Cyllene celeri Deo nivoſa:
Tardo gratior æſtuoſa Lemnos.
Ennææ Cererem nurus frequentant:
Raptam Cyzicos oſtreoſa Divam:
Formoſam Venerem Gnidos, Paphoſque:
Mortales tibi Lampſacum dicarunt.

LXXVII. *Priapus.*

QUOD ſim jam ſenior, meumque canis
Cum barba caput albicet capillis:
Deprenſos ego perforare poſſum,
Tithonumque, Priamumque, Neſtoremque.
Immanem ſtomachum mihi videtis,
Qui denſam facitis ſubinde ſepem:
Et fures prohibetis huc adire.
Hoc eſt lædere, dum juvatis; hoc eſt

Digitized by Google

Non admittere ad aucupem volucres.
Obſtructa eſt via: nec licet jacenti
Jactura natis expiare culpam.
Ergo qui prius uſque & uſque & uſque
Furum ſcindere podices ſolebam,
Per noctes aliquot, dieſque ceſſo.
Pœnas do quoque, quod ſatis ſuperque eſt,
In ſemenque abeo: ſalaxque quondam
Non vitam perago, quis hoc putaret,
Ut luſu citharœdus abſtineret?
At vos, ne peream ſitu ſenili,
Quæſo, deſinite eſſe diligentes,
Neve imponite fibulam Priapo.

LXXVIII. *Priapus.*

At Di, Deæque dentibus tuis eſcas
Negent amicas, cunnilinge vicine:
Per quem puella fortis ante, nec mendax,
Et quæ ſolebat impigro celer paſſu
Ad nos venire, nunc miſella Landace
Vix poſſe jurat ambulare præ foſſis.

LXXIX. *Ad Priapum.*

Priape, quod ſis faſcino gravis tento;
Quod exprobravit hic tibi ſuo verſu
Poeta noſter: erubeſcere hoc noli.
Non es Poeta ſarcinoſior noſtro.

Digitized by Google

LXXX. *Ad Priapum.*

UT non longa ſatis, non ſtat bene mentula craſſa;
Et, quam ſi tractes, creſcere poſſe putes.
Me miſerum! cupidas fallit menſura puellas:
Non habet hæc aliud mentula majus ea.
Utilior Tydeus: qui, ſi quid credis Homero,
Ingenio pugnax, corpore parvus erat.
Sed potuit damno nobis novitaſque pudorque
Eſſe, repellendus ſæpius iſte mihi.

LXXXI. *Ad Priapum.*

DUM vivis, ſperare decet: tu, ruſtice cuſtos,
Huc ades, & nervis, tente Priape, fave.

LXXXII. *Ad Priapum.*

VILLICUS ærari quondam, nunc cultor agelli,
Hæc tibi Perſpectus templa, Priape, dico.
Pro quibus officiis, ſi fas eſt, ſancte, paciſcor,
Aſſiduus cuſtos ruris ut eſſe velis.
Improbus ut ſi quis noſtrum violarit agellum;
Hunc tu -- ſed taceo: ſcis, puto, quod ſequitur.

Digitized by Google

LXXXIII. Albii Tibulli.

Ad Priapum de inertia inguinis.

QUID hoc novi eſt? quid ira nuntiat Deûm?
Silente nocte, candidus mihi puer
Tepente cum jaceret abditus ſinu,
Venus fuit quieta: nec viriliter
Iners ſenile penis extulit caput.
Placet, Priape? qui ſub arboris coma
Soles, ſacrum revincte pampino caput,
Ruber ſedere cum rubente faſcino.
At, o Triphalle, ſæpe floribus novis
Tuas ſine arte deligavimus comas:
Abegimuſque voce ſæpe, cum tibi
Senexve corvus, impigerve graculus
Sacrum feriret ore corneo caput.
Vale, Priape! debeo tibi nihil.
Vale, nefande deſtitutor inguinum!
Jacebis inter arva pallidus ſitu,
Caniſque ſæva ſuſque minget, aut tibi
Lutoſus affricabit oblitum latus.
Sceleſte penis, o meum malum grave!
Gravi, piaque lege noxiam lues,
Licet querare: nec tibi tener puer
Patebit ullus: ingemente qui toro
Juvante verſet arte mobilem natem.
Puella nec jocoſa te levi manu
Fovebit, apprimetve lubricum femur.

Bidens amica Romuli ſenis memor
Paratur: inter atra cujus inguina
Latet jacente pantice abditus ſpecus;
Vagaque pelle, tectus annuo gelu,
Araneoſus obſidet fores ſitus.
Tibi hæc paratur: ut tuum ter & quater
Voret profunda foſſa lubricum caput.
Licebit æger, angue lentior, cubes,
Tereris uſque, donec, ah miſer, miſer!
Triplexque quadruplexque compleas ſpecum.
Superbia iſta proderit nihil: ſimul
Vagum ſonante merſeris caput luto.
Quid eſt iners? pigetne lentitudinis?
Licebit hoc inultus auferas ſemel.
Sed ille cum redibit aureus puer:
Simul ſonanti ſenſeris iter pede,
Repente nervos excitet libidine,
Et inquietus inguina arrigat tumor;
Neque incitare ceſſet, uſque dum mihi
Venus jocoſa molle ruperit latus.

LXXXIV. *Priapus.*

VERE roſa, autumno pomis, æſtate frequentor
Spicis: una mihi eſt horrida peſtis hiems.
Nam frigus metuo; & vereor, ne ligneus ignem
Hac Deus ignaris præbeat agricolis.

LXXXV. C. Valerii Catulli.

Priapus.

Ego hæc, egó arte fabricata ruſtica;
Ego arida, o viator, ecce! populus,
Agellulum hunc, ſiniſtra, tute quem vides,
Herique villulam, hortulumque pauperis,
Tuor: malaſque furis arceo manus.
Mihi corolla picta vere ponitur:
Mihi rubens ariſta ſole fervido:
Mihi virente dulcis uva pampino:
Mihique glauca duro oliva frigore.
Meis capella delicata paſcuis,
In urbem adulta lacte portat ubera:
Meiſque pinguis agnus ex ovilibus
Gravem domum remittit ære dexteram:
Tenerque, matre mugiente, vaccula
Deûm profundit ante templa ſanguinem.
Proin, viator, hunc Deum vereberis,
Manumque ſurſum habebis. hoc tibi expedit.
Parata namque crux ſine arte mentula.
Velim, pol, inquis: at pol, ecce! villicus
Venit: valente cui revulſa brachio,
Fit iſta mentula apta clava dexteræ.

Digitized by Google

LXXXVI. Ejuſdem.

Priapus.

HUNC ego, juvenes, locum villulamque paluſtrem,
Tectam vimine junceo, cariciſque maniplis,
Quercus arida, ruſtica conformata ſecuri,
Nunc tuor magis, & magis, ut beata quotannis.
Hujus nam domini colunt me, Deumque ſalutant.
Pauperis tuguri pater, filiuſque coloni,
Alter aſſidua colens diligentia, ut herba
Dumoſa, aſperaque a meo ſit remota ſacello:
Alter parva ferens manu ſemper munera larga,
Florido mihi ponitur picta vere corolla
Primitu, & tenera virens ſpica mollis ariſta:
Luteæ violæ mihi, luteumque papaver,
Pallentes cucurbitæ, & ſuave olentia mala,
Uva pampinea rubens, educata ſub umbra.
Sanguine hanc etiam mihi, (ſed tacebitis,) aram
Barbatus linit hirculus, cornipeſque capella.
Pro quîs omnia honoribus hæc neceſſe Priapo
Præſtare, & domini hortulum, vineamque tueri.
Quare hinc, o pueri, malas abſtinete rapinas.
Vicinus prope dives eſt, negligenſque Priapus.
Inde ſumite; ſemita hæc deinde vos feret ipſa.

LXXXVII. Ejuſdem.

Ad Priapum.

HUNC lucum tibi dedico conſecroque, Priape,
Qua domus tua Lampſaci eſt, quaque ſilva, Priape.
Nam te præcipue in ſuis urbibus colit ora
Helleſpôntia, ceteris oſtreoſior oris.

Google

005652877

Digitized by Google